

యోహాన్

యోహాన్ లిహి కీత చొకొట్టు కబుర్

ఇద్ పుస్తకున్ బారెత గొస్తి

లిహి కీతాన పొరొల్: యేసు కిరిస్తునోర్ సిస్యల్ ఆయ్యల్ యోహాన్.

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ మొదొడ పిడితగ లిహి కియ్యల్ జర్గిత.

ముకె గొస్తి: యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్. వోరె బగవంతన ఆత్మ సక్తితె, ఇద్ దునియతుర్కున్ వూర పాప్పల్ బచి కియ్యె, మాయ్నన రూప్నె వాతొర్ ఆందుర్. సిరిప్ వోర్ యేసున్ పొరొ బాప్-బక్తితె బరొస ఇర్వలిరె, బగవంతల్ మన్వల్ స్వర్గనగ సొంద పరంతెర్.

ఇవ్ పొరొ వెప్తా తీర్ నిరుపన్ కియ్యె, లెక సెలెంగ్ అచొంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీతొర్. నమునత్ యేతున్ ఆంగుర్ రసతున్ దాత్ మార్కుస్వల్, తీస ఆట్ (38) సాల్కనల్ రోగితె మన్వన్ చొకొట్ కియ్యల్, పుటి-గుడ్డిన్ నదుర్ సియ్యల్, సాతొర్ లాజర్తున్ నేండుస్వల్, సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్, సమ్మర్త యేతున్ పొరొ తాక్వల్. అని “నావ పొరొల్ సూడ్సి ఆయె బతి, ఇవ్ కామ్మున్ సూడ్సి తెర్ నా పొరొ బరొస ఇరట్. అహన్ ఇర్కిట్తె బస్కెట్ జీవతె స్వర్గనగ బగవంతన్ సంగ మందంతిట్” ఇంజెర్ బోద వెహ్చార్. ఇవ్ గొస్తిన్ బారెతె ఇదెనగ లిహి కీసి మంత.

బగవంతన వచన్ మాయ్నన రూప్ యేత్వల్

1 కలి గడె మాయ్నక్ మునెనె వచన్ ఇన్వల్* మత్తొర్. బగవంతన్ సంగ వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మత్తొర్. వోర్ వచన్ బగవంతలె ఆందుర్. ² వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మొదొడలె బగవంతన్ సంగ మత్తొర్. ³ కలిత సమ్మెతున్ బగవంతల్ వోర్ వచన్తున్ హిందలె గడి కీతొర్. వోర్ సెల్వ ఉంది గిర్ వస్తు గడె మాయ్నకి. ⁴ వోన్ జీవ మంత. అద్ జీవ సమ్మిర్కున్ వేడ్చి సీత. ⁵ వేడ్చి సికటితగ బహన్తె పారంతయె, అహ్నె పర్జతంగ్ దిల్కనగ వోర్ వేడ్చి సీసెర్ మంతొర్. బతి బస్కెట్కె అద్ వేడ్చితున్ సికటి* పిహ పరొ.

⁶ బగవంతల్ వొరొర్ మాయ్నన్ సారి కీతొర్. వోన పొరొల్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్.* ⁷ అద్ వేడ్చితున్ బారెతె తన వెహ్చల్ గవతున్ కేంచి, సమ్మిర్ వోర్ వేడ్చితున్ దాత్నొన్ పొరొ బరొస ఇరనిర్ ఇంజెర్ వాతొర్. ⁸ అద్ వేడ్చి సియ్యల్ యోహాన్ ఆయెర్. బతి వేడ్చితున్ దాత్నొన్ బారెతె, వెహ్లా వాతొర్ వోర్, సిరిప్ గవదారల్ ఆందుర్. ⁹ ఇద్ దునియతుర్కున్, బోరై జీవత సతె వేడ్చి సీసెర్ మంతొరొ, వోర్ వాసెర్ మంతొర్.

¹⁰ వోర్ వచన్ ఇన్వల్ ఇద్ దునియతె వాతొర్. వోన కెయెనె బగవంతల్ సమ్మె గడి కియుస్తొర్. బతి ఇద్ దునియతుర్ వోర్ కరల్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్వల్ వొడ్కి కియ్యకి. ¹¹ వోర్ తన్వర్గ వాతొర్, బతి వూర్ ఇజయేల్ లోకుర్* వోన్ వొప్పకి. ¹² తెర్ బతి, బోర్-బోరై తన్వ పొరొ బరొస ఇరైరొ, వూర్ సమ్మిర్కున్ బగవంతనుర్ మరి-మియడ్ ఆయె

* 1:1-2 వచన్ ఇన్వల్ ఇత్తెకె యేసు కిరిస్తు ఇంజెర్ అర్తమ్. * 1:5 బగవంతన సరి-మారగ్ బూలె మాసి పొప్పంగ్ కామ్మనె నించి మన్వల్ దునియ. * 1:6 వేర్ అపొస్తుల్ యోహాన్ ఆయెర్. * 1:11 యూదుల్క ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

అదికార్ సీతార్. ¹³ ఆడ్-మాడ్సోన్ మరి-మియడ్ జల్మ ఆతపినయ్ మేందోల్ అని నెతుడె వూర్ జల్మ ఆయ్యకి. బతి బగవంతల్ వూర్కున్ నేమి కీతతున్* హిందలె వోసుర్ మరి-మియడ్ ఆతెర్.

¹⁴⁻¹⁵ వోర్ వచన్ మాయ్యల్ ఆసి, దర్పుత్ పొరొ వాసి, మా నడ్డుమ్ పిస్తార్. బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ వోర్ వచన్ బారెతె, “నా పెజెటల్ బోర్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్తానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి, నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్” ఇంజెర్ జోర్తె గవ వెహ్తార్. వోర్ వచన్ మాకున్ బగవంతన బర్పుర్ సతెమున్ అని బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ తొహ్తార్. ఇద్ సత్ అని పెర్మత-దయతున్ సూడ్కి, బగవంతన మయ్యతున్ కరి కీతల్. బగవంతల్ తన్వోర్ వొరొరె మన్వల్ మరిన్ సీత మయ్య ఇదె ఆంద్. ¹⁶ వోన్ బర్పుర్ పెర్మత-దయతున్ హిందల్, మరట్ సమ్మిర్ ఆసిర్వాదున్ పెజెయ్ ఆసిర్వాద్ యేచ్చెర్ మంతల్. ¹⁷ అవ్ బవ్ ఇత్తెకె, మొదొడ ఆసిర్వాద్ తన్వ ఇచ తీర్ పర్జి పిసనిర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ మోసెన కెయ్యె, దర్మత కానున్ సీసి మత్తార్. బతి ఇంకె, రెండవ ఆసిర్వాద్ యేసు కిరిస్తున కెయ్యె అద్ కానున్ తెర్ చొకొట్టుంగ్ పెర్మత-దయ అని సతెమ్ ఇన్వలికున్ సీతార్. ¹⁸ బోరె బస్కెనె బగవంతన్ సూడ్కి. బతి బస్కెట్ బాబోన్ సంగ మన్వల్* వొరొరె మరి ఆయ్యల్, మాకున్ బగవంతన్ బారెతె వెహ్చ తొహ్తార్.

బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ గవ

¹⁹ యెరుసలెమ్మల్ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్, మోక వేర్ కిరిస్తు మందర్ ఇంజెర్ పూసి కియ్యె, కటొడలిర్కున్ అని లేవియుల్కున్* యోహాన్తగ సారి కీతెర్. ²⁰ తె యోహాన్, “నన కిరిస్తున ఆయ్యెన్” ఇంజెర్ మకుస్వక్ వూర్కున్ గవ వెహ్తార్. ²¹ అస్కె వూర్, “తె నిమె బోని ఆంది? యేలియ* పర్వత్తని కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, “నన ఆయ్యెన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. “మంజె బవిసత్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్తార్ వోర్ పర్వత్తని కి?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. బతి యోహాన్ “నన ఆయ్యెన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²² అస్కె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది? మాకున్ సారి కీతుర్కున్ మమొట్ జవబ్ సియ లాగర్. నీ బారెతె బతల్ వెహన ఇంతియె అద్ మాకున్ వెహ” ఇంజెర్ యోహాన్తన్ పూసి కీతెర్. ²³ తె యోహాన్, “యెసయ పర్వత్తల్ మొదొల్ వెహ్తాపినయ్, «బగవంతల్* వాయన్ సాటి సరి సుద్రి కీమ్మ» ఇంజెర్ బోడి గుటనగ కిలివల్ లేంగ్ ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

²⁴⁻²⁵ అస్కె సవల్క్ పూసి కియ్యె వాతుర్గట్ కహితుర్ పరిసయ్యల్క్, “నిమె కిరిస్తుని ఆయ్యె, యేలియని ఆయ్యె, బవిసత్తె వాయ్యల్ పర్వత్తని గిర్ ఆయ్యె. తె నిమె బద్ అదికార్దె బాప్తిస్మ సీసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ యోహాన్తన్ పూసి కీతెర్. ²⁶ తె యోహాన్, “నన యేతె బాప్తిస్మ సీసెర్ మంతిన్. బతి నా పెజెటల్ వాయ్యల్ మీ నడ్డుమ్ మంతార్. మిరట్ వోన్ వొడ్కి కియ్యిట్. ²⁷ నా పెజెటల్ వాయ్యల్ నాకున్ తెర్ డగుర్ సక్తివంతల్ ఆందుర్. వోనంగ్ చెపుల్కన పటి రెహ్లా గిర్ నన కామి సియ్యెన్*” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁸ ఇవ్ గట్టుంగ్ యోహాన్ బాప్తిస్మ సీసెర్ మత్తార్ అద్ యోర్దన్ లవిడున్ సిడయింగ్ బాజ్ మన్వల్ బెతనియ ఇన్వల్ చహర్తగ జర్గతంగ్.

యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఇంజెర్ వెహ్చ తొహ్తల్

²⁹ దుస్రా నేటి యోహాన్ తన్గ వాయ్యల్ యేసున్ సూడ్కి,

“ఇచుల! వేరె దునియతురంగ్ పాప్పున్ కాంచి వోయ్యల్ బగవంతన గొరె పిల ఆందుర్. ³⁰ ఇదెన్ మునె, ‘నా పెజెటల్ బోర్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్తానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్కి,* నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్’ ఇంజెర్ వేన్ బారెతెన్ వెహ్చ మత్తాన్. ³¹ అసల్ వోర్ బోర్

* 1:13 బగవంతల్ తన్వ ఆత్మ వూర్ ఇర్తతున్ హిందల్ మరి-మియడ్ ఆతెర్. * 1:18 ఇత్తెకె బాబో బగవంతల్ అని మరి యేసు వొరొరె ఇంజెర్ అర్మమ్. * 1:19 లేవియుల్క్ ఇన్వలిర్ లేవిన కాన్దాన్తర్ ఆందిర్. వీర్ బగవంతన మందిర్తన్ బవి కీసెర్, కటొడలిర్ కియ్యలిక్ కామ్మనగ మదల్ కియ్యలిర్ ఆందిర్. * 1:21 యేతె బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్తన్ తెర్ తొత్తార్ పర్వత్తల్ ఆందుర్. కిరిస్తు వాయన్ మునె వోర్ పర్వత్తల్ మల్పి వాంతార్ ఇంజెర్ యూదుల్క్ బరొస కీంతెర్. * 1:23 బగవంతల్ సెతెతె పర్పు. * 1:27 వోర్ బెయ్ డగుర్ మాల్కల్ ఆందుర్. నన వోనోర్ దాసిన ఆసి మన్లె గిర్ కామి సియ్యెన్. * 1:30 కలి గడె మాయన్ మొదొలె వచన్ రూప్తె పిసి మన్వల్ యేసు ఆందుర్.

ఆందుర్ ఇన్వోల్ నన వోన్ వొడ్కి కీసి మనాన్. బతి ఇజ్రయేల్ లోకుర్కున్ వోర్ తన్వ వొడ్కి అరుసీనుర్ ఇంజి బాప్టిస్మ సీతోన్. ³² అస్సెనె హోబర్ కోలె మాసి, బగవంతన పవిత్ర ఆత్మ ఉంది పారెవత్ దాత్ యేసున్ పొరా రెయ్యల్ సూడ్తాన్. ³³ యేతె బాప్టిస్మ సియ్యె నాకున్ సారి కీతోర్ వోర్ బగవంతలె, 'బోన్ పొరా పవిత్ర ఆత్మ పారెవత్ దాత్ రెయ్యి ఉద్వల్ సూడంతియె, వోరె లోకుర్కున్ పవిత్ర ఆత్మతె బాప్టిస్మ సియ్యల్* ఆందుర్' ఇంజెర్ వెహ్చార్. అహాన్ వెహ్చాక్ ఇత్తెకె, వోన్ నన వొడ్కి కీసి మనాన్.

³⁴ ఇద్ సమ్మె సూడ్సినె, 'వేరె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్*'

ఇంజెర్ బాప్టిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ యేసున్ బారెతె గవ వెహ్చార్.

యేసునుర్ మొదొడుర్ సిస్యలిర్

³⁵ దుస్రా నేటి దుపరిత నాలుంగ్ నేక్సెకె యోహాన్ అని వోనుర్ ఇవిర్ సిస్యలిర్ గిరె అగనె నిల్సి మత్తెర్. ³⁶ అదె వకత్తె యేసు అగటల్ వీడ్సెర్ మత్తార్. వోన్ సూడ్సి, "ఇచుల! బగవంతన గొరె పిల" ఇంజెర్ యోహాన్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్చార్. ³⁷ అద్ కేంచి వూర్ ఇవిర్ సిస్యలిర్, యేసున్ పెజెయ్ సొత్తెర్. ³⁸ తె అస్సె వూర్ తన్వ పెజెయ్ వాయ్యల్ సూడ్సి, యేసు పెజె మల్సి, "మీకున్ బతల్ పహ్లా?" ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్ "గురుజి*! నిమె బగ మందంతి?" ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ³⁹ తె యేసు, "వాసి సూడట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. అస్సె లగ్-బగ్ పోదెక్ నాలుంగ్ నేక్సెర్ మత్త. తె వోర్ మన్వల్ జాగతగ సొంజి, అంటిత్క అగన్ మత్తెర్. ⁴⁰ యోహాన్ గొస్టి కేంచి యేసున్ పెజెయ్ సొత్తుర్ ఇవిర్కుల్ వొరొన పొరొల్ ఆంద్రెయల్. వేర్ సీమెన్-పేతుర్తోర్ తముర్ ఆందుర్. ⁴¹ వేర్ ఆంద్రెయల్ తన్వోర్ తాదల్ సీమెన్-పేతుర్కున్ బేటె మాసి, "దాద! కిరిస్తున్* సూడ్తామ్" ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁴² అని వోన్ యేసునగ పియ్యి వాతోర్. తె యేసు వోన్ సూడ్సి, "నిమె యోహాన్తో* మరి సీమెన్తి ఆంది. బతి ఇంగెడల్ నీకున్ కెపా* ఇంజి కేయనిర్" ఇంజెర్ ఇత్తార్. వేన్ పేతురు గిర్ ఇంతెర్#.

యేసు పిలిపున్ అని నతనియేల్తున్ కేయ్యల్

⁴³ దుస్రా నేటి యేసు గలిలయ యేరియతె సొన్లె నిర్నయ్ కీతోర్. తె నడ్డుమ్ పిలిపున్ సూడ్సి, "నా సంగ వర" ఇంజెర్ యేసు కేయ్యెర్. ⁴⁴ వేర్ పిలిప్, ఆంద్రెయల్ అని పేతురు మువిరై బెత్తయిద చహర్తుర్ ఆందిర్. ⁴⁵ పిలిప్ నతనియేల్తున్ మహ్మాల సొత్తార్. వోర్ బేటె మాత పెజె, "మోసెన దర్మత కానున్తగ అని దుస్రుర్ పరవత్తులిర్ లిహి కీతనగ బోన్ బారెతె లిహి కీతెరా, వోర్ మాకున్ బేటె మాతోర్. వోరె నజరేత్ చహర్తోర్ యోసెప్పొర్ మరి యేసు ఆందుర్" ఇంజెర్ పిలిప్ వెహ్చార్. ⁴⁶ అద్ కేంచి నతనియేల్, "ఎహ! నజరేత్తుల్ బతయ్ చొకొట్న పుటరియ్?" ఇంజెర్ పిలిపున్ పూసి కీతోర్. తె "వాసి సూడ" ఇంజెర్ పిలిపు ఇత్తార్. ⁴⁷ తె నతనియేల్ యేసునగ వాసెర్ మనెకె వోన్ సూడ్సి, "ఇచులట్! వేర్ కరల్ ఇజ్రయేల్ జాతితోర్ ఆందుర్. వేన్ కపట్ బతయ్ సెలె" ఇంజెర్ వోన్ బారెతె యేసు వెహ్చార్. ⁴⁸ తె నతనియేల్, "నా బారెతె నీకున్ బహన్ టావ?" ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె యేసు, "పిలిపు, నీకున్ కేయ్యక్ మునె, నిమె అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ నీకున్ సూడ్తాన్" ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁴⁹ అస్సె నతనియేల్, "యే గురుజి! నిమె బగవంతనోర్ మరిని అని ఇజ్రయేల్ లోకురోర్ రాజని ఆంది!" ఇంజెర్ జవబ్ సీతోర్. ⁵⁰ తె యేసు, "నీకున్ అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకెన్ సూడ్తాన్ ఇంజెర్ వెహ్చాతున్ హిందలె, బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి బతల్? ఇవెన్ తెర్ డగుక్ కామ్మి సూడంతి. ⁵¹ అవ్ బవ్ ఇత్తెకె, హోబర్ కోలె

* 1:33 పాప్తె తాక్సలిర్ లోకురంగ్ దిల్కున్ ఆత్మ సక్తితె పవిత్ర కియ్యల్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

* 1:34 బగవంతల్ నేమి కీతోర్ వోర్.

* 1:38 గురుజి సెలెతె «రబి».

* 1:41 కిరిస్తున్ హెబ్రీ బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్జతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్కు సూడ్సెర్ మత్తెర్. * 1:42 వేర్ యేతె బాప్టిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ ఆయెర్. * 1:42 ఇవ్ రండుతె పొరొల్కున్ అర్తమ్ బండ.

1:42 మత్తయి 16:18

మాయ్, స్వర్గనాథ బగవంతుని దూతల సర్వనాథ మాయనగ* బూడ్ రెయ్, వర్వల్ మిరట్ సూడ్కిట్.# ఇద్ సతెమ్ ఆండ్ ఇంజెర్ వెహార్.

యేతున్ ఆంగుర్కన రస కియ్యల్

2 ఇద్ జర్గసి రండ్ రోజ్క్* ఆత పెజె, గలిలయ యేరియత, కాన ఇన్వల్ చహరై, ఉంది మర్మి-పొరొల్ జర్గిత. యేసున అవల్ అగ మత్త. ² అవ్ మర్మినగ యేసున్ అని వోనుర్ సిస్యలిర్కున్ గిర్ కేయ్ మత్తైర్. తె అగ వూర్ సొత్తైర్. ³ అద్ జేవున్ ఆంగుర్కన రస మార్త. తె అవల్, “వూర్ ఆంగుర్ రస మార్త” ఇంజెర్ యేసున్ వెహార్. ⁴ తె యేసు, “నాకున్ బారి వెహంతి వో? నన బోన ఆందున్ ఇన్వల్ వొడ్కి అరుస్వల్ వకత్ అజన్ వాయెయె” ఇంజెర్ అవన్ వెహార్. ⁵ అస్కె అవల్ సర్బరెయ్ కియ్యలిర్ సంగ, “వోర్ వెహ్ తీర్ కీమ్” ఇంజెర్ వెహార్. ⁶ యూదుల్క్ సుదుడ్ కియ్యల్ కామున్ సాటి, అగ నారితంగ్ బండనంగ్ సారుంగ్ సోరంగ్ మత్తంగ్. ఉంది ఉంది సోర యేడుంగ్-ఆట్ బిందెన యేర్ పియ్యదుంగ్. ⁷ యేసు, “అవ్ సోరన్ యేతె నిహట్” ఇంజెర్ సర్బరెయ్ కియ్యలిర్కున్ వెహార్. తె వూర్ అవ్ సోరంగ్ సిగ సిగ నిహైర్. ⁸ అస్కె యేసు, “ఇంగె మిరట్! ఇచుసి ముడుసి జేవున్ ఇంతజమ్ కియుస్వనగ వోమ్” ఇంజెర్ వెహార్. తె వూర్ వోతైర్. ⁹⁻¹⁰ వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్వల్ యేతల్ మారిత అద్ ఆంగుర్ రసతున్ సవద్ సూడ్కైర్. అద్ రస బగటల్ వాత అని బహన్ తయర్ ఆత ఇన్వల్ వూర్ సర్బరెయ్ కియ్యలిర్కున్ టావ. బతి వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్వన్ టావ సెతె. తె వోర్ మాయ్ నొవన్ కేయ్, “దుస్రుర్ సమ్మిర్ మొదొల్ చొకొట్ట రస* వెడిసి, మాందితున్ నిస వర్త పెజె, చప్పి ఆంగుర్ రస వెడియంతైర్. బతి నిమె ఆక్రి వేరి గిర్ బెయ్ చొకొట్ట రస వెడ్కుసీతి” ఇంజెర్ ఇత్తైర్. ¹¹ ఇహిన్ యేసు గలిలయ యేరియత కాన ఇన్వల్ నాటె అద్ మయ్యత కామ్ కీసి, తన్వ సక్తితున్ తొహార్. అదెన్ సాటి వోనుర్ సిస్యలిర్ వోన్ బరొస ఇరైర్.

¹² అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన అవల్, తముక్ అని సిస్యలిర్ మీరె మాసి కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహరై సొత్తైర్. అని కహి రోజ్క్ వూర్ అగన్ మత్తైర్.

యేసు మందిర్తగ సొన్వల్

¹³⁻¹⁴ యూదుల్క్న పస్క ఇన్వల్ సడ్ కరుమ్ వాత. తె యేసు యెరుసలేమ్ సొత్తైర్. అగ యెవ్ పెజె, బగవంతున మందిర్తగ యేసు సొత్తైర్. అద్ మందిర్త ఆవ్రతగ బలిదాన్ సియ్యై కోందన్, గొరెన్ అని పారెవన్ వొమ్మలిర్ బేపరిదార్క్ అని దుస్రా దేస్సంగ్ కొతన్ బద్ది కియ్యలిర్ గిర్ అగ ఉచ్చి మత్తైర్. ¹⁵ అద్ సూడ్కి, యేసు నోడెనె చాటున్ మోడి కీసి గొరెన్, కోందన్ అని సమ్మిర్కున్ మందిర్తల్ పూడి సీతొర్. వూర్ కొతంగ్ బద్ది కియ్యలిరంగ్ కొతన్ రీక్కి, వూరంగ్ టేబల్కున్ ఉల్లి కీతొర్. ¹⁶ వూర్ పారెవంగ్ వొమ్మలిర్ సంగ యేసు, “నావోర్ బాబొన రోతున్ హోటుమున్ దాత్ కియ్యట్. ఇవ్ సమ్మిన్ ఇగెటల్ బహి వోమ్” ఇంజెర్ వెహార్.

¹⁷ అద్ సూడ్కి, “నీవ రోతున్ పర్జ వెతె మాని కియన ఇంజెర్ ఆస కీత కాడ్కి, దుస్రుర్ నాకున్ బెయ్ ఉల్ల ఆసెర్ మంతైర్#” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీసి మంత ఇంజి, సిస్యలిర్ యాది కీతైర్.

¹⁸ బతి యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ యేసునగ వాసి, “నీకున్ బగవంతుల్ అదికార్ సీసి మత్తైకె, మాకున్ ఉంది నిసని తొహా?” ఇంజెర్ పూసి కీతైర్. ¹⁹ తె యేసు, “ఇద్ మందిర్తున్ ఉల్లి కీమ్. తేన్ నన తిరిసి మూండ్ రోజ్క్నె దొహంతొన్” ఇంజెర్ వెహార్.

²⁰ అద్ కేంచి యూదుల్క్ గుల్ ఆసి, “ఇద్ మందిర్తున్ దొహ్లా చాలిన్ సారుంగ్ (46) సొల్క్ పియ్. నిమె మూండ్ రోజ్క్నె దొహ పరంతియ్?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తైర్. ²¹ బతి యేసు తన్వ మేందొడ మందిర్తున్ బారెతె ఇద్ గొస్తి వెహార్.

* 1:51 మాయ్న రూప్తె వాతొర్ వోర్ బగవంతునోర్ మరి. * 2:1 కహి జాగంగ్ మూండ్ రోజ్క్ ఇంజెర్ మంత. * 2:9-10 యూదుల్క్ ఆంగుర్కనల్ రస తెడ్కి, వెతె రోజ్క్ ఇర్పి, సావుసంతైర్. అద్ కల్దన్ దాత్ మారిత పెజె ఉంటెర్.

1:51 పుట్గడ్కి 28:12 # 2:17 కీర్తన్కన 69:9

²² సిస్యలిర్, యేసు సాసి-నేండ్త పెజె, ఇదెన్ హేతు కీసి, దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీసి మన్వడున్ అని యేసు వెహ్త గొస్టితున్ పారా బరాస ఇరైర్.

మాయన దిల్లగ మన్వల్ యేసున్ టావ

²³ పస్కు సడ్డంగ్ దిహొస్కున్ రొపా యెరుసలెమ్మగ, వోర్ యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మున్ సూడ్సి, వెలెటిర్ వోన్ బరాస ఇరైర్. ^{24–25} బతి యేసు వూర్కున్ నమ్మకి. బారితెకె సమ్మిరంగ్ దిల్కున్ తన కరి కియ్యల్ ఆత కాడ్కి, దుస్రుర్ బారెతె యేసున్ బోరె గవ వెహ లాగొ.

నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్

3 పరిసయుల్కన బాజ్నోర్ నికొదేమ్ ఇన్వల్ యూదుల్కనోర్ ముకె అదికారి మత్తార్. ² వోర్ ఉంది రాత్త యేలతె యేసునగ సాంజి, “గురుజి, ‘నిమె బగవంతనగటల్ వాతొని ఆంది’ ఇంజెర్ మాకున్ టావయె. బారితెకె, నిమె కియ్యలిక్ మయ్యతంగ్ కామ్మ బగవంతన సాత్ సెల్వ బోరె కియ పరార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³ అస్కె యేసు, “వారార్ పూన జల్మ యేత బీగర్, బగవంతన రాజ్వుగ ఈస యేత పరార్.* ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ నికొదేమున్ వెహ్తార్. ⁴ అస్కె నికొదేమ్, “బుడియల్ ఆతొర్ మాయ్నల్ బహన్ జల్మ యేత పరనుర్? ఉండె ఉంది జోక అవన పీటె నేంగ్గి జల్మ యేత పరనుర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ⁵ తె యేసు, “వారార్ యేతె అని ఆత్మతె# జల్మ ఆయ బీగర్, బగవంతన రాజ్వుగ నేంగ పరార్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁶ “అవల్-బాబొ మేందొడున్ జల్మ సియ పరంతెర్. బతి ఆత్మతున్ బగవంతన ఆత్మ జల్మ సియ పరంత. ⁷ అదెన్ సాటి, ‘పూన జల్మ యేత లాగర్’ ఇత్తెకె నిమె గుల్ ఆయ్. ⁸ వడి తనకున్ ఇస్టమ్ వాత అద్ బాజ్నల్ వాంత. మిరట్ అద్ వడిత ఆవజ్ కేంజంతిట్ బతి, అద్ వడి బగటల్ వాంతయె, బేకె దాంతయె ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె. అహ్నె బగవంతన ఆత్మతె జల్మ ఆయ్యల్ గిర్ మందంత” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

⁹ తె నికొదేమ్, “ఇద్ బహన్ జర్గమడ్ మందర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ¹⁰ అస్కె యేసు, “ఇజ్రయేల్కనోర్ డగుర్ గురుని ఆంది. ఇదెన్ బారెతె నీకున్ కరె మాయె కి?” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹¹ “మాకున్ కరె మాత అదెన్ బారెతె అని సూడ్తతున్ బారెతె వెహంతామ్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. బతి మావ గవతున్ మిరట్ నమ్మిట్. ¹² నన మీకున్ ఇద్ దునియతంగ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్తెన్ బరాస కియ్యిట్. తె స్వర్గంగ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్తె బహన్ బరాస కీకిట్?” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹³ “స్వర్గనల్ రెయ్యి వాయ్యల్ స్వర్గనోర్ మాయ్నల్ ఆయ్యల్ నాకున్ తప్పసి, దుస్రాల్ బోరె పారా స్వర్గనగ సాన్మకి. ¹⁴ మోసె బోడి గుటనగ పితుడ ఉంది తరస్ కీసి, డంగల్ కటెతగ బహన్తె లిమ్-లోమ్ కీతారా,# అహ్నె స్వర్గనోర్ మాయ్నల్ ఆయ్యల్ నాకున్ గిర్ మొద్దగ టాంగి కియ లాగర్. ¹⁵ అహన్ కీతెకెన్, నా పారా బరాస ఇర్వలిర్కున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత.

¹⁶ “బగవంతల్ దునియతుర్కున్ బెయ్ లాడ్ కీత కాడ్కి, తన్వోర్ వారారె మన్వల్ మరిన్ ఇద్ దర్తురితగ సారి కీతార్. వోన్ పారా బరాస ఇర్వల్ హర్ వారార్ నాసెడమ్ ఆయ్యకెనె, వూర్కున్ బస్కెట్ గిర్ పిస్వల్ జీవ పుటన ఇంజెరెన్తె ఇహిన్ కీతార్. ¹⁷ దునియతుర్కున్ సిక్స వాల్లె బగవంతల్ వోర్ మరిన్ సారి కియ్యకి బతి, బచి కియ్లెనె సారి కీతార్.

¹⁸ “వోన్ బరాస ఇర్వన్ సిక్సత తస్వ మనో. బతి బరాస కియెర్ వోన్, బగవంతనోర్ వారారె మన్వల్ మరిన్ బరాస కియ్య కాడ్కి, ఇదెన్ మునెనె వోన్ సిక్సత తస్వ ఆత. ¹⁹ బారితెకె వోర్ దునియతుర్ సమ్మిర్గ వేడ్చితున్ పియ్యి వాతార్. బతి లోకుర్ తమ్వంగ్ కామ్మ కరబ్బంగ్ కీనెకె, సికటితె మన్లెనె పసంద్ కీతెర్. అద్ తస్వత కారన్ ఇదె ఆంద్. ²⁰ కరబ్ కామ్ కియ్యల్ హర్ మాయ్నల్ వేడ్చితున్ పసంద్ కియెర్. తన్వంగ్ కరబ్ కామ్మున్ మకుసి ఇరన్ సాటి, వోర్ వేడ్చితగ

* 3:3 గ్రీకు బాసతగ, “బగవంతన రాజ్ సూడ పరార్” ఇంజెర్ మందంత.

3:5 యెహెజ్కెల్ 36:25–28 # 3:14 ఇసాబ్బు 21:9

వాయొర్. ²¹ బతి సత్తె తాక్వల్ తన్వంగ్ కామ్మ బగవంతన కెయ్ జర్గసెర్ మంతంగ్ ఇంజి, అవెన్ బహి తొహ్లా, వేడ్చితె వాంతార్” ఇంజెర్ వెహార్.

యేసున్ బారెతె యోహాన్ గవ వెహ్యల్

²² అద్ ఆత పెజె, యేసు అని వోనుర్ సిస్యలిర్ యూదయ యేరియతగ సాంజి, పర్జతున్ బాప్తిస్మ సియుసెర్, కహి రోజ్క్ అగనె మత్తార్. ²³ సలిమున్ కరుమ్మ అయ్యెన్ ఇన్వల్ జాగతగ కూబ్ యేర్ మత్త కాడ్కి, అగ యోహాన్ బాప్తిస్మ సిసెర్ మత్తార్. ²⁴ తె లోకుర్ సాంజి బాప్తిస్మ యేచ్చెర్ మత్తెర్. ఇద్ గల్లు యోహాన్ జేల్లగ అర్వక్ మునెన్ జర్గత. ²⁵ ఉంది దియ యోహాన్తుర్ సిస్యలిర్కున్ అని యూదుల్కన జాతితోన్ నడ్డుమ్ సుదుడ్ ఆయ్యల్ రివజున్ బారెతె జట్-పట్ లాగ్. ²⁶ తె వూర్ సిస్యలిర్ యోహాన్తుగ వాసి, “గురుజి! యోర్దన్ లవిడున్ హంద బాజ్, నీ సంగ బోరై మత్తారా అని నిమె బోన్ బారెతె గవ వెహ్తయె, వోర్ ఇంకె బాప్తిస్మ సిసెర్ మంతార్. సమ్మిర్ వోన్గన్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ వెహార్. ²⁷ తె యోహాన్, “స్వర్గన్ బగవంతల్ సితెకెన్ తప బోరె బతయ్ యేత పరార్. ²⁸ ‘నన కిరిస్తున ఆయెన్. బతి వోన్ మునె సారి కీతోర్ వోర్ కబ్రియన ఆందున్’ ఇన్వడున్ మిరటె గవ మంతిట్. ²⁹ నమునతున్ మర్మినగ నొవ్రల్ ముకె ఆందుర్ ఇంట్. వోరె నొవ్రినార్ మాల్కల్ ఆందుర్. వోర్ నొవ్రన్ కరుమ్, వోనార్ సోప్తల్ నిల్చి మన్లె, అని నొవ్రల్ వెహ్త తీర్ కియె, వోన్ వెలె ఆనంద్ లాగంత. అదె తరికతె నన వెలె కుసితె మంతాన్. నావ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆత. ³⁰ బారితెకె నాకున్ చుడుర్-పాన్ వాయన అని వోర్ యేసున్ డగుర్-పాన్ వాయన.

³¹ “స్వర్గన్ వాతార్ వోర్ సమ్మిర్కున్ పొరాడార్ ఆంతార్. మరట్ దర్తురిత్ పొరాడుర్ ఆందట్ అని దర్తురిత్ పొరా జర్గవలిక్ గొస్టిన్ బారెతెన్ వడ్కుంతట్. బోరెయ్ స్వర్గన్ వాతారా, వోర్ సమ్మిర్కున్ పొరాడార్ ఆంతార్. ³² వోర్ అగ సూడ్తున్ కేంజ్తున్ బారెతె గవ వెహంతార్. బతి వోన గవతున్ బోరె వొపుర్. ³³⁻³⁵ బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్ లాడ్ కీత కాడ్కి, సమ్మె అదికార్ వోన కెయ్ హల్ల కీతోర్. వోన్ తన్వ ఆత్మతున్ బర్పుర్ సీత కాడ్కి, వోర్ సిరిప్ బగవంతనంగ్ గొస్టింగ్ వెహంతార్. బోరై వోన గవతున్ వాపంతారా వోర్, బగవంతన్ బారెతంగ్ యేసు వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ సతెమ్ ఇంజి తాహంతార్. ³⁶ బోరై బగవంతనార్ మరిన్ పారా బరాస కీంతారా, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. బోరై వోన్ పారా బరాస కియెరొ, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటా. బతి బగవంతన సోంగ్ వోన్ పారా నిల్చి మందంత” ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ వెహార్.

కుహితగ యేసు వెయ్యెన్ సంగ వడ్కవల్

4 యోహాన్తున్ తెర్ అదిక్ సిస్యలిర్కున్ యేసు తయర్ కీసి, వూర్కున్ బాప్తిస్మ సిసెర్ మంతార్ ఇంజెర్ పరిసయుల్క్ కేంజెర్. ² (కరల్ బతల్ ఇత్తెకె, యేసు బాప్తిస్మ సియ్యకి. బతి వోనుర్ సిస్యలిర్ సిసెర్ మత్తెర్.) ³ ఇద్ గొస్టితున్ యేసు కేంజ్ పెజె, యూదయ యేరియతున్ సుటి కీసి, గలిలయ యేరియతె సాన్లె పెసితార్.

⁴ బతి ఇంకె సమరయ యేరియతున్ వీడ్చి సాంద లాగర్. ⁵ అహాన్ అద్ సమరయ యేరియతల్ వీడ్చి సాంజెర్ మనెకె, యాకొబ్ తన్వోర్ మరి యోసెపున్ సీత, ఈసత బొమిత్# కరుమ్ మన్వల్ సుకరు ఇన్వల్ చహర్తగ యెహ్తార్. ⁶ అగ యాకొబ్ కామస్త కుహి మత్త. లంగ్గల్ తాక్సెర్ వాత కాడ్కి, యేసు అవిసి దుపరిత యేలతె అద్ కుహిత్ బగ్ల ఉచ్చి మత్తార్. ⁷⁻⁸ అద్ వకత్తె, వోనుర్ సిస్యలిర్ కానె యేల్లె చహర్తె సాత్తెర్. అద్ గట్కతెన్ సమరయ జాతిత ఉంది వెయ్యె యేర్ వోయ్లె, కుహితగ వాత. తె యేసు, “బాయి, నాకున్ ఉండన్ సాటి యేర్ సీమ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ తల్క్తోర్.

⁹ యూదుల్క్ అని సమరయ జాతితుర్ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. అదెన్ సాటి యేసున గొస్టి కేంచి అద్ వెయ్యె గుల్ ఆసి, “యెయా! నిమె యూదుల్కన జాతితోని ఆంది. నన సమరయ జాతితోన ఆందున్. ఉన్లె యేర్ సీమ్ ఇంజి, నాకున్ బహన్ తల్కంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్త. ¹⁰ అద్ కేంచి యేసు, “ఉన్లె యేర్ సీమ్’ ఇంజెర్ తల్క్వన్ బారెతెన్ ఆయి అని

బగవంతన వరమున్ బారెతెన్ ఆయి నీకున్ టావ సెలె. ఇవ్ టావ మన్మడ్ ఇత్తెకె, నిమెయ్ ఉల్ల అదెన్ నాకున్ తల్క్కిన్ది అని నీకున్ జీవ వాలె యేర్ సీందున్” ఇంజెర్ తాన్ సంగ వెహ్తార్. ¹¹ అస్కె అద్ వెయ్లె, “సాబ్! నిహ్గ యేర్ చేంది కియ్లె పొహ్రాయ్ ఆయి నోడెయ్ ఆయి సెలె. ఇద్ కుహి బెయ్ కోల్ మంత. అద్ జీవ వాలె యేర్ నీకున్ బగటల్ పుటర్? ¹² మా తొత్తార్ బాబొ యాకొబ్ ఇద్ కుహి మాకున్ సీతార్. ఇద్ కుహిత యేర్ తన, తన్వర్ మర్క్ ఉటెర్ అని వూరంగ్ పియంగ్-కాల్క్ గిర్ ఉట్టంగ్. నిమె యాకొబున్ తెర్ డగుని కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీత. ¹³ తె యేసు, “ఇద్ యేర్ ఉన్వల్ హర్ వొరార్ ఉండె వట్కుంతార్. ¹⁴ బతి నన సియ్యల్ యేర్ ఉన్వన్ బస్కెట్కె వట్కు వసా. నన సియ్యల్ యేర్ బస్కెట్ జీవతె మందన్ సాటి, వోన్ రొపా బస్కెట్ గిర్ పోంగ్గెర్ మన్వల్ జలత్ దాత్ మందంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹⁵ తె అద్ వెయ్లె, “సాబ్! బస్కెట్ యేర్ వట్క్వక్నె అని చేంది కియ్లె వాయ్క్నె, అద్ యేర్ నాకున్ సీమ్” ఇంజెర్ యేసున్ తల్క్త. ¹⁶ అస్కె యేసు, “నిమె సాంజి, నీ మాడ్సన్ కేయ్లె, తర” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁷ తె అద్ వెయ్లె, “నాకున్ మాడ్సె సెలార్” ఇంజెర్ వెహ్త. అద్ కేంచి యేసు, “హో కరలె, ¹⁸ మొదొల్ నీకున్ సియ్యర్ మాడ్సర్ మత్తెర్. ఇంకె నీ సంగ మంతార్ వోర్, నీవార్ మాడ్సె ఆయెర్. బాయి, నిమె మత్త అదెన్ కరల్ వెహ్త” ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెన్ ఇత్తార్.

¹⁹ అస్కె అద్ వెయ్లె, “సాబ్! నిమె పర్వత్తని ఆంది ఇంజెర్ సమ్మె మాసెర్ మంతాన్. ²⁰ తె నాకున్ ఇద్ గొస్తి వెహ: మమొట్ ఇద్ గెరాజిమ్ గుటల్ పొరా పార్తన-వింతి కీంతామ్. ఇగెనె మా తొత్తర్ గిర్ పార్తన-వింతి కీతెర్. బతి మీ యూదుల్క్ సిరిప్ యెరుసలెమె కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ జాగ ఇంజెర్ బారి వెహంతిట్?” ఇంజెర్ యేసున్ సంగ ఇత్త. ²¹⁻²³ తె యేసు, “బాయి! బోన పార్తన-వింతి కీంతిట్ ఇన్వల్, మీ సమరయతుర్క్కున్ టావ సెలె. బతి బోన పార్తన-వింతి కీంతామ్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ. బారితెకె మా యూదుల్క్ నగటలె బచె మాయ్యల్ కార్య వాయ్యల్ మంత. అద్ వకత్తె ఇద్ గుటల్ పొరాన్ ఆయి, యెరుసలెమ్మగన్ ఆయి, మిరట్ బాబొ బగవంతన పార్తన-వింతి కియ్యల్. బతి కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ తమ్మ అత్మతగ సత్తె పార్తన-వింతి కీంతెర్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. ఇద్ నన వెహ్త గొస్తిత్ పొరా బరొస ఇర. తనకున్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ ఆతుర్ మందన ఇంజెర్, బాబొ బగవంతల్ సూడ్సర్ మంతార్. ²⁴ బగవంతల్ ఆత్మ రూప్సె మన్వల్ ఆత కాడ్కి, పార్తన-వింతి కియ్యల్ తమ్మ అత్మతగ సత్తె వోన పార్తన-వింతి కియన్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెన్ వెహ్తార్. ²⁵ అస్కె అద్ వెయ్లె, “కిరిస్తు* వాంతార్ ఇన్వల్ నాకున్ టావ. వోర్ వాత పెజె, సమ్మిర్కున్ సమ్మె కుల కుల వెహంతార్ బెరె” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్త. ²⁶ తె, “ననయ్ వోన ఆందున్” ఇంజెర్ యేసు తాన్ వెహ్తార్.

²⁷ అదె వకత్తె వోనుర్ సిస్యల్ అగ వాతెర్. వోర్ యేసు ఉంది వెయ్లెన్ సంగ వడ్క్వల్ సూడ్కి, బెయ్ గుల్ ఆతెర్. బతి, «నీకున్ బతల్ పహె?» ఇంజెర్ అద్ వెయ్లెనె ఆయి, «నిమె అద్ వెయ్లెన్ సంగ బారి వడ్క్వతి?» ఇంజెర్ వోర్ యేసునె ఆయి, వూర్గటల్ వొరార్ గిర్ పూసి కియ్యకి.

²⁸ అద్ వెయ్లె బుడ్డితున్ అగనె సుటి కీసి, చహార్తె సొత్త. ²⁹ అని పర్జతున్ సంగ, “ఇంకె వేరి నన కీత సమ్మెతున్ బారెతె వెహ్తార్. వోరె మాయ్యల్ మోక కిరిస్తు ఆందురెయ్ బతలొ? మిరట్ వాసి సూడట్” ఇంజెర్ వెహ్త. ³⁰ తె వూర్ చహార్తల్ పెసిసి యేసు మన్వల్ జాగతగ వాసెర్ మత్తెర్.

³¹ అద్ గట్కతె వూర్ సిస్యల్, “గురుజి! జరతెర్ తిన్” ఇంజెర్ యేసున్ జుల్మ కీతెర్. ³² బతి యేసు, “మీకున్ టావ సెలె అద్ చంది తిందన్ సాటి, నహ్గ మంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³³ తె సిస్యల్, “గురుజిన్ తిందన్ సాటి, బోరె చంది తతెరెయ్ బతలొ?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ ఇత్తెర్. ³⁴ అస్కె యేసు, “నాకున్ సారి కీతార్ బగవంతన ఇవ పియ్లె తాక్వల్ అని వోన కామున్ బర్చర్ కియ్యలె నావ చంది ఆసి మంత. ³⁵ నమునతున్ మిరట్, ‘వావ్టె విజ వీత్త పెజె, ఉండె నాలుంగ్ మహినె పంట కొయ్లె వాంత’ ఇంతిట్. బతి వహుక్కెకె సూడట్. ఇంకె అద్ పంట కొయ్లెన్ తయర్ మంత*” ఇంజెర్

* 4:25 కిరిస్తు హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్జతున్ బచి కియ్లె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్సర్ మత్తెర్. * 4:35 లోకుర్క్కున్ బగవంతన చర్చతె తర్వల్ పంట. బహన్ ఇత్తెకె సమరయ జాతితుర్ వెలెటిర్ యేసునగ వాసెర్ మత్తెర్. వూర్క్కున్ బగవంతన సరి-మారగున్ బారెతె వెహ్తలె కానె ఆసి మంత ఇత్తార్.

మీకున్ వెహ్చార్ మంతాన్. ³⁶ “పంట కొయ్యలిర్కున్ ఇంకె బూతి పుట్టెరెన్ మంత. బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతగ లోకుర్కున్ తర్వలె, అద్ పంట కొయ్యలిర్కున్ పుట్టల్ పండి. ఇదెన్ హిందల్, విజ వీత్వలిర్ అని పంట కొయ్యలిర్ ఆనంద్ మంద పరంతెర్. ³⁷ ‘విజ వీత్వల్ వొరార్ అని పంట కొయ్యల్ ఉండె వొరార్’ ఇన్వల్ సాస్తుర్ కరల్ ఆంద్. ³⁸ మిరట్ కష్టమ్ కీసి వీత్వకి అద్ పంట కొయ్యె, మీకున్ సారి కీతాన్. అద్ విజ వీత్తె దుస్రుర్ కష్టమ్ కీతెర్. వూర కష్టమ్ పండితున్ మిరట్ యేచ్చెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

³⁹ “నన కీత సమ్మెతున్ బారెతె, నన వెహ్చాక్ మనెకెన్ నాకున్ వెహ్చార్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యె వెహ్చా. తె అద్ గవతున్ పియ్య, సమరయ యేరియత చహర్తుర్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇరైర్. ⁴⁰ వూర్ సమరయతుర్ వోన్ వాసి, “గురుజి! నిమె మహ్ వాసి, మందయ్ లాగర్” ఇంజెర్ జుల్మ కీతెర్. తె యేసు వూర్ రండ రోజ్క్ మత్తొర్. ⁴¹ యేసు వెహ్చాంగ్ గొస్టింగ్ కుద్ కేంచి, ఉండె వెలెటిర్ బక్తలిర్ ఆతెర్. ⁴² “నిమె వెహ్చా గొస్టి పియ్యన్ ఆయె బతి, మమెట్ వోనంగ్ గొస్టింగ్ కుద్ కేంచి, వేరె దునియతున్ బచి కియ్యల్ కిరిస్తు ఇంజెర్ కరి కీసి, నమ్మెమ్” ఇంజి వెయ్యెన్ వెహ్చార్.

యేసు అదికారిన్ మరిన్ చొకాట్ కియ్యల్

⁴³ రండ రోజ్క్ ఆత పెజె, యేసు గలిలయ యేరియతె సొన్లె పెసితొర్. ⁴⁴ (అస్కె యేసు, «పర్వత్తన్ తన్వ సొంత యేరియతగ మాన్ పుటా» ఇంజెర్ మునెనె వెహ్చా మత్తొర్.) ⁴⁵ తెర్ బతి వోర్ గలిలయ యెవ్త పెజె, అగటుర్ లోకుర్ చొకాట్ మాన్ సీసి, వోన్ కరుమ్ కీతెర్. బారితెకె పస్క సడ్ జర్గెనెకె, వూర్ యెరుసలెమ్మగ సొంజి మత్తెర్ అని యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్క సూడ్చి మత్తెర్. ⁴⁶ అహన్ సొనెకె సొనెకె, ఇదెన్ మునె యేతున్ ఆంగుర్కొన రసత్ దాత్ మార్కుసీతొర్ అద్, గలిలయత కాన చహర్దె యెవ్తొర్. కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహర్దె రాజనార్ వొరార్ అదికారి మత్తొర్. వోనార్ మరి బేమరితె సొనల్ మీండ్చి మత్తొర్. ⁴⁷ తె వోర్ అదికారి, యూదయతల్ గలిలయ యేరియతె యేసు వాతొర్ ఇంజెర్ కేంచి, యేసునగ సొత్తొర్. అని, “నా మరి బేమరితె సొనల్ మీండ్చి మంతొర్. నిమె వాసి, చొకాట్ కియ్యె లాగర్” ఇంజెర్ యేసున్ వినంతి కీతొర్. ⁴⁸ తె యేసు, “చమత్కార్కొ అని మయ్యతంగ్ కామ్క సూడ బీగర్, నా పొరా బరొస కియ్యట్ సెలెయ్?” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. ⁴⁹ తెర్ బతి వోర్ అదికారి, “పర్బు! నా మరిన పరన్ సొన్వక్ మనెకెన్ వర” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. ⁵⁰ అస్కె, “నిమె రోన్ సాన్. నీ మరి పిసంతొర్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్చార్. తె వోర్ అదికారి, యేసున గొస్టిత్ పొరా బరొస ఇర్చి పెసితొర్. ⁵¹ వోర్ అహన్ సరియ్ సొంజెర్ మనెకెన్, వోనుర్ సేవ్కలిర్ మునెత్క్ వాసి, “నీవార్ మరి చొకాట్ ఆతొర్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁵² తె వోర్ అదికారి, “బద్ వకత్తె చొకాట్ ఆతొర్?” ఇంజెర్ సేవ్కలిర్కున్ పూసి కీతొర్. అస్కె వూర్, “నినె దుపరి ఉంది నేక్సెకె, చొకాట్ ఆతొర్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. ⁵³ బరొబర్ అదె వకత్తె యేసు తనకున్, «నీవార్ మరి పిసంతొర్» ఇన్వల్ గొస్టి వెహ్చార్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, వోర్ అదికారి అని వోన రోతుర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇరైర్. ⁵⁴ యూదయ యేరియతల్ గలిలయ వాసి, యేసు కీత రెండవ మయ్యత కామ్ ఇద్ ఆంద్.

కెయ్-కాల్క్ అర్చి సొత్తొన్ చొకాట్ కియ్యల్

5 అద్ ఆత పెజె, యూదుల్కొన ఉంది సడ్ కరుమ్ వాత కాడ్చి, యేసు యెరుసలెమ్ నగుడె, వర్చి సొత్తొర్. ² యెరుసలెమ్మ గొరెన పాటక్ ఇన్వల్ జాగతున్ కరుమ్ హెబ్రి బాసతె బెతెస్త ఇన్వల్ కోనెర్ మత్త. అద్ కోనెర్తగ సియుంగ్ మండాప్క్ మత్తంగ్. ³⁻⁴ * [అద్ కోనెర్తగ కహి యేలెనె బగవంతనార్ దూతల్ రెయ్యి యేతున్ హాలి కిందుర్. అస్కె బోర్ మునె రెయంతొరా వోర్ బాతల్ బేమరి మత్తెకె గిర్ చొకాట్ ఆందుర్.] అవ్ మండాప్క్ నగ గుడ్డిర్, లెంగ్గల్-తుంగ్గలిర్ అని కెయ్-కాల్క్ అర్చి సొత్తుర్, సమ్మి తీర్కొనంగ్ బేమరింగ్ వాలిర్ జాగ పియ్య మందిర్. ⁵ వూర్ రొపా తీస ఆట్ (38) సాల్కనల్ బేమరితె మన్వల్ వొరార్ మాయ్నల్ మత్తొర్. ⁶ వోర్ మాయ్నన్ యేసు సూడ్చి, వెలె సాల్కనల్ బేమరితె మంతొర్ ఇన్వల్ కరి కీసి, “చొకాట్ ఆయన ఇంతి కి?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతొర్. ⁷ తె వోర్

* 5:3-4 తొలతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్కొనగ ఇవ్ గొస్టింగ్ సెలెంగ్.

మాయ్నల్, “పర్బు! అద్ కోనెర్త్ యేర్ హాలె మానెకె, నాకున్ అగ రెహ్వలిర్ బోరె సెలూర్. అదెన్ సాటి నన రెయ్లె వానెకెతె, నాకున్ తెర్ మునెన్ దుస్సార్ బోరెర్ అగ రెయంతోర్” ఇంజెర్ జవబ్ సీతోర్. ⁸ అస్కె యేసు, “తేద! అని నీవ చాప్రతున్ పియ్యి రోన్ సాన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ⁹ అహన్ ఇత్త బరొబర్, వోర్ చొకాట్ ఆసి, తన్వ చాప్రతున్ పియ్యి తాక్సెర్ సాత్తోర్.

ఇద్ గట్టు యూదుల్కన ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి జర్గ్త. ¹⁰ తె యూదుల్కనుర్ అదికారిర్, “నీవ చాప్ర పియ్యి తాక్సెల్, నేండ్ ఆరమ్మ దివొస్ ఆత కాడ్కి, దర్మత కానుస్తున్ ఉల్ల తాక్సెల్ ఆంత” ఇంజెర్ చొకాట్ ఆతోన్ సంగ ఇత్తెర్. ¹¹ బతి వోర్, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యల్, ‘నీవ చాప్ర పియ్యి సాన్ ఇత్తోర్’” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తోర్. ¹² తె వూర్, “నీకున్ చాప్ర పియ్యి సాన్” ఇంజెర్ బోర్ వెహ్తోర్?” ఇంజి పూసి కీతెర్. ¹³ బతి వోర్ వెహ పర్కకి. బారితెకె అగ వెలె మాంది మత్తెర్ అని యేసు మాందితగ మిస్సె మాసి సాత్తోర్. ¹⁴ అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన్ మందిర్త అప్రతగ సూడ్కి, “ఇమల కేంజ! నిమె చొకాట్ ఆతి. ఉండె వెలె దుక్స వాయ్యకేనె మల్లె, పాప్సుంగ్ కామ్మ కియ్య” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ¹⁵ అస్కె, వోర్ మాయ్నల్ యూదుల్కనుర్ అదికారిర్గ్ సాంజి, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యల్ యేసు ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్తోర్.

¹⁶ యేసు ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి ఈతంగ్ కామ్మ కీతతున్ హిందల్, వూర్ యూదుల్కనుర్ అదికారిర్ యేసున్ దుక్స సియ్యల్ మొదోల్ కీతెర్. ¹⁷ బతి యేసు, “నా బాబొ హర్ గట్టు కామ్ కీసెర్ మత్త కాడ్కి, నన గిర్ కామ్ కీసెర్ మంతోన్” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ¹⁸ ఇద్ కారన్తున్ హిందల్, యూదుల్కనుర్ అదికారిర్, “వేర్ సిరిఫ్ ఆరమ్మ దివొస్స మా నేకితున్ బహ్కా మాయ్వలె ఆయ్య, బగవంతన్ తన్వోర్ బాబొ ఇంజెర్ వెహ్చి, తనకున్ బగవంతన్ బరొబర్ బడి కీసెర్ మంతోర్” ఇంజి, ఇప్ రండె కారన్కున్ హిందల్, యేసున్ జకన ఇంజెర్ వూర్ నిర్నయ్ కీతెర్.

బగవంతన అదికార్ యేసునగ మంత

¹⁹ తె యేసు ఇహిన్ పోడి కీసి వెహ్తోర్: “ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. బగవంతనోర్ మరి తన్వ తన బతయ్ కియ పరొర్. బాబొ బతల్ కీంతోరొ, సిరిఫ్ అదెనె సూడ్కి మరి కీంతోర్. బాబొ బగవంతల్ బతంగ్ బహన్ కీంతోరొ, అవెన్ మరి అహ్నె కీంతోర్. ²⁰ బాబొ మరిన్ లాడ్ కీత కాడ్కి, తన కియ్యలిక్ సమ్మె కామ్మున్ మరిన్ తొహ్చార్ మంతోర్. ఉండె వెలె డగుక్ కామ్మ మునె బవిసత్తె మరిన్ సంగ బాబొ కియ్యస్వల్ సూడ్కి, బెయ్ గుల్ ఆకిట్. ²¹ బాబొ సాతుర్కున్ బహన్ నేండుసంతోరొ, అహ్నె మరి గిర్ తన నేమి కీతుర్కున్ పిసుసంతోర్. ²² బాబొ బోనె తన్వ కియ్యెర్. బతి తన్వ కియ్యె బర్బుర్ అదికార్ తన్వోర్ మరిన్ సీతోర్. ²³ తనకున్ బహన్తె సమ్మిర్ మాని కీంతెరొ, అహ్నె మరిన్ గిర్ మాని కియన ఇంజెరెన్, అద్ అదికార్ మరిన్ కెయ్యె బగవంతల్ సీతోర్. బోరె ఆయి మరిన్ మాని కియ్యెకె, మరిన్ సారి కీతోర్ బాబొన్ గిర్ మాని కీత లెకతగ వాయ్యెర్. ²⁴ నావ గొస్టి కేంచి, నాకున్ సారి కీతోనగ బరొస ఇర్వన్, బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. ఆతోన్ పాప్సున్ హిందల్, వాయ్యల్ సిక్స తపంత. మరన్తల్ తప్పి, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట్ట.

²⁵ “ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. సానలిర్ బగవంతనోర్ మరిన్ గొస్టి కేంజ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత. అద్ గొస్టి కేంచి, తాక్సెలిర్ బస్కెట్ పిసంతెర్. ²⁶ బహన్తె బగవంతల్ జీవతోర్ మాల్యల్ ఆందురొ, అహ్నె బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ సియ్యల్ అదికార్ మరిన్ సీతోర్. ²⁷ వోర్ మరి స్వర్గ్నోర్ మాయ్నల్ ఆత కాడ్కి, లోకుర్కున్ తన్వ కియ్యల్ అదికార్ బాబొ వోన్ సీతోర్. ²⁸ మిరట్ గుల్ ఆయ్యట్! ఉంది వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ వకత్తె వీచ్కనగ మన్వలిర్ సానలిర్ సమ్మిర్ గిర్ బగవంతనోర్ మరిన్ గొస్టి కేంచి, నేండ్కి బహ్ని వాంతెర్. ²⁹ నేండ్కి బహ్ని వాతుర్ సమ్మిర్కున్ వోర్ మరి తన్వ కీసి, పూర్గట్ పునెవంతలిర్కున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సీంతోర్ అని పాపెన్తలిర్కున్ సిక్స వాటంతోర్. ³⁰ అద్ తన్వ నావ ఇవతున్ పియ్యి ఆయ్యె బతి, నాకున్ సారి కీతోన ఇవతున్ పియ్యిన్ కీంతోన్. నావ నన బతయ్ కియ పరొన్. బాబల్ నాకున్ వెహ్త తీరె, లోకుర్కున్ నాయ్ తన్వ కీంతోన్. నన కియ్యల్ తన్వ నాయ్ ఆంద్.

యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్

³¹ “మోక నా బారెతె ననయ్ గవ వెహ్లాతె, నావ గవతున్ కరల్ ఇంజెర్ వొపుర్. ³² నా బారెతె గవ వెహ్లా వొరార్ మంతార్. వోర్ వెహ్లాత్ గవ సతెమ్ ఇంజెర్ నాకున్ టావ.

³³ “మిరట్ యోహాన్తగ కహితుర్కున్ రొహ్తాట్. వోన గవ సతెమె ఆంద్. ³⁴⁻³⁵ యోహాన్ డివెత్ దాత్ పొచ్చెర్ వేడ్చి సీసెర్ మత్తార్. మిరట్ వోన వేడ్చితె జులుక్ వేరి, బెయ్ ఆనంద్చె మత్తిట్. మిరట్ బచె మాయన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్లార్ మంతాన్.

“బతి నాకున్ నరిమన్కున గవ జురత్ సెలె. ³⁶ బారెతెకె యోహాన్తన్ తెర్ డగుర్ గవ నహ్లా మంత. అద్ బతల్ ఇత్తెకె: నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ. ఇవ్ కామ్మున్ బగవంతల్ నాకున్ కీమ్ ఇంజెర్ హల్లి కీతార్. ఇవె నాకున్ బాబొ సారి కీతార్ ఇంజెర్ నిరుపన్ కీంతంగ్. ³⁷ వోరె బాబొ నా బారెతె ఇద్ గవ వెహ్లార్ మంతార్. బతి మిరట్ బస్సెన్ వోన వచన్ కేంజ్చికి అని బస్సెన్ వోన రూప్ సూడ్చికి. ³⁸ సారి కియ్యన్ పొరొ మిరట్ బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వోన బోద మీవంగ్ దిల్కనగ మనా. ³⁹ బస్సెట్ పిస్వల్ జీవ దర్మ-గ్రంత్నగ పుటంత ఇంజెర్ సోంచ్ కీసి, మిరట్ చొకొటె మహ్లాంతిట్. బతి అవె వచన్కు నా బారెతె గవ వెహ్లార్ మంతంగ్. ⁴⁰ తెర్ బతి మిరట్ అద్ బస్సెట్ పిస్వల్ జీవతున్ సాటి నహ్లా వాయ్చె వొప్పిట్.

⁴¹ “నాకున్ మాయ్లిర్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్ లాగొ. ⁴² బారెతెకె మిరట్ బగవంతన్ పెర్మ కియ్యిట్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. ⁴³ నన నావోర్ బాబొన పొరొడె వాతాన్. నాకున్ మిరట్ వొప్పకి. బతి ఉండె బోరె తన్వ పొరొడె తనయ్ వాతెకె, వోన్ మిరట్ ఆనంద్చె వొపంతిట్. ⁴⁴ మీకున్ దుస్రుర్ డగుర్-పాన్ సియ్యల్ ఇస్టమ్ బతి, వొరొరె మన్వల్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్తన్ సాటి కోసిద్ కియ్యిట్. తె నా పొరొ బహన్ బరొస ఇర పర్కిట్? ⁴⁵ నన బాబొనగ మీ పొరొ పిరది కీంతాన్ బతలొ ఇంజెర్ సోంచ్ కియ్యిట్. బతి దర్మత కానున్తన్ లిహి కీతార్ మోసె పర్వత్తన్ పొరొ మిరట్ ఆస ఇర్తిట్. వోర్ మోసెయ్ మీ పొరొ పిరది కీంతార్. ⁴⁶ వోర్ మోసె నా బారెతె లిహి కీత కాడ్కి, మిరట్ మోక వోన్ బరొస కీందిట్తె, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్. ⁴⁷ బతి మోసె లిహి కీత దర్మత కానున్తంగ్ గొస్టిన్ మిరట్ నమ్మిట్తె, నావంగ్ గొస్టిన్ బహన్ నమ పర్కిట్?” ఇంజెర్ యూదుల్కునుర్ అదికార్కున్ వెహ్లార్.

యేసు సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్

6 అద్ ఆత పెజె, యేసు గలిలయ సమ్మర్తున్* హంద బాజ్చెకె, తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ సొత్తార్. ² బేమరి వాలిర్కున్ యేసు చొకొట్ కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మున్ సూడ్చి, వెలెటిర్ మాంది వోన్ పెజెయ్ వాసెర్ మత్తెర్. ³ తె యేసు గుట తెర్గసి, తన్వర్ సిస్యలిర్ తొడ్డొ ఉద్తార్. ⁴ అవ్ దివొస్కనగ యూదుల్కున పస్కు సడ్ కరుమ్ వాసి మత్త. ⁵ అద్ వకత్తె యేసు తల తహ్చి సిర్మిట్ సూడ్చార్. తె వెలెటిర్ మాంది తన్ వాసెర్ దిస్తెర్. “వీర్ సమ్మిర్ తిన్లె బగటల్ కానె యేచ్చి తర్కట్?” ఇంజెర్ పిలిపున్ యేసు పూసి కీతార్. ⁶ తన బతల్ కియ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ తనకున్ టావయె. బతి వోర్ పిలిప్ప మన్దె బతల్ మంతయె కరి కియన ఇంజెరెన్, యేసు అహన్ పూసి కీతార్. ⁷ తె పిలిపు, “రండ నుహ్లా (200) కూరతంగ్ బిలనె* చంది యేచ్చి తత్తెకె తెర్ బతి, హర్ వొరొన్ జరజర తిన్లె గిర్ యెవొ” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ⁸⁻⁹ అస్కె వోసుర్ సిస్యలిర్గటల్ సీమెన్-పేతుర్తార్ తముర్ ఆంద్రెయల్, “ఇగె వొరొర్ కాండినగ సియుంగ్ సారింగ్ అని రండ చుడుక్ మీన్కు మంతంగ్. బతి ఇచోర్ వెలె మాందితున్ ఇవ్ బేకెన్ యెవొంగ్” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్లార్. ¹⁰ తె యేసు, అగ ఉద్దల్ జాడి మత్త కాడ్కి, “తాన్ పొరొ పర్జతున్ ఉపుసట్” ఇంజెర్ వెహ్లార్. తె మరి-మియడ్ అని వెయ్యెకున్ లెక కియ్యకె, లగ్-బగ్ సియుంగ్ హజర్క్ (5,000) మాడ్చు పంగత్ ఉత్తెర్. ¹¹ అస్కె యేసు, అవ్ సారింగ్ పియ్యి, బగవంతన్ దనెవాద్ వెహ్చి, పంగత్ ఉద్తుర్కున్ వహ్లా కియ్యె సీతార్. అహ్లా మీన్కున్ గిర్ సీతార్. వూర్

* 6:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. * 6:7 రండ నుహ్లా కూరతంగ్ బిలన విలువ కమి జాస్త అట్ మహినన బూతి. ఇవెన్ గ్రికు బాసతె దేనరంగ్ ఇంతెర్.

తిందనచ్చోర్ తిత్తెర్. ¹² పర్జ పెటిమెన్ తిత పెజె, “ఇచుర్ గిర్ కరబ్ ఆయ్యక్నే, మెయ్యంగ్ టుక్డెంగ్ సమ్మె మీరి కీమ్మ” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ యేసు వెహార్. ¹³ తె సిస్యలిర్, తిత్తంగ్ అవ్ సియుంగ్ సారినల్ మెయ్యంగ్ టుక్డెన్ మీరి కీతెకె, బార డాలంగ్ నింతంగ్. ¹⁴ అద్ మయ్యత కామున్ సూడ్సి, పర్జ గుల్ ఆతెర్. అని “ఇద్ దునియతె వాయ్లె మత్తొర్ వోర్ కరల్ పర్వక్తల్ వేరె ఆందుర్”# ఇంజెర్ పర్జ ఇత్తెర్. ¹⁵ తె యేసు, వూర్ పర్జ తనకున్ హటున్ రాజల్ కియ్లె ఆంతెర్ ఇన్వల్ కరి కీసి, అద్ గుటతెకె వొరొరె సొత్తొర్.

యేసు సమ్మర్త యేత్ పొరొ తాక్వల్

¹⁶⁻¹⁷ అద్ నేటి పోడ్డ సానెకె, యేసునుర్ సిస్యలిర్ గలిలయ సమ్మర్త డర్దిత్ కరుమ్ సాంజి, యేసున సరి సూడ్సెర్ మత్తెర్. అస్కె సికటి ఆసెర్ మత్తె తెర్ బతి, యేసు వూర్ల వాయ్లెకె మత్తొర్. తె వూర్ సిస్యలిర్, ఉంది రూకతగ ఉచ్చి, సమ్మర్తున్ హంద బాజున్ మన్వల్ కపెర్నహోమ్ చహార్తె సొన్లె పెసితెర్. ¹⁸ అదె వకత్తె డగుర్ వడి-దూందడ్ తేచ్చి, సమ్మర్తంగ్ హెల్వంగ్ బడె మాతంగ్. ¹⁹ వూర్ లగ్-బగ్ మూంద్-నాలుంగ్ కోస్క్ లక్ రూకతున్ తాకుస్త పెజె, యేత్ పొరొ తాక్సెర్ యేసు తమ్మ రూకతగ వాయ్లె సూడ్సి, బెయ్ వెరితెర్. ²⁰ బతి యేసు, “వెరిమట్! ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ²¹ అస్కె వోన్ ఆనంద్ అద్ రూకతగ ఉపుసితెర్. అస్కె యెంటనె వూర్ సొన్వల్ జాగతె అద్ రూక యెప్త.

²²⁻²³ పర్బు వింతి కీసి జేవున్ దొస్తొర్ అద్ జాగతె, దుస్రా నేటి కహి రూకంగ్ తిబెరియ నగుడల్ వాతంగ్. తె సమ్మర్త హంద బాజున్ రెహా మాయ్లిర్ లోకుర్, సిస్యలిర్ సిరిప్ ఉందియ్ రూకతె సొత్తెర్. బతి వూర్ తర్నొతె యేసు సొన్మకి ఇంజెర్ కరి కీతెర్. ²⁴ వూర్ మాంది యేసున్ అని సిస్యలిర్కున్ మహ్కాతెర్ బతి, బోరె పుట్మకి. తె అవ్ రూకనగ ఉచ్చి, యేసున్ మహ్కాసెర్ కపెర్నహోమ్ సొత్తెర్.

²⁵ సమ్మర్త హంద డర్దితె యేసు వూర్కున్ దిస్త పెజె, “గురుజి! ఇగె బస్కె వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్.

జీవతున్ తాకడ్ సియ్యల్ కానె యేసుయ్ ఆందుర్

²⁶⁻²⁷ తె యేసు, “మయ్యతంగ్ కామున్ అర్తమ్ కియ్యడున్ హిందల్ ఆయె బతి, బర్బుర్ కానె తిత్తతున్ హిందలె మిరట్, నాకున్ మహ్కాసెర్ మంతిట్. సన్ని కరబ్ ఆయ్యల్ కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాయ్లత్. బతి స్వర్గ్నోర్ మాయ్లల్ సియ్యల్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ వాలె కానెతున్ సాటి పర్పెడె మామ్మ. అహాన్ సియన్ సాటినె, బగవంతల్ తన్వ అదికార్ద మోర్ నా పొరొ వాడ్తొర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహార్. ²⁸ అస్కె వూర్, “బగవంతల్ మాకున్ బతల్ కియన ఇంతొర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁹ తె యేసు, “బగవంతల్ బోన్తె సారి కీతొరొ, వోన్ బరొస ఇరన ఇంజెర్ కోరంతొర్” ఇంజి వెహార్. ³⁰⁻³¹ అద్ కేంచి వూర్, “మా తొత్తుర్ ఈజిప్టనల్ వానెకె, బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్. దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీత తిరె వోర్ స్వర్గ్నల్, అద్ కానెతున్ తిన్లె సీతొర్.# తె మమెట్ నీ పొరొ బరొస ఇర్నల్ ఇంకె మా సాటి, బాతల్ మయ్యత కామ్ కీసి తొహంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ³² అస్కె యేసు, “అద్ కానెతున్ స్వర్గ్నల్ మోసె సియ్యకి బతి, నా బాబొయె సీతొర్. ఇంకె అద్ కరల్ కానెతున్, నా బాబొ స్వర్గ్నల్ సీసెర్ మంతొర్. ³³ బాబొ స్వర్గ్నల్ బతతున్ సారి కీతొరొ, అదె దునియతుర్కున్ జీవదాన్ సీంత. బగవంతల్ సారి కీత కరల్ కానె ఇదె ఆంద్” ఇంజెర్ వెహార్. ³⁴ తె వూర్, “పర్బు! అద్ కానెతున్ మాకున్ బస్కెట్ సీమ్” ఇంజెర్ కోర్తెర్. ³⁵ అస్కె యేసు, “ననయ్ జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ఆందున్. నా పొరొ బరొస ఇర్సి, నావ చర్నతె వాయ్లిర్ బస్కెట్కె వూరంగ్ దిల్కున్ రొపా కరుసాయుర్ అని వూర్కున్ బస్కెట్కె యేర్ వట్కు వసా. ³⁶ బతి నన ఇదెన్ మునె వెహ్తాపినయ్, మిరట్ నాకున్ సూడ్త పెజె గిర్ నా పొరొ బరొస ఇర్మకి. ³⁷ తెర్ బతి, బోన్ బోన్తె బాబొ నహ్గ సారి కీంతొరొ, వూరె నహ్గ వాంతెర్. నహ్గ వాతుర్కున్ బస్కెనె బహి డగ్లి కియెన్. ³⁸ బారితెకె, నన నావ ఇవ తీర్ కియె స్వర్గ్నల్ రెయ్యి వాయ్మకి. బతి నాకున్

సారి కీతొన ఇచ తీర్ కియ్యెనె వాతొన్. ³⁹ నాకున్ సారి కీతొన ఇచ బతల్ ఇత్తెకె, నహ్గ సారి కీతుర్గటల్ వొరొగ్ గిర్ తప్పి సొన్వక్నె నన కాబాడ లాగర్. వూర్క్కున్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నన నేండుస లాగర్. ⁴⁰ బారితెకె, తన్వొర్ మరిన్ బాజ్ సూడ్పి, బరొస కియ్యన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటన ఇన్వలె బాబొన ఇచ ఆంద్. అహన్ బరొస ఇర్వన్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతొన్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ⁴¹⁻⁴² అస్కె వూర్ యూదుల్కన జాతితుర్, “నన స్వర్గనల్ రెయ్యి వాత కానెత’ ఇంతొర్. వేర్ యేసుతె యోసెప్పొరె మరి ఆందుర్ కి రా! వేనుర్ అవల్-బాబొ మాకున్ టావయ్. ‘నన స్వర్గనల్ రెయ్యి వాతొన ఆందున్’ ఇంజెర్ బారి ఇంతొర్?” ఇంజి గొల్గెత్. ⁴³ తె యేసు, “మీవ మిరట్ గొల్గెమట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ ఇత్తార్. ⁴⁴ “నాకున్ సారి కీతొర్ వోర్ బాబొ, బూర దిల్తగ ఇచ పుటుసంతొరొ, వూరె నహ్ వాంతెర్. దుస్రుర్ వాయుర్. నహ్గ వాతుర్క్కున్ తస్వ కియ్యల్ దివొసున్ నేటి నేండుసంతొన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁴⁵ “బగవంతలె వూర్క్కున్ కరుసీంతొర్”# ఇంజెర్ పర్వక్తలిర్ లిహి కీతెర్. బూరై అవ్ గొస్టింగ్ కరిసి, అవెన్ పియ్యి తాకంతెరొ, సిరిప్ వూరె నహ్ వాంతెర్. ⁴⁶ బగవంతన్ సూడ్పిర్ వోర్ బోరె సెలొర్ ఇంజెర్ వెహ్చార్ మంతొన్. సిరిప్ ననయ్ బగవంతన్ సూడ్పి, వాతొన ఆందున్. ⁴⁷ బోరై నహ్గ బరొస ఇరంతొరొ, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత ఇన్వల్ సతెమ్ ఆంద్. ⁴⁸ ననయ్ జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ఆందున్. ⁴⁹ మీ తొత్తుర్ అద్ బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్ తెర్ బతి మార్తెర్. ⁵⁰ బతి ఇద్ స్వర్గనల్ రెయ్యి వాత కానెతున్ బోరై తింతెరొ, వోన్ బస్కెట్ మరన్ మనొ. ⁵¹ స్వర్గనల్ రెయ్యి వాత జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. బోరై ఇద్ కానెతున్ తింతొరొ, వోర్ బస్కెట్ పిసంతొర్. అద్ కానె నా మేందొల్ ఆంద్. అద్ మేందొడున్ దునియతుర్క్కున్ బస్కెట్ పిసుసి ఇల్లె, అర్చన సీంతొన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁵² ఇద్ కేంచి వూర్ యూదుల్క, “మరట్ తిన్లె వేర్ తన్వ మేందొడున్ బహన్ సియ పరంతొర్?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ సొంగ్నె చర్చ కీతెర్. ⁵³ తె యేసు, “స్వర్గనొర్ మాయ్నన మేందొల్ తిన్వెకెన్ ఆయి, వోన నెతుర్ ఉన్వెకెన్ ఆయి, మీకున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట పరొ. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ⁵⁴ బతి బోరై నావ మేందొడున్ తింజి, నావ నెతుడున్ ఉంటొరొ, వోర్ బస్కెట్ జీవతె మందంతొర్. వోర్ సాతెకె గిర్, తస్వ కియ్యల్ దివొస్సు నన వోన్ నేండుసంతొన్. ⁵⁵ బారితెకె నావ మేందొల్ కరల్ తిన్వల్ కానె ఆంద్ అని నావ నెతుర్ కరల్ ఉన్వల్ చీజ్ ఆంద్. ⁵⁶ బోరై నావ మేందొడున్ తింజి, నావ నెతుడున్ ఉంటొరొ, వోన్ నన నహ్గ వోర్ ఉంది ఆసి, మందంతొమ్. ⁵⁷ జీవతె మన్వల్ బాబొ నాకున్ సారి కీత కాడ్కి, నన జీవతె మంతొన్. అహ్ నావ మేందొడున్, బోరై తింతొరొ వోర్, నా హిందల్ జీవతె మందంతొర్. ⁵⁸ స్వర్గనల్ రెయ్యి వాత కరల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. తొత్తుర్ మన్న ఇన్వల్ కానె తింజి గిర్ మార్తెర్. బతి ఇద్ కానెతున్ తిత్తుర్ బస్కెట్ జీవతెన్ మందంతెర్ ఇంజి, మీకున్ వెహ్చార్ మంతొన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁵⁹ ఇవ్ గొస్టింగ్ కపెర్నహోమ్న సునగొగ్గగ* బోద కీనెకె యేసు వెహ్తార్.

బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ బారెతె బోద

⁶⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి వూర్ బక్తలిర్, “ఇద్ బోద వెలె కటిన్త మంత. ఇద్ బోదతున్ బోర్ వొపనిర్?” ఇంజెర్ గొల్గెత్. ⁶¹⁻⁶² తె యేసు అద్ కరి కీసి, “మిరట్ ఇద్ గొస్టి కేంచిన సొంగున్ వాతెకె, స్వర్గనొర్ మాయ్నల్, వాత జాగతెకె తాచ్చి సొన్వల్ సూడ్పెకె, ఉండె బహన్ ఆంతిటొ?” ఇంజెర్ బక్తలిర్కున్ ఇత్తార్. ⁶³ “మేందొల్ జీవతున్ సియ పరొ. సిరిప్ బగవంతన ఆత్మతున్ హిందలె, జీవతె మంతిట్. నన వెహ్చలిక్ జీవ సియ్యల్ ఆత్మతంగ్ గొస్టింగ్ ఆందుంగ్. ⁶⁴ బతి మీ రొపొ కహితుర్ బరొస కియ్యర్ వూర్ మంతెర్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. బారితెకె, తనకున్ బోర్ నమ్మొర్ అని బోర్ పసి కీంతొర్ ఇన్వల్ యేసున్ మొదొడలె టావ మత్త. ⁶⁵ అని ఉండె యేసు, “మీకున్ నా బాబొ సారి కీతెకె తప, నహ్గ బోరె వాయ పర్విట్. అదెన్ సాటికె ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సమ్మిర్కున్ వెహ్తొన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶⁶ అస్కెడల్ యేసునుర్ వెలెటిర్ బక్తలిర్ పెజె మల్పి సొత్తెర్ అని వూర్ ఉండె బస్కెన్ వోన బక్తి పియ్యకి. ⁶⁷ అదెన్ సాటి, యేసు బార జన్స్ సిస్యలిర్ బాజున్ మల్పి, “మిరట్ గిర్ దాకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. ⁶⁸ అస్కె సీమొన్-పేతురు,

* 6:59 సునగోగ్ ఇత్తెకె యూదుల్క మీరె మాయ్నల్ రోన్.

6:45 యెసయ 54:13

“బోన్ ఇంజెర్ దాకొమ్ పర్బు? బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సియ్యలిక్ గొస్టింగ్ వెహ్వని నిమెయ్ ఆంది. ⁶⁹ ‘బగవంతల్ రొహ్తార్ వోర్ పవిత్ర వాలెని నిమెయ్ ఆంది’ ఇంజి బరొస ఇర్పి కరి కీతొమ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁷⁰ తె యేసు, “మీ బార జన్మున్ ననయ్ నేమి కీతొన్ కి సెలె? బతి మిహ్గట్ వారొనగ సయ్యన్ద మన్ మంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁷¹ సీమొన్తో మరి ఇస్కరియోత్ నాట్యోర్ యూదల్, బార జస్క్ సిస్యలిర్గట్ వారొ ఆసి గిర్ దోక సియ్యల్ ఆతొర్. అదెన్ సాటిసె వోన్ బారెతె ఇద్ గొస్టి వెహ్తార్.

యేసు అని వోనుర్ తముక్

7 ఇద్ ఆత పెజె, యూదుల్కనుర్ అదికారిర్ యేసున్ జక్లె సూడ్సెర్ మత్త కాడ్కి, యూదయ యేరియతగ వోర్ సొన్మకి. సిరిఫ్ గలిలయ యేరియతగన్ తిరిసెర్ మత్తార్. ² బతి అద్ గట్కతె యూదుల్కన డేరన సడ్# కరుమ్ వాసెర్ మత్త. ³ తె యేసునుర్ తముక్, “నిమె ఇగెటల్ యూదయ సొన్. అస్కెన్ అగటుర్ నీ బక్తలిర్ నీవంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి సూడంతెర్. ⁴ ఇగెన్ మత్తెకె నీకున్ డగుర్-పాన్ వాయె. నిమె కరలెనె ఇవ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి కీతెకె, దునియతుర్కున్ తొహ” ఇంజెర్ తాదన్ వెహ్తార్. ⁵ ఇత్తెకె, వోనుర్ తముక్ గిర్ యేసునగ బరొస ఇర్మకి.

⁶ తె యేసు, వూర్కున్ ఇత్తార్, “నా బారెతె వొడ్కి అరుస్వల్ వకత్ అజున్ వాయెయె. బతి మిరట్ బస్కె గిర్ అగ సొంద వచా. ⁷ దునియతుర్ మీకున్ మెచ్చక్ మంద పరుర్. బతి వూర్ కియ్యలిక్ కామ్మి కరబ్ మంతంగ్ ఇంజెర్ నన వెహ్తా కాడ్కి, నాకున్ వూర్ మెచుర్. ⁸ మిరట్ సడ్డున్ సాటి సొంటు. నావ వాయ్యల్ వకత్ నింద్య కాడ్కి, నన ఇంకె మీ సంగ వాయెన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ⁹ ఇహిన్ వెహ్తా, యేసు గలిలయతగన్ ఆగ్తోర్.

¹⁰ బతి వోనుర్ తముక్ సడ్డున్ సాటి సొత్త పెజె, యేసు గిర్ ఉజగిరితె ఆయ్య, మక్డితె అగ సొత్తార్. ¹¹ అద్ సడ్ జర్నెకె యూదుల్కనుర్ అదికారిర్, “వోర్ బగ మంతార్?” ఇంజెర్ వోన్ సాటి మహ్మతెర్. ¹² తె అద్ మాందితల్ కహితుర్, “యేసు చొకొట్వోర్ మాయ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ అని, ఉండె కహితుర్, “సెలె-సెలె వోర్ పర్జతున్ పసి కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ కుస కుస చర్చ కీతెర్. ¹³ బతి యూదుల్కనుర్ అదికారిర వెరెతె, యేసున్ బారెతె బోరె ఉజగిరి వడ్కెమకి.

యేసు డేరన సడ్ జర్నెకె మందిర్తగ బోద కరుస్వల్

¹⁴ అద్ సడ్ మొదొల్ ఆసి అర్దొ దివొస్క్ ఆత పెజె, యేసు మందిర్తగ సొంజి, బోద కరుస్వల్ సురు కీతొర్. ¹⁵ అద్ కేంచి వూర్, “అసల్ వేర్ బోరె గురునగ సిక్సాన్ యేత్మకి. బతి వేన్ ఇచొర్ వెలె గియన్ బగట్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ యూదుల్క గుల్ ఆతెర్. ¹⁶ తె యేసు, “నన వెహ్వలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్. బతి నాకున్ సారి కియ్యల్ బగవంతంగ్ ఆందుంగ్. ¹⁷ మిహ్గట్ బోరె ఆయి బగవంతన ఇవ తీర్ తాకన ఇందనురై, ఇవ్ గొస్టింగ్ నహ్గట్ వాసెర్ మంతంగ్ కి సెలెకె, బగవంతనల్ వాసెర్ మంతంగ్ ఇన్వల్ కరి కీతొర్. ¹⁸ బోరై సొంత గొస్టింగ్ కరుసంతారొ, వోర్ తన్వయ్ డగుర్-పాన్దున్ కోరంతొర్. బతి బోరై తనకున్ సారి కియ్యనె డగుర్-పాన్ వాయన ఇంతారొ, వోర్ బరొసతొర్ ఆందుర్. వోన్ కరబ్ బతయ్ సెలె. ¹⁹ మోసె దర్మత కానున్తున్ మీకున్ సీతొర్. తెర్ బతి మిహ్గట్ వారొ గిర్ అవెకున్ పియ్యి తాక్సెర్ సెల్విట్. ఇదెన్ బద్లి నాకున్ జక్లె సూడ్సెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ యేసు ఇత్తార్. ²⁰ అద్ కేంచి దుస్రాక్ నహ్గన్ వాతుర్ వూర్, “ఎహ! నీకున్ బూర్ జక్లె సూడ్సెర్ మంతెర్? నిహ్గ బూత్ సోప్ర మాసి మంత కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ²¹ తె యేసు, “నన ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, కీత మయ్యత కామున్ సూడ్కి, మిరట్ సమ్మిర్ వెలె గుల్ ఆతిట్. ²² మీ మర్కున్ తోల్ కత్రి* కియన ఇంజెర్ మోసెన కానున్తగ మంత. ఇద్ రివజ్ మోసె మొదొల్ కియ్యకి. బతి తొత్తుర్గట్ వాత. తెర్ బతి ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి గిర్, మిరట్ ఇద్ కార్య కీసెర్ మంతిట్. ²³ నా పారొ

* 7:22 మొడ్డలిర్ పుట్టి ఆట్ రోజ్కెనె మోసెన కానున్తగ తోల్ కత్రి కియన ఇంజెర్ హుకుమ్ మంత.

7:2 డేరన సడ్ కటాడలిర 23:39-43

బారి సోంగున్ వాంతిట్? మిరట్ వొరార్ కాండిన్, ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి తోల్ కత్తి కీతెకె, మోసెన కానున్తున్ బహ్మా మాతప్ ఆయొ ఇంతిట్. బతి అంటిత్క్ వొరార్ మాయ్నన్ నన చొకొట్ కీతెకె, నాకున్ బహ్మా మాతొర్ ఇంతిట్. ²⁴ పొరొ దిస్వడున్ హిందల్, తస్వ కియ్యుట్. బతి సోంచ్-విచార్ కీసి, బరొబర్ తస్వ కీమ్మ” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

యేసుయె కిరిస్తు కి బతల్?

²⁵ అస్కె యెరుసలెమ్ముర్ కహి జన్క్, “వూర్ అదికారిర్ జక్లె, మహ్మోవల్ వేరె ఆందుర్ సెలెయ్?” ఇన్వల్ మొదొల్ కీతెర్. ²⁶ “ఇమల సూడట్! వోర్ ఉజగిరి వడ్క్సెర్ మంతార్. తెర్ బతి, బోరె బతయ్ ఇంజెర్ సెలెర్. వేరె కరల్ కిరిస్తు ఇంజెర్ అదికారిర్ కరి కీతెరొ బతలొ? ²⁷ బతి కిరిస్తు వానెకె, వోర్ బగటల్ వాంతొర్ ఇన్వల్, బోనె కరె మాయొ. వేరె బగటొర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె” ఇంజెర్ వడ్క్సెర్. ²⁸ అస్కె యేసు మందిర్తగ బోద కరుసెర్, “నన బోన ఆందున్ అని బగటల్ వాతొన్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె ఇంజెర్ సోంచ్ కీంతిట్. బతి నావ నన ఇగె వాయ్మకి. నాకున్ సారి కియ్యుల్ సతెవంతల్ ఆందుర్. వోర్ బోర్ ఆందురొ మీకున్ టావ సెలె. ²⁹ బతి వోర్ నాకున్ టావ. వోర్ సాన్ ఇంజెర్ హుకుమ్ సీత కాడ్కినె, ఇగె వాతొన్” ఇంజెర్ జోర్తె వెహ్తార్. ³⁰ అద్ వకత్తె వూర్ అదికారిర్ వోన్ పియ్యె కోసిద్ కీతెర్. బతి వొరార్ గిర్ వోన్ పొరొ కెయ్ వాట పర్మకి. బారితెకె వోన వకత్ నిండ్లెకె మత్త. ³¹ తెర్ బతి “కిరిస్తు వానెకె, వేన్ తెర్ అదిక్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీంతొరియ్?” ఇంజి, వెలెటిర్ పర్జ వోన్ పొరొ బరొస ఇర్తెర్. ³² ఇవ్ కుస కుస ఇన్వలిక్ గొస్టింగ్ పరిసయ్యుల్క్* కేంజెర్ అని వీర్ పరిసయ్యుల్క్, డగుక్ కటాడలిర్ మీరె మాసి, యేసున్ పియ్యె మందిర్తగ కేప్పలిర్కున్ సారి కీతెర్. ³³ అస్కె యేసు, “నన ఉండె జరసి వకత్ వేరి, మీ సంగ మందంతొన్. అద్ వకత్ నింత పెజె, నాకున్ సారి కియ్యనగ మల్లి దాంతొన్. ³⁴ మిరట్ నాకున్ మహ్మోకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁵ యూదుల్క్నుర్ అదికారిర్ తమ్మ తమ, “మరట్ మహ్మోతెకె గిర్ పుట్టుకెనె వేర్ బగ సొన్మడ్ మందర్ బెహె? మోక దుస్రాక్ దేస్కినగ పగ్గె మాసి మన్వలిర్ యూదుల్క్నగ సొంజి, బగవంతన్ బారెతె టావ సెలెర్ వూర్క్కున్* బగవంతన బోద వెహ్మడ్ మందర్ కి? ³⁶ ‘మిరట్ నాకున్ మహ్మోకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సొంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్’ ఇన్వడ అర్తమ్ బతలెయె?” ఇంజెర్ వడ్క్సెర్.

యేసు జీవ నిపుస్వల్ యేత వాగ్దాన్ సియ్యుల్

³⁷ అద్ సడ్డ ఆక్రిత దివొస్ బెయ్ ముకె మందంత. తె అద్ దివొసున్ నేటి యేసు నిల్చి, “వట్క వస్తొర్ వోర్, నహ్గ వాసి యేర్ ఉండన. ³⁸ నా పొరొ బరొస ఇర్తొనగ, దర్మ-గ్రంతనగ వెహ్మపినయ్, ‘వోన పెటిత్ రొపాడల్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పొంగ్గొర్ మందంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁹ వోన్ బరొస ఇర్తుర్కున్ పుట్టుల్ బగవంతన ఆత్మతున్ బారెతె, యేసు అద్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పొంగ్వుల్ గొస్టి వెహ్తార్. యేసు ఉండె గిర్ సాసి-నేండ్లెకె మత్తొర్. అదెన్ సాటి వూర్గ అద్ ఆత్మ వాయ్లెకె మత్త. ⁴⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంజుర్ కహితుర్, “బవిసత్తె వాయ్యుల్ పర్వక్తల్ కరలెన్ వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁴¹ ఉండె కహితుర్, “వేర్ కిరిస్తు ఆందుర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె ఉండె కహితుర్, “ఎహె! కిరిస్తు గలిలయతల్ బహన్ వాంతొర్? ⁴² ‘కిరిస్తు దావిద్న కాన్దాన్తల్ పుటంతొర్ అని దావిద్ మత్త బెత్తెహమ్ చహర్తలె వాంతొర్’ ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత వెహంతి కి?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁴³ యేసున్ హిందల్, పర్జతున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుట్ట. ⁴⁴ తె కహితుర్ వోన్ పియ్యుమ్ ఇంజెర్ సూడ్డెర్. బతి వొరార్ గిర్ వోన్ పొరొ కెయ్ వాట పర్మకి.

* 7:32 పరిసయ్యుల్క్ యూద దర్మతెర్ పెదొల్క్ లోకుర్ ఆందిర్. బగవంతనంగ్ నేకింగ్ సమ్మిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్మొదిర్ అని తమ్మె గిరె పియ్యి తాకిన్దిర్. బతి వూర్ తమకున్ మన్దె వాతంగ్ నేకింగ్ అని రీతి-రివజ్క్ వెలె తయర్ కీసి ఇవెన్ గిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్మొదిర్.

* 7:35 ఇగె గిరిక్కుర్ ఇంజెర్ మందంత. బతి యూదుల్క్న లెకతె గిరిక్కుర్ ఇత్తెకె దుస్రా సమ్మి జాతినుర్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

యూదుల్కునుర్ అధికారిర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇరై వొప్పకి

⁴⁵ మందిర్తగ కేప్పలిర్ రికమ్ కెయ్కెనె మల్పి వాత పెజె, “మిరట్ వోన్ బారి తర్మకి?” ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ పూసి కీతెర్. ⁴⁶ తె మందిర్తగ కేప్పలిర్, “వోర్ మాయ్నల్ వడ్కేతప్ ఇంకె వేరి బోరె బస్సెన్ వడ్కేమకి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతెర్. ⁴⁷ తె పరిసయుల్క్, “వోర్ మీకున్ గిర్ పసి కీతొరియ్? ⁴⁸ మా అధికారిర్గటలె ఆయి, సెలెతె పరిసయుల్క్ నగటలె ఆయి, వొరొర్ తెర్ వోన్ పొరా బరొస ఇరైరియ్? సెలె బోరె ఇర్మకి. ⁴⁹ బతి దర్మత కానున్ టావ సెల్వక్ నె, వీర్ పిసలిర్ లోకుర్ వోన్ బరొస ఇరైర్. తె వూర్క్కున్ బగవంతన సాపెన లాగంత” ఇంజెర్ మందిర్తగ కేప్పలిర్కున్ వెహ్తార్. ⁵⁰ ఇదెన్ మునె, యేసునగ సొంజి, వాతుర్గటల్ వొరొర్ నికొదేమ్ ఇన్వల్ వూర్ అధికారిర్ నడ్డుమ్ మత్తార్. ⁵¹ తె నికొదేమ్, “వోన్ గవ కేంజ్వుక్ నె అని వోర్ బతల్ కీతొర్ ఇన్వల్ కరి కియ్వుక్ నె, దర్మత కానున్తున్ పియ్పు, మరట్ తస్వ కియ పర్కట్ కి? తప్పక్ మరట్ కియ పర్కట్!” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ⁵² తె వూర్, “యే పిస! నిమ్ గిర్ గలిలయతొని ఆంది కి బతల్? దర్మ-గ్రంతున్ చొకొట్ వాచి కీమ్. గలిలయతల్ బోరె పర్వక్తల్ వాయెర్ ఇంజి మందంత” ఇంజెర్ చేడి కీతెర్.

ఉంది వెయ్లె పీర్ కీసెర్ సాపె మాయ్నల్

⁵³ ★[అద్ ఆత పెజె వూర్ సమ్మిర్ బోన రోన్ వోర్ సొత్తెర్.

8 బతి యేసు ఒలివ మరక్కు గుటల్ పొరా సొత్తార్. ² దుస్రా నేటి బెయ్ సక్రెన్, వోర్ మల్పి మందిర్తగ వాతొర్. అస్కె వెలెటిర్ లోకుర్ వోన్ మీరె మాతెర్. తె యేసు, వూర్క్కున్ బోద కరుసన్ సాటి ఉడ్తోర్. ³ అస్కెనె, బోద వెహ్పలిర్ సాస్తిరిర్ అని పరిసయుల్క్ పీర్ కీనెకె సాపె మాత అద్ వెయ్లెన్ తత్తెర్. అని అద్ వెయ్లెన్ సమ్మిర్ నడ్డుమ్ నిపుసీసి, ⁴ “గురుజి! ఇద్ వెయ్లె పీర్ కీనెకె సాపె మాత. ⁵ ఈతల్ వెయ్లెన్ బండనె పాసి జకన ఇంజెర్ మోసెన కానున్తగ హుకుమ్ మంత. తె నిమె బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ⁶ వోన్ పొరా పిరది కియ్లె, తప్పగ పియన ఇంజెర్ అద్ సవల్ యేసున్ పూసి కీతెర్. బతి యేసు బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. ⁷ వూర్ తమ్మ జిద్ సుటి కియ్మకి. తె యేసు తల తప్పి వూర్కె సూడ్సెర్, “మిహ్గటల్ బస్సెన్ పాప్ కియ్మకి, వోర్ మొదొల్ ఇద్ వెయ్లెన్ పొరా బండ వాట వచొ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁸ అని ఉండె బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. ⁹ అద్ గొస్టి కేంచి తాన్ తత్తుర్ వూర్, మాత్రలిర్గటల్ మొదొల్ కీసి, సమ్మిర్ వొరొన్ పెజెయ్ వొరొర్ అగటల్ సొత్తెర్. తె సిరిప్ అద్ వెయ్లెయె యేసున్ మునె నిల్పి మత్త. ¹⁰ తె యేసు ఉండె ఉంది జోక తల తప్పి, “బాయి! నీకున్ తత్తుర్ వూర్ బేందిర్? నీకున్ బోరె సిక్కు వాట్మకియ్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. ¹¹ తె అద్ వెయ్లె, “వాట్మకి పర్పు!” ఇంజెర్ జవబ్ సీత. అస్కె యేసు, “నన గిర్ నీకున్ సిక్కు వాటొన్. ఇగటల్ సొన్ అని ఇంగెడల్ పాప్ కియ్మ” ఇంజెర్ వెహ్తార్.]

యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్

¹² మర్ల యేసు, వూర్ పర్జతున్ సంగ, “నన దునియతుర్క్కున్ వేడ్చి ఆసి మంతొన్. నా పెజెయ్ తాక్వలిర్ సికటితగ తాకుర్. బతి వూర్క్కున్ జీవత సరి తొహ్లా వేడ్చి సీంతొన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹³ తె పరిసయుల్క్, “నీవ నిమె గవ వెహ్చెర్ మంతి. అద్ గవ కరల్ ఇంజి వొప పరొమ్” ★ ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ¹⁴ అస్కె యేసు, “నన వెహ్చల్ గవ కరల్ ఇంజి వొపయ్ లాగర్. బారితెకె నన బగటల్ వాతొనొ, బగ దాంతొనొ నాకున్ టావ. బతి అదెన్ బారెకె మీకున్ టావ సెలె. ¹⁵ సాదరన్ మాయ్నలిర్ మోడి మిరట్ బహ్రి దిస్తతున్ పియ్పు, తస్వ కీంతిట్. బతి నన అహన్ బోనె తస్వ కియెన్. ¹⁶ మోక తస్వ కీతెకె గిర్, నావ తస్వ కరలె ఆంత. బారితెకె తస్వ కీనెకె, నాకున్ సారి కియ్వుల్ బాబొ గిర్ నా సంగ మందంతొర్.

★ 7:53 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్కునగ ఇప్ వచన్క్ సెలెంగ్. ★ 8:13 మోసెన కానున్తున్ పియ్పు ఉంది గొస్టితున్ వొపన ఇత్తెకె ఇవిర్ సెలెకె మువిరంగ్ గవంగ్ పహ్లా.

¹⁷ ‘ఇవిర్ మాయ్లిర గవ సతెమె’# ఇంజెర్ మీవ దర్మత కానున్తగన్ లిహి కీసి మంత. ¹⁸ నావ నన మొదొడొర్ గవదారన అని నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొ రెండవ గవదారల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ¹⁹ అస్కె వూర్ కేంచి, “నీ బాబొ బగ మంతార్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె యేసు, “ననయ్ ఆయి, నా బాబొయ్ ఆయి, మీకున్ టావ సెలె. నాకున్ కరి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ కరి కీందిట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ²⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ మందిర్తున్ రొపా హుండిత జాగతున్ కరుమ్ నిల్పి వెహ్తార్. తెర్ బతి వోన్ బోరె పియ్యకి. బారితెకె, వోన వకత్ నిందెకె మత్త.

నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్

²¹ అస్కె ఉండె ఉంది జోక యేసు, “నన దాంతాన్. మిరట్ నాకున్ మహ్కాకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటాన్. మిరట్ మీ పాప్క్ మాపి ఆయ్యక్నేన్ సాంతిట్. ఇదెన్ హిందల్ నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్విట్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ²² తె వూర్ యూదుల్క్, “వోర్ సొన్వడగ మాకున్ వాయ పర్విట్ ఇంతార్. మోక తన్వ తనయ్ సాంతారాయ్ బతలొ?” ఇంజెర్ వడ్క్తెర్. ²³ అస్కె యేసు, “మిరట్ ఇద్ దునియతుర్ ఆందిట్. అని మీవ సోంచ్ ఇద్ దునియతున్ బారెతెన్ మందంత. నన స్వర్గనొన ఆందున్. అని నావ సోంచ్-విచర్ అలగ్ మందంత. ²⁴ అదెన్ సాటినె, మీవంగ్ పాప్క్ మాపి ఆయ్యక్నేన్ సాంతిట్ ఇంజెర్ వెహ్తాన్. నా బారెతె వెహ్త గొస్టిత్ పారొ బరొస ఇర్వెకె, మీవంగ్ పాప్క్ మాపి ఆయ్యక్నేన్ సాంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁵ తె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. అస్కె యేసు, “నన మొదొడొల్ బోన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్చార్ వాతొనొ, వోనయ్ ఆందున్. ²⁶ మీకున్ తన్వ కియ్యె, మీ బారెతె వెలె గొస్టింగ్ నహ్ మంతంగ్. బతి సిరిఫ్ నాకున్ సారి కీతొనల్ కేంజ్జంగ్ గొస్టినె దునియతుర్క్కున్ వెహ్చార్ మంతాన్. వోర్ సతెవంతల్ ఆత కాడ్కి, వోర్ కియ్యల్ తన్వ గిర్ సతెమె ఆంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁷ బతి, యేసు తన్వోర్ బాబొ బగవంతన్ బారెతె వెహ్తార్ ఇన్వల్ వూర్ అర్తమ్ కియ్యకి. ²⁸ తె యేసు, “స్వర్గనొర్ మాయ్న్ బస్కెతె మొద్దగ టాంగి కీంతిటొ అస్కె, ననయ్ వోన ఆందున్ ఇన్వల్ కరి కీంతిట్. అచొరె ఆయ్య, నావ నన బతయ్ కియ్ పరొన్. బతి బాబొ బవై నాకున్ కరుసీతారొ, అవె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్తాన్ ఇంజెర్ గిర్ మిరట్ కరి కీకిట్. ²⁹ నాకున్ సారి కియ్యల్, నా సంగ మంతార్. వోన్ ఆనంద్ సియ్యలిక్ కామ్మ బస్కెట్ నన కీత కాడ్కి, వోర్ నాకున్ వారొనె బస్కెన్ సుటి కియ్యకి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి, వెలెటిర్ వోన్ బరొస ఇర్తెర్.

అబ్రాహామ్ న సంతాన్ అని సయ్యన్ ద సంతాన్

³¹ అదెన్ సాటి, యేసు తన్వ పారొ బరొస ఇర్తుర్ యూదుల్క్కున్ సంగ, “నా గొస్టి పియ్య తాకెకె, కరలెనె నా సిస్యలిర్ ఆంతిట్. ³² అస్కె మిరట్ సతున్* కరి కీంతిట్. అద్ సతెమ్ మీకున్ మోక్లా సుటి కీంత” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ³³ “మమొట్ అబ్రాహామ్ న కాన్ దాన్తుర్ ఆందుమ్. ఇంకె వేరి మమొట్ బోన్గన్ దాసిపాన్ కియ్యకి. బతి మాకున్ మోక్లా సుటి కీంత ఇంజి బహాన్ వెహ్తె?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁴ తె యేసు, “పాప్ కియ్యల్ హర్ వారొర్, పాపున్ దాసి ఆంతార్. ³⁵ దాసి-మాయ్ల్ బస్కెట్ రోతుర్ సంగ మనార్. బతి మరి బస్కెట్ గిర్ రోతుర్ సంగనె మందంతార్. ³⁶ అదెన్ సాటి, బగవంతనొర్ మరి మీకున్ పాపుల్ మోక్లా సుటి కీనురై, మిరట్ రోతుర్ దాత్ కరలెనె మోక్లా ఆంతిట్. ³⁷ మిరట్ అబ్రాహామ్ న కాన్ దాన్తుర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ నాకున్ టావయె. తెర్ బతి, నాకున్ జక్లె మిరట్ సూడ్చెర్ మంతిట్. బారితెకె మీ రొపా నావ గొస్టితున్ జాగ సెలె. ³⁸ నా బాబొనగ సూడ్చెనె నన వెహ్చార్ మంతాన్. అహ్నె మిరట్ గిర్, మీ బాబొనల్ కేంజ్జంగ్ గొస్టిన్ పియ్య కీసెర్ మంతిట్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్క్కున్ వెహ్తార్. ³⁹ తె వూర్, “మా బాబొ అబ్రాహామ్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అస్కె యేసు, “మిరట్ అబ్రాహామ్ న కాన్ దాన్తుర్ ఆతెకె, అబ్రాహామ్ కీతపె మిరట్ గిర్ కీందిట్. ⁴⁰ నన బగవంతనల్ కేంజ్జ సతున్ వెహ్త కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ జక్లె సూడ్చెర్ మంతిట్. బతి

* 8:32 సతెవంతన్ కరి కీంతిట్. వోర్ మీకున్ మోక్లా సుటి కీంతార్.

8:17 రెండవ ఉపదేశ 17:6

అబ్రాహామ్ అహాన్ కియ్యకి. ⁴¹ మిరట్ మీ బాబో కీతపె కీసెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ వెహార్. తె వూర్, “మమెట్ పీర్ కీనెకె పుట్టుర్ ఆయెమ్. బగవంతల్ వొరొరె మా బాబో” ఇంజెర్ యేసున్ వెహార్. ⁴² అస్కె యేసు వూర్కున్, “బగవంతల్ మీ బాబో ఆతెకె, మిరట్ నాకున్ పెర్మతె సూడ్మిదిట్. నావ నన ఇగె వాయ్యకి. బగవంతలె నాకున్ రొహార్. ⁴³ నన వెహ్టంగ్ గొస్టిన్ మిరట్ వొప్ప కాడ్కినె, మీకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలెంగ్. ⁴⁴ మిరట్ సయ్యన్ద బాజ్జూర్ ఆందిట్. వోరె మీ బాబో ఆందుర్. మీ బాబోనంగ్ కరబ్ ఆసన్ పూరి కియ్యెనె మిరట్ సూడంతిట్. వోర్ మొదొడలె మాయ్లీర్కున్ జక్వల్ ఆసి, సత్తె నిల్వల్ ఆయెర్. వోన్గ సతెమ్ ఇన్వల్ అసలె సెలె. వోర్ తన్వ బుది పియ్యనె పకట్ వడ్కంతార్. వోర్ పకట్ ఆత కాడ్కి, లబడున్ పయ్యెన్ కీసి నిల్తార్. ⁴⁵ అదెన్ సాటి, నన మీకున్ సతెమ్ వెహ్తె గిర్ బతి, నా పొరొ బరొస ఇర్విట్. ⁴⁶ నహ్ పాప్ మంత ఇంజెర్ వొరొర్ గిర్ నిరుపన్ కియ పర్విట్. నన సతెమె వెహ్చార్ మంతాన్. బతి బారి నా పొరొ బరొస ఇర్విట్? ⁴⁷ బగవంతనుర్ బగవంతనంగ్ గొస్టింగ్ కేంజంతెర్. బతి మిరట్ బగవంతనుర్ ఆయ్య కాడ్కినె, నన వెహ్తె కేంజిట్” ఇంజెర్ వెహార్.

యేసు తొత్తార్ అబ్రాహామున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్

⁴⁸ అస్కె వూర్ యూదుల్క్, “నిమె సమరయతొని* అని బూత్క్ సోప్రె మాసి మంతంగ్ ఇన్వల్ కరలె ఆంద్ సెలెయ్?” ఇంజెర్ యేసున్ రాంగైర్. ⁴⁹ తె యేసు, “నన బూత్క్ సోప్రె మాతొన ఆయెన్. నా బాబోన్ మాన్ సియ్యన ఆందున్. మిరట్ నాకున్ మాని కీసెర్ సెల్విట్. ⁵⁰ నావ పొరొల్ బడె మాయన ఇన్వల్ నాకున్ సెలె. బతి నాకున్ డగుర్-పాన్ వాయన ఇన్వల్ వొరొర్ మంతార్. వోరె నాయ్ తస్వ కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహార్.

⁵¹ “బోరె ఆయి నా గొస్టి పియ్య తాకనురై, వోర్ బస్కెన్ మరన్తున్ సూడార్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ⁵² అద్ కేంచి వూర్ యూదుల్క్, “నిహ్ కరలెన్ బూత్ సోప్రె మాసి మంత ఇన్వల్ ఇంకె మాకున్ అర్తమ్ ఆత. అబ్రాహామ్ అని తొత్తుర్ పర్వత్తిర్ గిర్ మార్తెర్. తెర్ బతి ‘బోరై నా గొస్టి పియ్య తాకంతొరొ, వోర్ బస్కెన్ మరన్తున్ సూడార్’ ఇంతి. ⁵³ మా బాబో అబ్రాహామ్ మార్తార్. నిమె వోన్ తెర్ డగుని ఆంది కి? అని వూర్ పర్వత్తిర్ గిర్ మార్తెర్. నీవ నిమె బోన ఆందున్ ఇంజెర్ సోంచ్ కీంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ⁵⁴ తె యేసు, “నావ ననయ్ డగుర్-పాన్ సీతెకె, తాన్ విలువ మనొ. మా బగవంతల్ ఇంజెర్ బోన్తె మిరట్ కేయంతిటొ, వోరె నా బాబో ఆందుర్. వోర్ నాకున్ డగుర్-పాన్ సీసెర్ మంతార్. ⁵⁵ వోర్ మీకున్ టావ సెలొర్. బతి నాకున్ వోర్ టావయె. వోర్ నాకున్ టావ సెలొర్ ఇంద్కతె, నన గిర్ మీ దాతె లపంగిన ఆంతాన్. బతి వోర్ నాకున్ టావయె, వోన గొస్టి నన పియ్య తాకంతాన్. ⁵⁶ మీ బాబో అబ్రాహామ్ నావ వాయ్యల్ దివొసున్ సూడంతాన్ ఇంజెర్ ఆనందై మత్తార్. అద్ దివొసున్ సూడ్మి ఆనంద్ యేత్తార్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁵⁷ అస్కె వూర్ యూదుల్క్, “నీకున్ అజున్ పనస్ (50) సాల్క్ గిర్ సెలెంగ్. నిమె అబ్రాహామున్ సూడ్మి కి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. ⁵⁸ తె యేసు, “అబ్రాహామ్ పుటన్ మొదొడలె నన మన్వన ఆందున్.* ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహార్. ⁵⁹ అస్కె వూర్, వోన్ పొరొ బండంగ్ జరుసి వాట్లె బండంగ్ పియ్యెర్. బతి యేసు మక్సి మందిర్తల్ బహ్రి సాత్తార్.

యేసు పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కియ్యల్

9 అహాన్ యేసు సరియ్ సొంజెర్ మనెకె, వొరొర్ పుటి-గుడ్డిన్ సూడార్. ² అస్కె సిస్యలిర్, “గురుజి! వేర్ గుడ్డి ఆసి పుట్లె కారన్, వేర్ పాప్ కీతొర్ కి, సెలెకె వేనుర్ అవల్-బాబో కీతెర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³ తె యేసు, “వేరె ఆయి, వేనుర్ అవల్-బాబోయ్ ఆయి, కీత పాపున్ హిందల్, వేర్ గుడ్డిన జల్మ ఆయ్యకి. బతి బగవంతన సక్తి వేన్

* 8:48 తొలె కహితుర్ యూదుల్క్, యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్ సంగ మర్మింగ్ ఆతెర్. వీర్ లోకుర్ యూదుల్క్నంగ్ అని దుస్రా జాతితెరంగ్ రీతి-రివజ్క్, పూజ-పతెరంగ్ కీసెర్ మందిర్. వూర్కున్ పుడ్తుర్ వూర్ సమరయ ఇన్వల్ యేరియతగ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. కమి జాతితుర్ దాత్ సమరయతుర్కున్ యూదుల్క్ సూడ్మెర్ మందిర్. * 8:58 మన్వన ఆందున్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వొరొరె వెహ పరంతార్. మోక దుస్రార్ బోరె అద్ గొస్టి వెహ్తె, యూదుల్క్న లెకతె బగవంతన్ రెహ్చి వడ్కెతప్ ఆంత.

హిందల్ దిసన ఇంజెరెన్ గుడ్డిన్ దాత్ పుట్టార్. ⁴ పోడ్డ్ సొనల్ వేరి, నాకున్ సారి కీతొనంగ్ కామ్మో మరట్ కియ లాగర్. రాత్ ఆయ్లె కరుమ్ వాసెర్ మంత. అస్కె బోరె కామ్ కియ పరార్. ⁵ బతి ఇద్ దునియతె మనల్ వేరి, పర్జతున్ వేడ్చిత దాత్ నన మంతాన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహార్. ⁶ అహాన్ యేసు వెహ్చి, తోడితగ ఉస్కొత్. అద్ ఊచ్చె ఇమసి చిక్ల కీసి, గుడ్డినంగ్ కడ్కున్ పారా సోక్తార్. ⁷ అహాన్ సోక్సి యేసు, “నిమె సిలొయమ్ ఇన్వల్ కోనెర్తగ సొంజి నొర” ఇంజెర్ వోన్ వెహార్. సిలొయమ్ ఇత్తెకె, «రొహార్ వోర్» ఇంజెర్ అర్తమ్. తె వోర్ సొంజి నొర్చి, నదుర్ వాలె ఆసి వాతార్.

⁸ అద్ జర్గిత పెజె, ఆజు-బాజుతుర్ అని వోర్ బిచెమ్ తల్కెనెకె సూడ్తుర్, “వేర్ ఉచ్చికున్ బిచెమ్ తల్కెవలె ఆందుర్ కి?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ⁹ “ఒహా! వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ కహితుర్ ఇత్తెర్ అని, “ఎహా! వోన్ మోడి మన్వల్ దుస్సార్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ఉండె కహితుర్ ఇత్తెర్. బతి వోర్, “ననయ్ వోన ఆందున్!” ఇంజెర్ వెహ్చారెన్ మత్తార్. ¹⁰ తె, “నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. ¹¹ అస్కె వోర్, “యేసు ఇన్వల్ వారార్ మాయ్చల్ చిక్ల కీసి, నా కడ్కున్ పారా సోక్తార్ అని ‘సిలొయమ్ కోనెర్తగ సొంజి, నొర్చి వర’ ఇంజెర్ వెహార్. అస్కె నన సొంజి నొర్తాన్. తె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వెహార్. ¹² “వోర్ యేసు బగ మంతాన్?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్.

అద్ చొకాట్ ఆతతున్ బారెతె పరిసయుల్క కరి కియ్

¹³⁻¹⁴ ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, యేసు చిక్ల కీసి, వోనంగ్ కడ్కున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వూర్ పుటి-గుడ్డి మంజి చొకాట్ ఆతార్ వోన్ పరిసయుల్కనగ వోతెర్. ¹⁵ నదుర్ వాయుడున్ బారెతె, పరిసయుల్క గిర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నా కడ్కున్ పారా యేసు చిక్ల సోక్తార్. తె నన సొంజి నొర్తాన్. అస్కె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ¹⁶ ఇద్ కేంచి కహితుర్ పరిసయుల్క, “వోర్ ఆరమ్మ దివొస్స నేకి పియ్చి తాక్వ కాడ్కి, బగవంతనల్ వాతార్ వోర్ ఆయెర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “వోర్ పాపెస్తల్ మత్తెకె, ఈతంగ్ మయ్మతంగ్ కామ్మో బహన్ కియ పరంతార్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఇహిన్ వూర్ పరిసయుల్కున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుడ్త. ¹⁷ అస్కె వూర్ ఉందుంది జోక నదుర్ వాతాన్ సంగ, “నీకున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వోన్ బారెతె నిమ్ బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, “వోర్ పర్వత్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహార్. ¹⁸⁻¹⁹ పుటి-గుడ్డి మంజి, నదుర్ వాత అద్ గొస్టితున్ నమ్మ కాడ్కి, వూర్ యూదుల్కనుర్ అదికారిర్, వోనుర్ అవల్-బాబొన్ కేయుస్తెర్. అని, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్టార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ కి బతల్? వేరె మత్తెకె, వేర్ ఇంకె బహన్ సూడ్చెర్ మంతార్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁰ తె వూర్ అవల్-బాబొ, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్టార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ²¹ బతి ఇంకె వేన్ బహన్ నదుర్ వాత అని వేన్ బోర్ చొకాట్ కీతార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె. వోర్ తన్వ తన వెహ పర్వల్ బెర్నెత్. ఇద్ గొస్టితున్ మిరటె వోన్ పూసి కీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్ అదికారిర్కున్ వెహార్. ²² వోనుర్ అవల్-బాబొ యూదుల్కనుర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, అహాన్ వెహార్. బారెతెకె, వోర్ యేసుయె, కిరిస్తు ఆందుర్ ఇంజెర్ బోరె వొప్తెకె, వోన్ సమాజ్చల్* అలది వాటంతామ్ ఇంజెర్, అదెన్ మునెన్ వూర్ నిర్నయ్ యేచ్చి మత్తెర్. ²³ అదెన్ సాటిన్ అవల్-బాబొ, “వోర్ వెహ పర్వల్ బెర్నెత్. వోనె పూసి కీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్.

²⁴ అదెన్ సాటి, వోర్ నదుర్ వాతాన్ ఉందుంది జోక కేయుసి, “కరల్ వెహ. ఇద్ కామ్మ డగుర్-పాన్ బగవంతనె వాయన. బారెతెకె, వోర్ మాయ్చల్ పాపెస్తల్ ఇంజి మాకున్ టావ” ఇంజెర్ వెహార్. ²⁵ తె వోర్, “వోర్ పాపి ఆందురొ, ఆయెరొ నాకున్ టావ సెలె. బతి నాకున్ ఉందియ్ టావ. బతల్ ఇత్తెకె, ఇదెన్ మునె గుడ్డిన మత్తాన్ బతి, ఇంకె సూడ పర్సెర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ²⁶ తెర్ బతి వూర్, “వోర్ నీకున్ బతల్ కీతార్? నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక పూసి కీతెర్. ²⁷ తె అస్కె వోర్, “సూడట్! ఇదెన్ మునెన్ మీకున్ వెహ్చాన్. బతి మిరట్ కేంజ్చికి. ఉందుంది జోక బారి పూసి కీసెర్ మంతిట్? మిరట్ గిర్ వోనుర్ సిస్యలిర్ ఆకామ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

* 9:22 గిరిక్కుగ సునగోగ్ ఇంజెర్ మంత. ఇద్ సునగోగ్ ఇన్వల్ యూదుల్క మీరె మాయ్చల్ రోతగ యూదుల్కన సమాజ్చంగ్ సమ్మె కామ్మో జర్చుసీంతెర్.

²⁸ అస్కె వూర్, “నిమెయ్ వోనార్ సిస్యని ఆంది. మమొట్ మోసెనుర్ సిస్యలిర్ ఆందుమ్” ఇంజెర్ వోన లజ వోతెర్. ²⁹ అని వూర్, “బగవంతల్ మోసెన్ సంగ వడ్కేతోర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. బతి వేర్ మాయ్నల్ బగటల్ వాతోర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వెహార్. ³⁰ తె వోర్ అద్ కేంచి, “ఇద్ గొస్టి వెలె చమత్కార్త ఆంద్. వోర్ బగటల్ వాతోర్ ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె బతి, నావంగ్ కడ్కున్ మాత్రమ్ నదుర్ వాయుస్తార్. ³¹ బగవంతల్ పాపెస్తలిర్ వినంతి కేంజార్. బతి బోరై బగవంతనార్ బక్తల్ ఆసి, వోన ఇచ పియ్య తాకంతోరొ, వోనయ్ వినంతి కేంజంతోర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ³² ఇద్ కలి గడె మాతగటల్తె ఇంకె వేరి, దుస్రార్ బోరె మాయ్నల్ పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కీతోర్ ఇన్వల్ మరట్ బస్కెన్ కేంజుకి. ³³ మోక వేర్ బగవంతనగటల్ వాయ్కె, ఈతంగ్ బవె కామ్కె కియ పర్ని మనార్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ³⁴ అద్ కేంచి వూర్, “ఎహా! నిమె పాప్లగ పుట్టి, బెర్నెతోని ఆంది. మాకున్ బోద వెహ్లా వాతి కి?” ఇంజెర్ అగటల్ వోన్ బహి తెండ్ని పూడ్తెర్.

బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్

³⁵ వోన్ తెండ్ని పూడ్తెర్ ఇంజెర్ యేసు కేంచి, వోన్ మహ్మోసి పుటుసి, “నిమె స్వర్గనార్ మాయ్నల్ పొరొ బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. ³⁶ తె వోర్ మాయ్నల్, “వోన్ నన బరొస ఇర్నె, వోర్ బోర్ ఆందురెయ్? వెహ పర్బు” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతోర్. ³⁷ అస్కె యేసు, “నిమె ఇంకె వోన్ సూడ్సెర్ మంతి. నీ సంగ వడ్కేవల్ వోరె ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహార్. ³⁸ అద్ కేంజు బరొబర్ వోర్, “పర్బు నన బరొస ఇర్నెర్ మంతాన్” ఇంజి, ముర్-టొంగ్రంగ్ కొట్టి గప్పె కాల్ కర్తార్. ³⁹ అస్కె యేసు, “గుడ్డిర్ సూడన అని నదుర్ వాలిర్ గుడ్డిర్ ఆయన. ఇద్ తీర్దె తస్వ జర్గన ఇంజెర్నె, ఇద్ దునియతె వాతోన్”# ఇంజి వెహార్. ⁴⁰ తె వోన్ సంగ మంజి, అవ్ గొస్టింగ్ కేంజుర్ కహితుర్ పరిసయుల్క్, “మమొట్ గిర్ గుడ్డిర్ ఆందుమ్ ఇంతి కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. ⁴¹ అస్కె యేసు, “మిరట్ గుడ్డిర్ ఆందిట్ తె, మిహ్ పాప్ మన్యెకె సాందు. బతి మిరట్ సూడ్సెర్ మంతామ్ ఇంజెర్ ఇత్త కాడ్కినె, మీ రొపా పాప్ నిల్ని మంత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్.

యేసు చొకాట్నార్ గొరెంగ్ గాయ్కె ఆందుర్

10 తె యేసు, “గొరెన గావ్తనగ పాటక్సల్ నేంగ్వక్నె, దుస్రొ బాజ్నల్ తెర్గొసి వాయ్నల్, కలె అని లూటి కియ్నల్ ఆందుర్. ² బతి బోరై పాటక్సల్ నేంగంతోరొ వోరె గొరెంగ్ గాయ్కె ఆందుర్. ³ గాయ్కెన్ సాటి గావ్తన కేప్సల్ పాటక్ తెరియంతోర్. గొరెంగ్ వోన లేంగ్ వొడ్కి కీంతంగ్. వోర్ తన్వంగ్ గొరెన్ పొరొల్ ముట్టి కేయ్నెర్ బహి వోంతోర్. ⁴ అహాన్ తన్వంగ్ గొరెన్ బహి వోనెకె, వోర్ గాయ్కె బస్కెట్ గిర్ అవెన్ మునె తాకంతోర్. వోన లేంగ్ వొడ్కె మాత కాడ్కి, అవ్ గొరెంగ్ వోన్ పెజెయ్ దాంతంగ్. ⁵ బతి దుస్రాన లేంగ్ వొడ్కె మాయ్న కాడ్కి, బుజ్జె మాసి వోన్గటల్ పరర్ ఆంతంగ్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్.

⁶ యేసు ఇద్ నమున యేచ్చి వూర్కున్ వెహార్. బతి బతన్ బారెతె వెహార్ ఇన్వల్ వూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్మకి. ⁷ తె యేసు ఉందుంది జోక ఇహిన్ వెహ్వాల్ మొదొల్ కీతోర్. “ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. గొరెంగ్ నేంగ్వల్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. ⁸ నాకున్ తెర్ మునె వాతుర్ సమ్మిరె కలిర్ అని లూటి కియ్నలిర్ ఆందిర్. వూర లేంగ్ అవ్ కరల్ గొరెంగ్ కేంచి తాక్మకి. ⁹ ననయ్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. నహ్గటల్ రొపా నేంగంగ్ అవ్ బచె మాంతంగ్ అని రొపా-బహి వాసెర్ రంది సెల్వక్ మందంతంగ్. అవ్ గొరెన్ హిర్వల్ జూడి పుటంత. ¹⁰ కలె సిరిష్ కల్లెక్, జక్లెక్ అని నాసెడమ్ కియ్లెకె వాంతోర్. బతి నన పూన అని బర్బుర్ జిన్గితున్ గొరెన్ సియ్లె వాతోన్. ¹¹ నన చొకాట్నార్ గొరెంగ్ గాయ్కెన ఆందున్. చొకాట్నార్ గాయ్కె గొరెన్ సాటి, తన్వ పరన్ గిర్ సీంతోర్. ¹² బతి బూయ్నల్ గొరెనార్ కరల్ గాయ్కె ఆయ్మెర్. అవ్ గొరెంగ్ తన్వంగ్ ఆయ్వ కాడ్కి, లాండిగల్ బదె వోన్ దిస్తెకె గిర్ పరర్ ఆంతోర్. అస్కె

అద్ లాండిగల్ అవెన్ పొరొ ముచ్చి అర్చి, బుజిడి కీంత. ¹³బూయ్యల్ సిరిప్ బూతిత్ సాటి వాత కాడ్కి, గొరెన చొకొట్-వాయుట్ పటి కియ్యకెనె పరర్ ఆంతార్. ¹⁴⁻¹⁵బతి నన చొకొట్నార్ గాయ్కన ఆందున్. బాబొ నాకున్ అని నన బాబొన్ టావ. అప్పె నాకున్ గొరెంగ్ అని నావంగ్ గొరెన్ నన టావ. నా గొరెన్ సాటి నావ పరన్ సీంతాన్. ¹⁶ఇద్ గావ్వనతంగె ఆయ్య, ఉండె దుస్రాక్ గొరెంగ్ గిర్ నాకున్ మంతంగ్. అవెన్ గిర్ నన పియ్యి వాయ లాగర్. అవ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. అస్కె ఇవ్ అని అవ్ ఉందియ్ మంద ఆంతంగ్. అవ్ సమ్మిన్ వొరొరె గాయ్క మందంతార్. ¹⁷నన సాసి-నేండె, నావ పరన్ సీసెర్ మంతాన్. ఇదెన్ హిందలె, బాబొ నాకున్ వెలె లాడ్ కీసెర్ మంతార్. ¹⁸నావ పరన్ బోరె యేత పరుర్. నావ ననయ్ పరన్ సీసెర్ మంతాన్. బగవంతల్ నాకున్ హుకుమ్ సీత కాడ్కి, అద్ పరన్తున్ సియ్యె అని ఉందుంది జోక తాన్ యేతె గిర్ నాకున్ అదికార్ మంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹⁹ఇవ్ గొస్టిన్ హిందల్, యూదుల్కున్ నడ్డుమ్ ఉందుంది జోక బేద్-బావ్ పుడ్త. ²⁰వూర్గటల్ వెలెటిర్, “వేన్ బూత్ సోఫె మాత కాడ్కి, వేనంగ్ పిసంగ్ అదిక్ ఆతంగ్. వేన గొస్టి బారి కేంజంతిట్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ²¹బతి ఉండె కహితుర్, “ఇవ్ గొస్టింగ్ బూత్ సోఫె మాతొనంగ్ ఆయ్యంగ్. బూత్ గుడ్డిర్కున్ నదుర్ బహన్ సియ పరర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

బగవంతనార్ మరిన ఇంజెర్ యేసు వెహ్తల్

²²అద్ పీని-గాలుమ్మ గట్కతె, యెరుసలెమ్మ మందిర్తగ నేంగ్వల్ హానుక్ ఇన్వల్ సడ్* జర్గెసెర్ మత్త. ²³తె ఉంది దియ యేసు మందిర్త ఆవ్రతగ మన్వల్ సొలోమొన్ మండొప్పగ తాత్సెర్ మత్తార్. ²⁴అదె వకత్తె, యూదుల్క్కునర్ అదికారిర్ వోన్ గేర్-పాసి, “నిమె బచెజెల్ మాకున్ అనమిన కీసెర్ ఇరంతి? నిమె బచి కియ్యల్ కిరిస్తుని* మత్తెకె, కుల కుల వెహ” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ²⁵తె యేసు, “ఇదెన్ మునె మీకున్ వెహ్తాన్ బతి మిరట్ బరొస ఇర్మకి. బాబొన పొరొడె నన కియ్యలిక్ కామ్మ, నా బారెతె గవ వెహ్తార్ మంతంగ్. ²⁶బతి మిరట్ నావంగ్ గొరెన మందతుర్ ఆయ్యిట్. అదెన్ సాటినె నా పొరొ బరొస ఇర్విట్. ²⁷నావంగ్ గొరెంగ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. నావంగ్ బవ్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. అవ్ నా పెజెయ్ వాంతంగ్. ²⁸నన అవెకున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సీంతాన్. అవ్ బస్కెన్ నాసెడమ్ ఆయ్యంగ్. నా కెయ్యల్ బోరె అవెన్ ఊంద పరార్. ²⁹బారెతెకె, అవ్ గొరెన్ నా బాబొ నాకున్ సీతార్. బాబొ సమ్మిర్కున్ డగుర్ ఆత కాడ్కి, నా బాబొన కెయ్యల్ అవెన్ బోరె ఊంద పరార్. ³⁰నన అని నా బాబొ ఉందియ్ ఆసి మంతామ్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ³¹అస్కె వూర్ యూదుల్క్, వోన్ పాసి జక్లె బండంగ్ తహ్తార్. ³²తె యేసు, “నా బాబొనల్ బెయ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మ తొహ్తాన్. అవెనల్ బద్ కామున్ సాటి, నాకున్ బండనె పాకొమ్ ఇంతిట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ పూసి కీతార్. ³³తె వూర్ యూదుల్క్, “నిమె కీతంగ్ చొకొట్నంగ్ కామ్మున్ హిందల్ ఆయ్యె బతి, మాయ్నని ఆసి బగవంతన ఇంజెర్ వెహ్తా కాడ్కినె, బండనె పాయ్లెన్ ఆంతామ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

³⁴⁻³⁶అస్కె యేసు, “దర్మ-గ్రంత్ బస్కెట్కె లబడ్ వెహ్. తొలె మీవ దర్మ-గ్రంత్నగ, ‘మిరట్ బగవంతన్ దాత్తుర్ ఆందిట్’# ఇంజి, కహి నాయదికారిర్కున్ బగవంతల్ వెహ్తార్ ఇంజెర్ మంత. తె నాకున్ బాబొ నేమి కీసి, తన్వ కామ్ కియ్యె, ఇద్ దునియతగ సారి కీతార్ అస్కె, బగవంతనార్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్తల్ బహన్ రెహ్చి వడ్కెతప్ ఆంత? ³⁷నన నా బాబొనంగ్ కామ్మ కియ్యెకె, నా పొరొ బరొస ఇర్మట్. ³⁸బతి నన అవ్ కామ్మ కీకతె, నా గొస్టిత్ పొరొ బరొస ఇర్వెకె గిర్, నన కియ్యలిక్ కామ్మున్ పొరొ తెర్ బరొస కీమ్మ. అహన్ కీకిట్తె, బాబొ నా రొపా అని నన బాబొన్ రొపా మంతామ్ ఇంజెర్ కుల కుల కరె మాంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁹తె వూర్ ఉండె ఉంది జోక, వోన్ పియన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతెర్. బతి వూర కెయ్యల్ తపుసీసి అగటల్ సొత్తార్.

* 10:22 ఇద్ సడ్ బారి కీసెర్ మంతెర్ ఇత్తెకె, మొదొల్ దుస్రా దేస్కినర్ పగ-దార్క్ ఇద్ మందిర్తన్ బహ్తి కీతెర్. బతి ఉందుంది జోక సుదుడ్ కీసి, కిరిస్తున జల్మత్తున్ మునె 165వ సాల్గ అద్ మందిర్తగ దర్మతంగ్ కామ్మ మొదొల్ కియ్యడున్ హానుక్ ఇంజెర్ కేయంతెర్. * 10:24 బచి కియ్యల్ కిరిస్తుని తమ బచె మాయ్లె, బగవంతల్ నేమి కీతార్ రాజల్ ఆయ్యల్ కిరిస్తున్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్యెర్ మత్తెర్.

10:34-36 కీర్తన్స్ 82:6

⁴⁰ యోర్దన్ లవిడున్ హంద బగ్గత యోహాన్ మొదోల్ బాప్తిస్మ సీతోర్ అద్ జాగతగ సొంజి, అగనె మత్తొర్.
⁴¹ అస్కె వోన్ వెలెటిర్ మాంది వాసి, “యోహాన్ బదె మయ్యత కామ్ కియ్యకి. బతి వేన్ బారెతె బతంగ్తె వోర్ యోహాన్ వెహ్తొరో, అవ్ సమ్మె సతెమ్ ఆందుంగ్” ఇంజెర్ తవ్వు తమ వడ్కీతెర్. ⁴² అగ వెలెటిర్ యేసున్ పొరో బరోస ఇర్తెర్.

యేసున్ లాడ్ కియ్యల్ బక్తన మరన్

11 బెతనియ ఇన్వల్ నాటె లాజర్ ఇన్వల్ వొరొర్ బేమరితె అర్పి మత్తొర్. వోన్ంగ్ తకక్ మార్తల్ అని మరియుల్ గిర్, అదె నాటె పిసెర్ మత్తంగ్. ² పర్బున్ సెంట్# సోక్సి, వోన్ంగ్ కాల్కున్ తన్వంగ్ కెల్క్నె ఉసుమ్మ అద్ మరియుల్ ఇదె ఆంద్. వేర్ లాజర్ తానారె తముర్ ఆందుర్. ³ అదెన్ సాటి అవ్ రండ్ తకక్, “పర్బు, నిమె లాడ్ కియ్యల్ బేమరితె అర్పి మంతొర్” ఇంజెర్ యేసునగ కబుర్ సారి కీతంగ్.

⁴ అద్ కబుర్ కేంచి యేసు, “ఇద్ బేమరి వోన్ జక్లె వాయ్యకి. బతి బగవంతనొర్ మరిన్ మాన్ సీసి, బగవంతనె మయ్య తర్లె వాత” ఇంజెర్ వెహ్తొర్.

⁵ యేసు మార్తన్, తాన సేలడున్ అని లాజర్తన్ లాడ్లె సూడ్వెదుర్. ⁶ వోర్ లాజర్ బేమరితె మత్త అద్ కబుర్ యేసున్ కేంజ వాత. తెర్ బతి, ఉండె రండ్ రోజ్క్ అగనె ఆగ్తోర్. ⁷ అహాన్ ఆగ్ పెజె, “యూదయ యేరియతె మల్పి దాకట్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ ఇత్తోర్.

⁸ అస్కె సిస్యలిర్, “గురుజి! అగటుర్ యూదుల్క్ ఇంద్గెట్కె నీకున్ బండనె పాయ్లె సూడ్వెర్ మంతెర్. ఉండె అగ దాక ఇంతియ్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్.

⁹ తె యేసు, “ఉంది దిహొసున్ బార గంటంగ్ వేడ్చి మందంత.# ఇద్ దిహతె తాక్వల్ దునియత వేడ్చి సూడ్త కాడ్కి, కొద పాయెర్. ¹⁰ బతి రాత్తె తాక్వల్ వేడ్చి సెల్వ కాడ్కి, వోర్ కొద పాంతొర్” ఇంజెర్ వెహ్తొర్.

¹¹ ఇహిన్ వెహ్త పెజె యేసు, “మావోర్ సోప్తల్ లాజర్ మీండ్చి మంతొర్. వోన్ జోప్తల్ తెహ్లా దాంతొన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

¹² అస్కె సిస్యలిర్, “పర్బు, వోర్ మీండ్చి మత్తెకె, తప్పక్ తేచ్చి చాకాట్ ఆంతొర్!” ఇంజెర్ వెహ్తొర్.

¹³ యేసు లాజర్త మరన్తున్ బారెతె వెహ్తొర్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ సాదరన్ జోపున్ బారెతె వెహ్తొర్ ఇంజి మత్తెర్.
¹⁴ తె యేసు, “లాజర్ మార్తొర్” ఇంజి కుల కుల వెహ్చి, ¹⁵ “అగ నన మన్మకి అచార్ చాకాట్ ఆత. మీ సాటినె ఇహిన్ జర్గిత. మీవ బరోస బడె మాయన ఇన్వలె నావ ఇచ. ఇంగె మరట్ అగ దాకట్ దెట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ ఇత్తోర్. ¹⁶ అస్కె యేమల్* ఇంజెర్ కేయ్యల్ తోమల్, “యేసున్ తోడొ మరన్ ఆయ్లె, మరట్ గిర్ దాకట్ దెట్” ఇంజెర్ తన్వ బరోబర్ మన్వలిర్ సిస్యలిర్కున్ ఇత్తోర్.

సాతుర్కున్ నేండుస్వల్ సక్తి యేసునగ మంత

¹⁷⁻¹⁹ బెతనియ నార్ యెరుసలెమ్మల్ కరుమ్ కరుమ్ రండ్ కోస్క్ లంగ్ మత్త. అగ తమున మరన్తున్ హిందల్, దుక్చతె మన్వలిక్ మార్తన్ అని మరియున్ సుమ్మి కియ్లె, వెలెటిర్ యూదుల్క్ వాసి మత్తెర్. తె యేసు అద్ నాటున్ కరుమ్ యెవ్త పెజె, లాజర్త కూర్దన్ నారిత బండత వీచ్చ బుయరితగ ఇర్పి, నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆత ఇంజెర్ కరి కీతొర్. ²⁰ మార్తల్, యేసు వాసెర్ మంతొర్ ఇన్వల్ కేంచి బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సొత్త. బతి మరియుల్ రోతగన్ రెహె మాత. ²¹ మార్తల్ యేసున్ బేటె మాసి, “పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావోర్ తముర్ సాసి మనార్. ²² బతి ఇంకె ఆతెకె గిర్ బతయ్ ఆయె. నిమె బగవంతన్ బతల్ తల్కకి అదెన్, నీకున్ సీంతొర్” ఇంజెర్ ఇత్త.

²³ అస్కె యేసు, “నీ తముర్ నేండంతొర్” ఇంజెర్ వెహ్తొర్.

* 11:16 యేమల్ సెలెకె దిదుమ ఇత్తెకె వోన్ బరోబర్ సెలెకె తమురెయ్ పుట్తోర్.

11:2 యోహాన్ 12:1-11; మార్క్ 14:3-5 # 11:9 యోహాన్ 9:4,5

²⁴ తె మార్తల్, “హో పర్బు, తస్వ కియ్యల్ దివొన్న వోర్ నేండంతోర్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె” ఇంజెర్ ఇత్త.

²⁵ అద్ కేంచి యేసు, “జీవత అని నేండుస్వన ననయె ఆందున్. నా పొరొ బరొస ఇర్వల్ సాతెకె గిర్ మర్ల పిసంతోర్.

²⁶ జీవతె మంజి నా పొరొ బరొస ఇర్వన్ బస్కెట్ మన్వల్ మరన్త సిక్స పుటొ. # ఇదెన్ బరొస కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్.

²⁷ తె అద్, “హో పర్బు! నిమెయ్ బగవంతనోర్ మరి కిరిస్తుని ఆంది అని ఇద్ కలితె వాయ్లె మత్తొని గిర్ నిమెయ్ ఆంది. ఇదెన్ బరొస కీంతొన్” ఇంజెర్ వెప్తా.

²⁸⁻³⁰ యేసు అస్కె వేరి నాటె నేంగ్కె. మార్తల్ బగతె బేటె మాతయె అగనె ఆగ్ని మత్తొర్. తె మార్తల్ రోన్ సొత్త అని మరియన్ కుసయె కేయ్యి, “గురుజి వాతొర్. నీకున్ కేయంతోర్” ఇంజెర్ సేలడున్ సంగ వెప్తా. ఇద్ గొస్తి కేంజ్ బరొబర్ మరియల్ తేచ్చి, యేసునగ సొత్త. ³¹ కహితుర్ యూదుల్క్ మరియన్ సుమ్మి కీసెర్ రోన్ మత్తెర్. అస్కె అద్ సప-సిప తేచ్చి సొన్వల్ సూడ్సి, వీచ్చగ సొంజి ఆడంత బతలొ ఇంజెర్, తాన్ పెజెయ్ సొత్తెర్. ³² మరియల్ యేసు మన్వల్ జాగతె సొంజి, వోనంగ్ కాల్కున్ పొరొ అర్చి, “పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావోర్ తముర్ మార్చి మనోర్” ఇంజెర్ ఇత్త.

³³ మరియల్ అని తాన్ సంగ వాతుర్ యూదుల్క్ సమ్మిర్ ఆడ్వల్ సూడ్సి, యేసున దిల్లె బెయ్ దుక్స లాగ్. ³⁴ అస్కె యేసు, “వోన కూర్దున్ బగ ఇర్చిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్, “పర్బు, వాసి సూడ” ఇంజెర్ వెప్తా.

³⁵ అద్ కేంచి, యేసు జొడ జొడ కాడెర్ తుహ్చొర్. ³⁶ అద్ సూడ్సి వూర్ యూదుల్క్, “లాజర్తున్ బచొర్ లాడ్ కీతొరొ సూడట్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

³⁷ వూర్గటల్ కహి లోకుర్, “వేర్ యేసు, గుడ్డిర్కున్ నదుర్ వాయుస్తొర్. తె వేర్ లాజర్తున్ సొయ్పక్సె ఇర పర్చి మనోర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

సాతొర్ వోర్ లాజర్తున్ యేసు నేండుస్వల్

³⁸ యేసున దిల్లె ఉందుంది జోక దుక్స లాగ్. తె వీచ్చగ సొత్తొర్. అద్ ఉంది నారిత బండత బుయిరి ఆంద్. ఉంది బండ తాన్గ అడ్డమ్ ఇర్చి మత్త. ³⁹ తె యేసు, “అద్ బండతున్ తెండట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చొర్. అస్కె సాతొర్ వోన తక్కు మార్తల్, “పర్బు, ఇంకె వోన కూర్ కడిసి గాడి వాసెర్ మందర్. బారితెకె వోర్ మార్చి నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆసెర్ మంతోర్” ఇంజెర్ వెప్తా.

⁴⁰ అస్కె యేసు, “నిమె బరొస ఇర్కితె, బగవంతన మయ్మతున్ సూడ్సి, ఇంజి నీకున్ వెహ్చొన్ కి?” ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

⁴¹ తె వూర్ అద్ బండతున్ తెండెర్. అస్కె యేసు పొరొ సూడ్సెర్, “బాబ, నావ పార్తనతున్ కేంజ్ కాడ్సి, నీకున్ దనెవాద్. ⁴² నిమె బస్కెట్ నావ పార్తనంగ్ కేంజంతి ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. బతి నిమెయె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ కరి కీసి, నా సిర్మట్సుర్ బరొస ఇరనిర్ ఇంజి వూర్ సాటిన్, ఇద్ గొస్తి వెహ్చొన్” ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

⁴³ ఇహిన్ ఇత్త పెజె యేసు, “లాజర్, బహి వర!” ఇంజెర్ జోరై కేయ్చెర్.

⁴⁴ అస్కె తన్వ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కప్పినెన్ లాజర్ బహి వాతొర్. వోన మొకొమ్ సేలతె గూండి కీసి మత్త. “గూండి కీతంగ్ కప్పిన్ ఊలి కీసి, వోన్ సొంద సీప్స్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్చొర్.

యేసున్ జక్లె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్సల్

⁴⁵ అద్ కామున్ సూడ్సి, మరియన్ సుమ్మి కియ్లె వాతుర్ యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్చెర్.

⁴⁶ బతి వూర్గటల్ కహి జన్క్, పరిసయుల్క్ నగ సొంజి, యేసు కీత కామున్ బారెతె వెహ్చొర్. ⁴⁷ అదెన్ సాటి డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయుల్క్ పంచ్చర్కున్ కేయుసి, “మరట్ బతల్ కీకట్? వోర్ మాయ్చల్ వెలె మయ్మతంగ్ కామ్మ-

కిసెన్ మంతార్. ⁴⁸ మరట్ వోర్ కియ్యలికున్ ఇహినె సూడ్యెర్ మత్తెకె, వోరె రాజల్ ఇంజెర్ సమ్మిరె వోన్ పొరా బరొస ఇరంతెర్. అస్కె రోమ రాజ్యర్ అదికారిర్ వాసి, మా మందిర్తున్ నాసెడమ్ కీంతెర్ అని మా జాతితుర్కున్ ఇగెటల్ పూడి సీంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁴⁹⁻⁵⁰ అహాన్ వెహ్త బరొబర్, “పిసలిర్నిట్! మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యుకెనె, వొరార్ మాయ్యల్ పర్జత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకొట్ ఇంజి సమ్మె మాయ్యటియ్?” ఇంజెర్ అద్ గట్టుతె పెర్సార్ కటొడల్ ఆయ్యల్ కయపల్ ఇత్తార్.

⁵¹⁻⁵² సిరిప్ యూదుల్కన లాబమున్ సాటినె ఆయె. బతి దునియ పూరా పగ్గె మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ లోకుర్ సమ్మిర్కున్ మీరి కియ్యెనె, యేసు పరన్ సీంతార్ ఇంజెర్ మునె జగ్గవల్ వచన్ వెహ్తార్. ఇద్ గొస్టి తన్వ తన ఆసి వెహ్మకి. బతి అద్ సాల్ పెర్సార్ కటొడల్ ఆసి మత్త కాడ్కినె, వెహ పర్తార్. ⁵³ అద్ నేటితల్ వోన్ జక్తె పిలన్ వాట్వల్ మొదొల్ కీతెర్. ⁵⁴ అదెన్ సాటి యేసు అస్కెడల్ యూదుల్కనగ ఉజగిరి వెలివత్తె, బోడి గుటన్ కరుమ్ మన్వల్ యెప్రాయిమ్ ఇన్వల్ చహార్తె సాంజి, అగ సిస్యలిర్ సంగ కహి రోజ్క్ మత్తార్.

⁵⁵⁻⁵⁷ అస్కె యూదుల్కన పస్కు సడ్ కరుమ్ వాసెర్ మత్త. తె, “బోనె యేసున పత లాగ్తె వెహన. మమొట్ వోన్ పియంతామ్” ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని పరిసయ్యల్ హుకుమ్ సీసి మత్తెర్. సడ్డున్ సాటి తమ్మ తమ సుదుడ్ కియ్యెన్, మునెనె వెలెటిర్ లోకుర్ ఆజు-బాజుతంగ్ నహ్కనల్ యెరుసలెమ్ వాతెర్. వూర్ యేసున్ మహ్కసెర్ మందిర్తున్ రొపా నిల్చి, “వోర్ ఇద్ సడ్డున్ వాంతార్ కి, వాయెర్? మిరట్ బతల్ ఇంతిట్?” ఇంజెర్ వొరాన్ వొరాన్ పూసి కీతెర్.

బెతనియతగ యేసున్ పొరా సెంట్ వెడివల్

12 అదెన్ సాటి, సాసి-నేండ్తార్ లాజర్త నార్ బెతనియతగ పస్కు సడ్డున్ సారుంగ్ రోజ్క్ మునెనె యేసు వాతార్. ² అగ వోన్ సాటి జేవున్ తయర్ కీతెర్. మార్తల్ సర్బరెయ్ కీత. అని లాజర్ గిర్ జేవున్ తిన్వలిర్ బరొబర్ ఉత్తార్. ³ అస్కె మరియల్ బెయ్ బారిత అని వెలె మహ్గన లగ్-బగ్ అర్దొ లీటర్ సెంట్* పియ్యి వాత అని యేసునంగ్ కాల్కున్ పొరా వెడిసి, తన్వంగ్ కెల్కెనె ఉసుమ్మ. అద్ సెంట్లు గాడి పూరా రోన్ గమ్మత. ⁴ అస్కె సిస్యలిర్గటల్ వొరార్ ఇత్తెకె, యేసున్ దోక సియ్యల్ ఇస్కరియోత్ నాట్వార్ యూదల్, ⁵ “అరెరె! ఇద్ సెంటున్ మూండ్ నుహ్క కూరతంగ్ బిలన్* వొమ్మి, గరిబున్ బారి సియ్యకి?” ఇంజెర్ తాన్ ఇత్తార్. ⁶ వోర్ గరిబున్ మదల్ కియన ఇన్వల్ కాడ్జితె అహాన్ ఇన్మకి. బతి వోన కలె బుదితున్ హిందలె అని కొతన తెయ్య వోన్గన్ మన్వల్ కీనెకె, అగటంగ్ కొతంగ్ కల్సెర్ మత్త కాడ్కినె అహాన్ ఇత్తార్. ⁷ తె యేసు, “అద్ నావ మేందొడున్ మాతి కియ్యల్ దిహసున్ సాటి సెంటున్ వొజి కీసి ఇర్చి మత్త. ⁸ గరిబ్ లోకుర్ బస్కెట్ మీ నడ్డుమ్ మందంతెర్. బతి నన బస్కెట్ మేందొడ రూప్తె మీ నడ్డుమ్ మనాన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

⁹ అదె వకత్తె, యేసు అగ మంతార్ ఇంజెర్ కరి కీసి, బెయ్ వెలెటిర్ యూదుల్క, యేసునె ఆయ్య, యేసు నేండుస్తార్ వోర్ లాజర్తున్ గిర్ సూడ్లె వాతెర్. ¹⁰⁻¹¹ లాజర్తున్ హిందల్, యూదుల్కనగటల్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇర్తెర్. అదెన్ సాటి, డగుక్ కటొడలిర్ లాజర్తున్ గిర్ జవ్గన ఇంజెర్ పిలన్ వాడ్తెర్.

యేసు జెయ్ జెయ్ కార్ యేచ్చెర్ యెరుసలెమ్ నేంగ్గల్

¹²⁻¹³ సడ్డున్ సాటి వాత, ఉంది డగుర్ గుబ్బతుర్, యేసు యెరుసలెమ్ వాంతార్ ఇన్వల్ కేంచి, సీంది మరక్కుంగ్ కాందంగ్ పియ్యి వోన్ మునెత్క్ సాత్తెర్. అహాన్ సాంజి, “జెయ్ జెయ్ కార్!* పర్బున అదికార్డె* వాయ్యల్ ఇజయేల్ పర్జెత్తార్ రాజనె బగవంతల్ ఆసిర్వాద్ సియిర్” ఇంజెర్ కిలితెర్. ¹⁴⁻¹⁵ “యెరుసలెమ్మూర్* లోకుర్నిట్ వెరిమట్! ఇమల మీ రాజల్ గాదిత్ పొరా ఉచ్చి వాసెర్ మంతార్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీసి మత్త తీర్, యేసు ఉంది గాదిత్* పొరా ఉచ్చి వాసెర్ మత్తార్. ¹⁶ ఇవ్ గట్టుంగ్ జగ్గనెకె సిస్యలిర్కున్ సమ్మె మాయ్యకి. బతి యేసు మయ్యతె నేండ్చి స్వర్గనగ

* 12:3 అచ్చి జటామాంసి ఇన్వల్ మరత నియ్. * 12:5 ఉంది బిలత విలువ ఉంది దియత బూతిత్ అచొర్ మత్త. * 12:12-13 జెయ్ జెయ్ కార్! గ్రీకు బాసతగ హొసన్న ఇంజెర్ మంత. ఇదెన అర్తమ్, “ఇంకె బచి కీమ్!” * 12:12-13 అదికార్డె సెలెతె పొరాడె ఇంజెర్ మందంత. * 12:14-15 సియోస్తర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. * 12:14-15 గ్రీకు బాసతె గాది పిలత్ పొరా ఇంజెర్ మందంత.

సొత్త పెజె, ఇవ్ గట్నన్ బారెతె దర్మ-గ్రంత్‌నగ మత్త తీర్ సమ్మె జర్తంగ్ ఇంజెర్ సమ్మె మాతెర్. ¹⁷ యేసు లాజర్తున్ కూర్దల్ నేండున్నెకె, వోన్ సంగ మత్తుర్ లోకుర్ ఇద్ గవతున్ పచర్ కీతెర్. ¹⁸ యేసు ఇద్ మయ్యత కామ్ కీతార్ ఇంజెర్ లోకుర్ కేంజ్ కాడ్కినె, వోన్ బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సొత్తెర్. ¹⁹ అదెన్ సాటినె పరిసయ్యల్క్, “సూడట్! మరట్ వాడ్డంగ్ పిలన్క్ బతయ్ కామి సియ్యకి. దునియతుర్ సమ్మిర్ వోన్ పెజెయ్ సొంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కితెర్.

యేసు తన్వ మరన్తున్ బారెతె వెహ్యల్

²⁰ అద్ సడ్డున్ రొపా పార్తన-వింతి కియ్లె, వాతుర్గట్ కహితుర్ యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్* గిర్ మత్తెర్. ²¹ వూర్ గలిలయ యేరియత బెత్తయిద నాట్వోర్ పిలిపున్ బేటె మాసి, “సాబ్! మమెట్ యేసున్ బేటె మాయ్లె వాతోమ్” ఇంజెర్ వోన్ వెహ్యార్. ²² ఇద్ గొస్తితున్ పిలిప సొంజి, ఆంద్రెయన్ వెహ్యార్. వూర్ ఇవిర్ ఆసి అద్ గొస్తి యేసునగ సొంజి వెహ్యార్. ²³ అద్ కేంచి యేసు, “స్వర్గ్‌నార్ మాయ్లె మయ్య వాయ్ వకత్ ఇంకె కరుమ్ వాత. ²⁴⁻²⁶ గొహ్కాన దానతున్ బొమితగ ఉర్వెకె ఉందియ్ మందంత. అద్ దాన ఉర్వెకె సాతపినయ్ దిసంత. బతి బొమితల్ అద్ మొలొక ఆసి పిరంత అని బెర్సి, గొల్కమెన్ దానంగ్ సీంత. అదె తీర్దె నావ పరన్ సీతెకెన్, వెలెటిర్కున్ పూన జిన్గని పుటంత. అహ్నె మిహ్గట్ బోరె ఆయి, తన్వ జీవతున్ బచి కీక ఇన్వల్, తాన్ సుటి కియ్ లాగర్. బతి బోరె ఆయి ఇద్ కలితంగ్ ఆసన్ కాత్రి కియ్యకెనె మన్వల్, బస్కెట్ పిస్లె తన్వ జీవతున్ బచి కియ్ పరంతార్. నావ సేవ కీక ఇన్వల్ నా సరి-మారగ్నె తాకన. అస్కెనె నన బగ మందంతొనొ, అగ నా సేవ కియ్యల్ గిర్ మందంతార్. నా సేవ కియ్యన్ నా బాబొ మాని కీంతార్. ఇద్ సతెమ్ అంద్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్యార్.

²⁷ “ఇంకె నావ దిల్ పూరొ తకపిక ఆసెర్ మంత. బతల్ ఇంజెర్ వెహ్యార్? నా బాబ! ఇద్ గండమ్ నా పొరొ వాయ్యకెనె నాకున్ బచి కీమ్. తెర్ బతి, ఇద్ గండమున్ సోసి కియ్లెనె నన వాతోన్. ²⁸ బాబగొ! నీవ పొరొడునె మాని కియ్యస” ఇంజెర్ వెహ్యార్. అస్కె పొరొడల్,* “ఇదెన్ మునె డగుర్-పాన్ వాయ్యస్తాన్. ఉండె గిర్ డగుర్-పాన్ వాయ్యసంతాన్” ఇంజెర్ ఉంది లేంగ్ కేంజ్ వాత. ²⁹ తె అద్ కేంచి అగ నిల్సి మన్వలిర్ కహితుర్, “గర్జిత” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “బగవంతనార్ వారొర్ దూతల్ వోన్ సంగ వడ్కితార్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ³⁰ అదెన్ సాటి యేసు, “ఇద్ లేంగ్ నాకున్ మదత్ కియ్లె వాయ్యకి. మీకున్ మదత్ కియ్లెనె వాత. ³¹ ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్యల్ వకత్ వాత. ఇద్ దునియతున్ ఆగుటి కీసి, మన్వల్ అదికారిన్ తెండ్చి పూడ్వల్ వకత్ వాత. ³² బస్కెతె నాకున్ బొమితల్ పొరొ తహంతెరొ, అస్కె నా బాజున్ సమ్మిర్కున్ ఊమంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్యార్. ³³ తన్వ మరన్ బహన్ జర్గవల్ మంతయె అదెన్ బారెతె ఇద్ గొస్తి వెహ్యార్.

³⁴ తె పర్జత గుబ్బ, “కిరిస్తు బస్కెట్ జీవతె మందంతార్” ఇంజి, దర్మ-గ్రంత్‌నల్ కేంజ్టొమ్. బతి నిమె స్వర్గ్‌నార్ మాయ్లె బొమితల్ పొరొ తహ్చి బహన్ జకంతెర్ ఇంతి? వేర్ స్వర్గ్‌నార్ మాయ్లె బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁵ అస్కె యేసు, “ఉండె జరసి కాలమ్ వేరిన్ మీ నడ్డుమ్ వేడ్చి మందంత. సికటి పగ్గె మాయ్యక్ మునెనె, వేడ్చితగ తాకట్. అస్కె మిరట్ కొద పాయిప్ట్. సికటితె తాక్వల్ తన బగ దాంతారొ టావ సెలె. ³⁶ మిరట్ ఇద్ వేడ్చిత సంతాన్ ఆయ్లె, అద్ వేడ్చి మనెకెన్ మిరట్ తాన్గ బరొస ఇరట్” ఇంజెర్ యేసు పూర్కున్ వెహ్యార్. అహన్ వెహ్చి, పూర్కున్ దిస్యకెనె లంగ్ సొడితార్.

వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్మకి

³⁷ యేసు వూర్ మునె ఇచొంగ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్క కీతార్ తెర్ బతి, వోన్ పొరొ బరొస ఇర్మకి.

³⁸ “బగవంత! మమెట్ వెహ్త కబుడగ బోరె బరొస ఇర్మకి.

* 12:20 యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర్ ఇత్తెకె గ్రీకు దేస్సర్ ఇంజెర్ మందంత. * 12:28 స్వర్గ్‌నల్ సెలెకె హాబడల్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

బగవంత! నీవ సక్తితున్ బోరె వొడ్కి కియ్యకి”#

ఇంజెర్ యెసయ పర్వత్తల్ లిహి కీత బర్పుర్ ఆయన్ సాటిన్ ఇహిన్ జర్గిత. ³⁹ వూర్ బరొస ఇర పర్మకి బారితెకె, యెసయ పర్వత్తల్ ఉండె ఉంది జాగ ఇహిన్ లిహి కీతార్:

⁴⁰ “వూర నదుర్ బంద్ కీత కాడ్కి,

వూర్ సూడ పర్సెర్ సెలర్.

వూర మన్దున్ బంద్ కీత కాడ్కి,

వూర్కున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె.

అహాన్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, వూర్ నా బాజున్ తిరిన్దిర్.

నన వూర్కున్ చొకాట్ కిందున్”#

ఇంజెర్ మంత. ⁴¹ యెసయ పర్వత్తల్ బవిసత్తె వాయ్వుల్ యేసున మయ్యతున్ సూడ్త కాడ్కినె, వోన్ బారెతె ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహార్.

⁴² తెర్ బతి యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్తుర్గటల్ వెలెటిర్ అదికారిర్ గిర్ మత్తెర్. బతి పరిసయుల్క్ తమకున్ సమాజుల్ అలది వాటనిర్ ఇంజెర్ వెరిసి బోరె ఉజగిరి వొప్పకి. ⁴³ వూర్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పొన్దున్ తెర్ అదిక్ మాయ్లిర్ సియ్యల్ డగుర్-పొన్దున్ లాడ్ కీతెర్.

యేసునంగ్ గొస్టింగ్ పర్జతున్ తస్వ కియ్యల్

⁴⁴ అస్కె యేసు జోరై, “నా పొరొ బరొస ఇర్వుల్ సిరిప్ నహ్నె ఆయె బతి నాకున్ సారి కీతొనగ గిర్ బరొస ఇర్సెర్ మంతార్. ⁴⁵ నాకున్ సూడ్వుల్ నాకున్ సారి కీతొనె సూడ్సెర్ మంతార్. ⁴⁶ నహ్నె బరొస ఇర్వుల్ హర్ వొరొర్ సికటితగ నిల్పి మన్వక్నె, ఇద్ దునియతగ వేడ్చిత్ మోడి నన వాతొన్. ⁴⁷ బోరె ఆయి నావంగ్ గొస్టింగ్ కేంచి, అవెన్ పియ్ని తాత్వెకె, నన వోన్ తస్వ కియ్యెన్. నన ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్యె వాయ్వుకి. బతి బచి కియ్యెనె వాతొన్. ⁴⁸ నాకున్ అని నావంగ్ గొస్టిన్ వొపొర్ వోన్, తస్వ కియ్యల్ దుస్రా ఉంది మంత. నన వెహ్త గొస్టియె తస్వ కియ్యల్ దివొస్సె వోన్ తస్వ కీంత. ⁴⁹ బారితెకె, నా ఇచతె నన వడ్కిమకి బతి, నన బతల్ వడ్కున ఇన్వడున్ బారెతె, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొయె అహాన్ హుకుమ్ సీతార్. ⁵⁰ అని అద్ హుకుమ్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతెకె తాకుసీంత ఇంజెర్ నాకున్ టావ మత్త కాడ్కి, నన వెహ్చలిక్ సమ్మె గిర్ బాబొ నా సంగ వెహ్త తీరె మీకున్ వెహ్చెర్ మంతొన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

యేసు సిస్యలిరంగ్ కాల్క్ నొర్వల్

13 యేసు పస్కు సడ్డున్ తెర్ మునెనె ఇద్ దునియతల్ మల్పి బాబొనగ సొన్వల్ వకత్ కరుమ్ వాత ఇంజెర్ కరి కీతార్. దునియతగ మన్వలిర్ తన్వర్కున్ వెలె లాడ్ కీతార్. అద్ లాడ్డున్ ఆక్రి వేరి వూర్కున్ బర్పుర్ తొహ్తార్. ² బతి యేసున్ దోక సియన ఇన్వల్ సోంచ్, సీమొన్తార్ మరి ఇస్కరియోత్ నాబ్బొర్ యూదన దిత్తె జేవున్ కియ్యడున్ తెర్ మునెతెలె సయ్త్ ఇర్పి మత్తార్. ³ తన్వ కెయ్ సమ్మె అదికార్ బాబొ సీతార్ ఇన్వల్, తన బగవంతనల్ వాతొర్ అని బగవంతనగ మల్పి దాంతార్ ఇన్వలిక్ సమ్మె గిర్ యేసున్ టావ. ⁴ అహాన్ టావ మత్త కాడ్కి, వూర్గటల్ తేచ్చి తన్వ సాలువతున్ బగ్ల ఇర్పి, తన్వ నడిదున్ ఉంది సేలతె దొహ్తార్. ⁵ దొహ్త పెజె, ఉంది పరత్తుగ సిస్యలిరంగ్ కాల్కున్ యేతె నొర్సెర్, నడితున్ దొహ్త సేలతె వూరంగ్ కాల్కున్ ఉసుమ్వల్ మొదొల్ కీతార్. ⁶ అహాన్ కీసెర్ యేసు సీమొన్-పేతుర్తగ వాతొర్. అస్కె వోర్, “పర్బు నావంగ్ కాల్క్ నొర్లె ఆంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁷ తె యేసు, “నన కియ్యల్ ఇంకె నీకున్ అర్తమ్ ఆయె, బతి మునె వాయ్వుల్ గట్టుతె కరి కీంతి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁸ అస్కె పేతురు, “వటిన్ పర్బు! నిమె నావంగ్ కాల్క్ బస్కెన్ నొర్వ” ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, “నన నీకున్ నొర బీగర్ నా సంగ నీకున్ ఈస సెలె” ఇంజెర్

పేతుర్తున్ వెహ్తార్. ⁹ తె సీమొన్-పేతురు, “పర్బు! సిరిష్ నా కాల్యే ఆయ్య, నా కెయ్య్ అని నా తల గిర్ నొర” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹⁰ అస్కె యేసు, “యేర్ తుంగ్గోర్ వోర్ సిరిష్ కార్క్ నొరైకె ఆయర్. దుస్రా బతయ్ నొర లాగొ. వోర్ సుదుడె మంతార్. మిరట్ గిర్ సుదుడె మంతిట్ బతి, మిహ్గటల్ సమ్మిర్ సుదుడె ఆయ్యిట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹¹ తనకున్ బోర్ దోక సియ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ టావ మత్త కాడ్కినె, యేసు “మిహ్గటల్ సమ్మిర్ సుదుడె ఆయ్యిట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

¹² అని వూరంగ్ కార్క్ నొర్చి, తన్వ సాలువతున్ సెటనగ వాట్సి, ఇదెన్ మునె ఉచ్చి మత్త జాగతగ సాంజి ఉడ్తొర్. అహన్ ఉచ్చి, “నన ఇంకె కీత అద్ కామ్ మీకున్ అర్తమ్ ఆత కి?” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ పూసి కీతొర్. ¹³ “మిరట్ నాకున్ ‘గురుజి’ అని ‘పర్బు’ ఇంజెర్ కేయంతిట్. నన గురున అని పర్బున ఆత కాడ్కి, మిరట్ ఇహిన్ కేయ్యల్ బరొబరె ఆంద్. ¹⁴ నన పర్బున అని గురున ఆసి గిర్ మీవంగ్ కార్క్ నొర్త కాడ్కి, మిరట్ గిర్ వొరొనంగ్ వొరొర్ కార్క్ నొరయ్ లాగర్. ¹⁵⁻¹⁶ దాసి తన్వోర్ మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. అహ్నె కబ్రియల్ తనకున్ సారి కీతొన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. నన మీవంగ్ కార్క్ నొర్త తీర్, మిరట్ గిర్ కియన ఇంజెర్ మీకున్ నమునత రూప్నె తొహ్తాన్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ¹⁷ ఇంకె మిరట్ ఇవ్ గొస్టింగ్ కరి కీత కాడ్కి, ఇవెన్ పియ్యి తాకకిట్టె, బగవంతల్ మీకున్ ఆసిర్వాద్ సింతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

తనకున్ దోక సియ్యడున్ బారెతె యేసు వెహ్తల్

¹⁸ “మీ సమ్మిర్ బారెతె నన వెహ్కీ. నన నేమి కీతుర్ బారెతె నాకున్ టావ. బతి, ‘నా సంగ సారి తితొర్ వోర్, నాకున్ బయ్యున్ ఆసి దోక సీతొర్’ ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతన గొస్తి బర్బుర్ ఆయ్లె ఇహిన్ జర్గంత. ¹⁹ ఇవ్ జర్గత పెజె, ‘కిరిస్తున ననయె ఆందున్’ ఇంజెర్ బరొస కీకిట్ ఇంజెర్, మునెనె మీకున్ వెహ్చార్ మంతాన్. ²⁰ ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. నన బోన్తె సారి కీంతానా, వోన్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ గిర్ కరుమ్ కీంతొర్. నాకున్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ రొహ్చార్ వోర్ బాబొన్ గిర్ కరుమ్ కీంతొర్ ఇంజి వెహ్చార్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

²¹ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్త పెజె యేసు, అత్మతగ తల్మెలె మాసి, “మిహ్గటల్ వొరొర్ నాకున్ పగ-దార్క్-న కెయ్యె హల్లి కీంతొర్. ఇద్ గవ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²² బోన్ బారెతె వెహ్చారా ఇంజెర్ సిస్యలిర్ కరి కియ్య సాంజి, వొరొన మొకొమ్ వొరొర్ సూడ్తార్. ²³ సిస్యలిర్గటల్ యేసున్ వెలె పెర్మ కియ్యల్ యేసున తిన బగ్ల బెయ్ కరుమ్ ఉచ్చి మత్తొర్. ²⁴ తె సీమొన్-పేతురు వోర్ సిస్యన్, “యేసు బోన్ బారెతె వెహ్చారా పూసి కీమ్” ఇంజెర్ కెయ్యె ఇసర కీతొర్. ²⁵ అస్కె వోర్ సిస్యల్ యేసున్ కరుమ్ ఉండె ఇచుర్ ఉర్గిగె మాసెర్, “పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. ²⁶ తె యేసు, “కోజతగ ముడుసి బోన్తె నన సారి టుక్తె సింతానా వోరె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అహన్ వెహ్చి, సారి టుక్తె ముడుసి సీమొన్తొర్ మరి ఇస్కరియోత్ నాట్నొర్ యూదన్ సీతొర్. ²⁷⁻³⁰ అస్కె వోర్ సారి టుక్తె యేత్త పెజె, “నిమె కీక ఇన్వల్ కామ్ సప్నె కీమ్” ఇంజెర్ యేసు వోన్ వెహ్తార్. యేసు అహన్ బారి వెహ్చారెయ్, జేవున్ ఉద్తుర్గటల్ వొరొన్ గిర్ టావ సెలె. యూదనగ కొతన తెయ్య మత్త కాడ్కి యేసు, «సడ్డున్ పహ్జె మత్తంగ్ చీజ్క్ యేత» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్ కహితుర్ సోంచ్ కీతెర్. «గరిబ్ లోకుర్కున్ బతయ్ సీమ్» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్, ఉండె కహితుర్ సోంచ్ కీతెర్. వోర్ సారి టుక్తె యేత్త పెజె సయ్యన్ సోప్రె మాసి, బహి సాడితొర్. అస్కె రాత్ ఆసి మత్త.

యేసు పూన హుకుమ్ సియ్యల్

³¹ యూదల్ సొత్త పెజె యేసు, “ఇంకె స్వర్గనొర్ మాయ్యున్ మాన్ పుట్టల్ వకత్ వాత. వేర్ తాదన్ హిందల్ బగవంతన్ డగుర్-పాన్ వాంత. ³² మోక బగవంతన్ మరిన్ హిందల్ డగుర్-పాన్ వాతెకె, బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్ మాన్ సింతొర్. అద్ డగుర్-పాన్ యెంటనె వోర్ మరిన్ సింతొర్. ³³ నా మర్క్-నిట్! ఉండె జరసి కాలమ్ వేరి మీ సంగ మందంతాన్. అద్ ఆత పెజె, మిరట్ నాకున్ మహ్కంతిట్. బతి నన బగ దాంతాన్ అగ మిరట్ ఇంకె వాయ పర్వట్ ఇంజెర్ యూదుల్కున్ వెహ్త తీరె, మీకున్ గిర్ వెహ్చార్ మంతాన్. ³⁴ ఇంకె మీకున్ ఉంది పూన హుకుమ్ సిసెర్

మంతాన్. నన మీకున్ లాడ్ కీతపె, మిరట్ గిర్ వారాన్ వారాన్ లాడ్ సూడట్. ³⁵ వారాన్ వారాన్ లాడ్ సూడ్వడున్ హిందలె, మిరట్ నా సిస్యలిర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ సమ్మిర్ కరి కీంతెర్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

³⁶ సిమోన్-పేతురు, “పర్బు! నిమె బగ దాంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నన సొన్వడగ నిమె ఇంకె వాయ పర్బి. బతి పెజెటల్ వాంతి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ³⁷ అస్కె పేతురు, “పర్బు! నన బారి వాయ పరొన్? నీ సాటి పరన్ సియ్లె గిర్ తయర్ మంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁸ అస్కె యేసు, “అబ! నిమె నా సాటి పరన్ సింతియ్? నా బారెతె నిమె, ‘వోర్ బోర్ ఆందురొ టావ సెలె’ ఇంజెర్, మూండ్ జోకంగ్ లబడ్ వెహ బీగర్, నేట రాతున్ అసలె గొగ్గి కూసా. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తార్.

బాబొనగ వోయ్యల్ సరి యేసు ఆందుర్

14 “మిరట్ మీ దిల్కున్ పరెసన్ ఆయ సియ్యట్. బగవంతనగ బరొస ఇరట్ అని నహ్ గిర్ బరొస ఇరట్. ² నా బాబొన రోన్ వెలె క్రమంగ్ మంతంగ్. అవెన్ తయర్ కీసి ఇల్లె, మునె సొంజెర్ మంతాన్. అహన్ సెల్వక్ ఇత్తెకె, మీకున్ వెహ్చి మనాన్. ³ నన సొంజి మీ సాటి జాగ తయర్ కీత పెజె, నన బగతె మందంతానా, అగ మిరట్ గిర్ మన్లె, ఉందుంది జోక వాసి, మీకున్ వోంతాన్. ⁴ నన సొన్వల్ జాగత సరి మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పూర్కున్ వెహ్తార్. ⁵ అస్కె తోమల్, “పర్బు! నిమె బగ దాంతియె మూకున్ టావ సెలె. తె అగ సొన్వల్ సరి మూకున్ బహన్ వొడ్కి ఆయర్?” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶ అస్కె యేసు, “ననయె సరిత, సతెమ్మ అని జీవత ఆందున్. నా బీగర్ బాబొనగ బోరె వాయ పరొర్. ⁷ మిరట్ నాకున్ వొడ్కి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ వొడ్కె మాందిట్. ఇంకె వోన్ సూడ్టిట్ అని వోర్ మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

⁸ అస్కె పిలిప్, “మూకున్ బాబొన్ తోహ పర్బు. అచొరె మూకున్ ఆయర్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁹ తె యేసు పిలిపున్, “ఇంకె వేరి మీ సంగనె మంతాన్ తెరె నాకున్ వొడ్కి కియ్యటియ్? నాకున్ సూడ్టార్ వోర్, బాబొన్ సూడ్టపె. ‘బాబొన్ మూకున్ తోహ’ ఇంజెర్ బహన్ పూసి కీసెర్ మంతి? ¹⁰ నన బాబొనగ అని బాబొ నహ్ మంతార్ ఇంజెర్ బరొస కియ్యి కి బతల్? నన మీ సంగ వెహ్చలిక్ గొస్టింగ్ నా ఇచతె వెహ్చార్ సెలొన్. నా రొపా మన్వల్ బాబొయె తన్వంగ్ కామ్మ కియుసెర్ మంతార్. ¹¹ బాబొనగ నన అని నహ్ బాబొ మీరె మాసి మంతామ్ ఇంజెర్ బరొస కీమ్మ. నన వెహ్తంగ్ గొస్టిన్ పియ్యి బరొస కియ్యెకె, నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ్చి తెర్ బరొస కీమ్మ. ¹² నన బాబొనగ సొన్వడున్ హిందల్, నహ్ బరొస ఇర్వల్ నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీంతార్. వోర్ నన కీతన్ తెర్ డగుక్ కామ్మ కీంతార్. ఇద్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. ¹³ నా పొరొడె బతల్ తల్కెటిట్ తెర్ మిరిన్ హిందల్, బాబొన్ మాన్ పుటన్ సాటి, మిరట్ కోర్త తీర్ కీంతాన్. ¹⁴ మిరట్ నా పొరొడె బతల్ కోర్తెకె గిర్ అదెన్ కీంతాన్.

యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్తల్

¹⁵ “మిరట్ నాకున్ పెర్మ కీకిట్టె, నావ హుకుమ్ పియ్య తాకంతిట్. ¹⁶ నా బద్ది మీకున్ మదత్ కీసెర్, బస్కెట్ మీ సంగ మన్లె, ఉందితున్ సారి కీమ్ ఇంజెర్ నన బాబొన్ వినంతి కీంతాన్. ¹⁷ అద్ మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ ఆంద్. సతెమున్ బారెతె అద్ మీకున్ వెహంత. ఇదెన్ హిందల్, మీకున్ బగవంతన ఆత్మ టావ. అద్ ఆత్మ ఇంకె మీ సంగ మంత అని మర్ల మీ రొపా మందంత. బతి దునియతుర్ తాన్ సూడ్సెర్ సెలర్ అని కరి కీసెర్ సెలర్. అదెన్ సాటి వూర్, అద్ ఆత్మతున్ వొపుర్.

¹⁸ “మీకున్ పోసటిర్ దాత్ సుటి కియ్యెన్. మిహ్ వాంతాన్. ¹⁹ ఉండె కహి రోజ్కెనె ఇద్ దునియతుర్ నాకున్ బస్కెనె సూడర్. బతి మిరట్ నాకున్ సూడంతిట్. బారెతెకె నన పిస్త తీరె, మిరట్ గిర్ పిసంతిట్. ²⁰ అద్ నేటి నన బాబొనగ, మిరట్ నహ్ అని నన మిహ్ మంతాన్ ఇంజెర్ కరి కీంతిట్. ²¹ నావంగ్ హుకుమ్మ వొప్పి, అవెన్ పియ్య తాక్వల్ నాకున్ లాడ్ కీంతార్. నాకున్ పెర్మ కియ్యెన్ నా బాబొ పెర్మ కీంతార్. నన గిర్ వోన్ లాడ్ కీసి, నావ ననయె

వెళ్ళి తోహంతోన్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్. ²² అస్కె యూదల్ (వేర్ ఇస్కరియోత్ నాట్నోర్ యూదల్ ఆయెర్), “పర్బు! దునియతున్ ఆయ్య సిరిప్ మాకె బారి పావె మాంతోన్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతోర్. ²³ తె యేసు, “నాకున్ పెర్మ కియ్యల్ నావ గొస్టి పియ్య తాకంతోర్. ఆతోన్ నా బాబో లాడ్ కీతోర్. వోన్ వాసి మమెట్ మందంతోమ్. ²⁴ బతి నాకున్ పెర్మ కియెర్ వోర్, నావ గొస్టి పియ్య తాకొర్. మిరట్ కేంజ్యలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్ బతి, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొనంగ్ ఆందుంగ్. ²⁵ నన మీ సంగ మనెకెనె, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్లాన్. ²⁶ బతి బాబో నా పొరొడె సారి కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ మీకున్ సమ్మె కరుసంత. అని అద్ నన వెహ్లాంగ్ సమ్మెన్ గిర్ మీకున్ హేతు కియుసంత.

²⁷ “సాంతితున్ మీకున్ సీసి దాంతోన్. నావ సాంతితునె మీకున్ సీసెర్ మంతోన్.* దునియ సీసెర్ మత్త తీర్ నన మీకున్ సీసెర్ సెలోన్. మీవంగ్ దిల్కున్ తకపిక ఆయ సియ్యట్ అని వెరిమట్. ²⁸ ‘నన సాంజి, మిహ్ వాంతోన్’ ఇంజెర్ వెహ్లా గొస్టి కేంజిట్. బాబో నాకున్ తెర్ డగుర్-పాన్ వాలె ఆత కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ లాడ్ కీతెకె, బాబొనగ సాంజెర్ మంతోర్ ఇంజెర్ వెలె ఆనంద్ మందిట్. ²⁹ మిరట్ బరొస ఇర్కిట్ ఇంజెర్ ఇవ్ జర్గవక్ మునెన్, వెహ్లాంగ్ మంతోన్. ³⁰ ఇద్ దునియతోర్ అదికారి సయ్యన్ వాసెర్ మంతోర్. అదెన్ సాటి ఉండె వెలె జేల్ మీ సంగ వడ్కొన్. నా పొరొ వోన్ బతయ్ అదికార్ సెలె. ³¹ బతి నన బాబొన్ లాడ్ కీసెర్ మంతోన్ ఇంజెర్, ఇద్ దునియతుర్కున్ కరె మానల్, బాబొన హుకుమున్ పియ్యనె ఇహిన్ కీసెర్* మంతోన్. తేదట్! ఇగటల్ దాకట్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

యేసుయె కరల్ వేలి ఆందుర్

15 సిస్యలిర్ యేసున్ సంగ అహాన్ సాంజెర్ మనెకె, “నన కరల్ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. నా బాబో అద్ ఆంగుర్ వాడితున్ మాల్కల్ ఆందుర్. ² నహ్టల్ కొడ్కి, ఆంగుర్క సాదొంగ్ అవ్ కాందన్ బాబో పాసి వాటంతోర్. సాద్వలిక్ కాందన్ ఉండె ఇమర్ వెలె సాదన ఇంజెర్ అవెనంగ్ కొడ్కింగ్ కత్రి కీతోర్. ³ నన మీకున్ వెహ్లాంగ్ గొస్టిన్ హిందల్, మీవంగ్ పామ్క ఇన్వలిక్ కొడ్కింగ్ కత్రి మాసి, సుదుడ్ ఆసి తయర్ మంతిట్. ⁴ నహ్ ఉంది ఆసి మంట్. మిహ్ నన మందంతోన్. కాంద ఆంగుర్ వేలితగ జోడె మాసి మంద బీగర్ బహన్తె సాదొయె, అహ్లా నహ్ ఉంది ఆసి మంద బీగర్ మిరట్ చొకొట్టంగ్ కామ్క కియ పర్విట్.

⁵ “నన ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. మిరట్ నహ్ కొడ్చితంగ్ కాందంగ్ ఆందిట్. బోరై నహ్ మందంతోరొ అని వోన్ నన మందంతోనా, వోర్ ఉండె వెలె చొకొట్టంగ్ కామ్క కీతోర్. నాకున్ టూటె మాసి మిరట్ బతయ్ కియ పర్విట్. ⁶ బోరై నహ్ మనొరొ, వోర్ పాసి వాడ్త కాంద వత్తపినయ్ వత్తంతోర్. ఆతంగ్ వత్తంగ్ కాందన్ మాయ్లిర్ మీరి కీసి తడ్మితగ వాటంతెర్ అని అవ్ వేంతంగ్. ⁷ నహ్ మిరట్ అని మిహ్ నావంగ్ గొస్టింగ్ మత్తెకె, మీకున్ ఇస్టమ్ వాతతున్ కోరట్. అద్ మీకున్ పుటంత. ⁸ మిరట్ చొకొట్టంగ్ కామ్క కియ్యడున్ హిందల్, నా బాబొన్ మయ్మ వాంత. ఇవ్ సూడ్కి, మిరట్ నా సిస్యలిర్ ఇంజెర్ దుస్సుర్ కరి కీంతెర్. ⁹ బాబో నాకున్ బహన్ లాడ్ కీతోరొ, అహ్లా నన మీకున్ లాడ్ కీతోన్. నావ లాడ్గ నిల్పి మంట్. ¹⁰ నన బహన్తె బాబొనంగ్ హుకుమ్క పియ్య, తాక్సెర్ బాబొన లాడ్గ నిల్పి మత్తొనా, అహ్లా మిరట్ గిర్ నావంగ్ హుకుమ్క పియ్య తాకకిట్తె, నావ లాడ్గ నిల్పి మందంతిట్. ¹¹ నావ ఆనంద్ మీ రొపా మందన అని అద్ ఆనంద్ బర్బుర్ ఆయన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్లాంగ్ మంతోన్.

¹² “నన మీకున్ లాడ్ సూడ్త తీరె, మిరట్ గిర్ వొరొన్ వొరొర్ పెర్మతె సూడన. ఇదె నావ హుకుమ్ ఆంద్. ¹³ సోప్లిర్ సాటి తన్వ పరన్ సియ్యడున్ తెర్ అదిక్ పెర్మ కియ్యల్ బోరె సెలోర్. ¹⁴ నన మీకున్ హుకుమ్ సీత తీర్ తాక్తెకె, మిరట్ నావుర్ సోప్లిర్ ఆసి మందంతిట్. ¹⁵ నన ఇంగెడల్ మీకున్ దాసిర్ ఇంజి కేయ్యకెనె, సోప్లిర్ ఇంజెర్ కేయంతోన్. బారితెకె మాల్కనంగ్ పిల్న్క దాసిర్కున్ టావ మనా. బతి నన నా బాబొనల్ కేంజింగ్ సమ్మె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్లాన్. ¹⁶ నాకున్ మిరట్ ఆచ్చకి బతి, ననయ్ మీకున్ ఆచ్చి, నేమి కీతోన్. బస్కెట్ నిచ్చి మన్వల్ పండి సీసల్ మిరట్

* 14:27 ఇద్ బగవంతన సాంతి ఆంద్. యెహెజ్కేల్ 37:24-28 * 14:31 ఇత్తెకె నాకున్ దునియతుర కెయ్యె సయ్యన్ జకుస్లె, నావ నన హావి కీతోన్.

చొక్కొట్టుంగ్ కామ్మ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ. అహన్ కీతెకె, నా పొరొడె బాబొన్ బతల్ తల్కెతె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ¹⁷ మిరట్ వారొన్ వారొర్ పెర్క కియన ఇంజెరెన్ ఇద్ హుకుమ్ మీకున్ సీతొన్.

దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్

¹⁸ “దునియతుర్ మీకున్ మెచ్చెకె, మీకున్ తెర్ మునె నాకున్ మెచ్చకి ఇంజెర్ హేతు ఇరట్. ¹⁹ మిరట్ దునియతుర్ దాత్ మన్మడ్ ఇత్తెకె, వూర్ మీకున్ పసంద్ కీందిర్. బతి మిరట్ దునియతుర్ ఆయ్యుట్. బారితెకె మీకున్ దునియతుర్గట్ ఆచ్చొన్. అదెన్ సాటినె ఇద్ దునియతుర్ మీకున్ పసంద్ కియుర్. ²⁰ ‘దాసి తన్వార్ మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్’ ఇంజి, ఇదెన్ మునె వెప్తా గొస్టితున్ హేతు ఇరట్. లోకుర్ నాకునె దుక్కు బోగి కియుస్త కాడ్కి, మీకున్ గిర్ దుక్కు బోగి కియుసంతెర్. వూర్ నావ గొస్టి పియ్యి తాకెకె, మీవ గిర్ గొస్టి పియ్యి తాకంతెర్. ²¹ నాకున్ రొహ్మార్ బాబొన్ వూర్ వొడ్కి కియ్య కాడ్కి, నా హిందల్ ఇవ్ సమ్మె మీకున్ కీంతెర్.

²² “నన బోద వెప్లా వాయ్యక్ ఇత్తెకె, వూర్ పొరొ పాప్సు కసుర్ మన్వెకె సొందు. బతి నన వాత కాడ్కి, ఇంకె వూర్కున్ తమ్మ పాప్సు కసుడల్ తపుసియె మోక సెలె. ²³ నాకున్ మెచార్ వోర్, నా బాబొన్ గిర్ మెచార్. ²⁴ బోరె కియుర్ అవ్ చమత్కార్క్ నన కియ్యక్ ఇత్తెకె, వూర్ పాప్సు కసుర్ మన్వెకె సొందు. బతి నన కీతంగ్ చమత్కార్క్ వూర్ సూడెర్. తెర్ బతి నాకున్ అని నా బాబొన్ మెచ్చెర్ సెలుర్. ²⁵ ‘బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గిర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలుర్’ ఇంజెర్ దర్మ-గ్రొత్తన వచన్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిన్ జర్గత. ²⁶ బాబొనగట్ మీకున్ మదత్ కియె పవిత్ర ఆత్మతున్ రొహంతొన్. అద్ వాత పెజె నా బారెత సత్తు గవ మీకున్ వెహంత. ²⁷ మిరట్ గిర్ నా బారెతె గవ వెహంతిట్. బారితెకె, మొదొడల్ నా సంగ మత్తుర్ ఆందిట్.

16 “మిరట్ బరొసతల్ బహ్క మాయ్యక్నె మందన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్తొన్. ² వూర్ మీకున్ సమాజ్జుల్* అలది వాటంతెర్. మీకున్ జక్వల్ హార్ వారొర్ తన బగవంతన సేవ కీసెర్ మంతొన్ ఇన్వల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ³ బాబొన్ అని నాకున్ వూర్ కరి కియ్య కాడ్కి, ఇహిన్ కీంతెర్. ⁴ ఇహిన్ జర్గనెకె, ఇవెన్ బారెతె మునెనె మీకున్ వెహ్తొన్ ఇంజెర్ హేతు కీకిట్, ఇంజి వెహ్చార్ మంతొన్.

పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్మ

“ఇచొంగ్ రోజ్క్ నన మీ సంగనె మత్త కాడ్కి, మొదొల్ ఇవ్ గొస్టిన్ బారెతె వెహ్కకి. ⁵ బతి ఇంకె నన నాకున్ రొహ్మల్ బాబొనగ సొంజెర్ మంతొన్. తెర్ బతి, మిహ్గట్ వారొర్ గిర్ ‘నిమె బగ దాంతి?’ ఇంజెర్ పూసి కీసెర్ సెల్విట్. ⁶ ఇవ్ గొస్టింగ్ నన మీకున్ వెప్తా కాడ్కి, మీవంగ్ దిల్క్ పూరొ దుక్కుతె నించి మంతంగ్. ⁷ నన సొత్తెకెన్, మీకున్ పాయ్దొ ఆంత. నన సొంద బీగర్, మీ సంగ మంజి మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ మిహ్గ వాయె. నన సొత్తెకెన్ అద్ ఆత్మతున్ మిహ్గ రొహంతొన్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ⁸ అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, పాపున్ బారెతె, నియతున్ బారెతె అని తస్వతున్ బారెతె దునియతుర్కున్ తొహంత. ⁹ నా పొరొ బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వూర్ పాప్ కీతెర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹⁰ నన బాబొనగ దాంతొన్* అని ఇంగెడల్ నాకున్ మిరట్ సూడ్వ కాడ్కి, నన నియత్నొన ఇంజెర్ అద్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹¹ ఇద్ దునియతొర్ అదికారి సయ్యున్దున్ తస్వ జర్గత. అదెన్ సాటి, బగవంతల్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్కున్ తస్వ కీంతొర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹² నన మీకున్ వెహ్పలిక్ ఉండె వెలె గొస్టింగ్ మంతంగ్ బతి, మిరట్ అవెన్ సోసి కియ పర్విట్. ¹³ అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, సతెమున్ బారెతె వెహంత. అద్ మీకున్ బర్పుర్ సత్తెకె తాకుసంత. అద్ తస్వ తనయ్ బతయ్ వెహొ. తన కేంజుంగ్ అవెనె వెహంత. బవిసత్తె జర్గవలికున్ బారెతె గిర్ వెహంత. ¹⁴ అద్ ఆత్మ నన వెహ్తొంగ్ గొస్టింగ్ యేచ్చి మీకున్ వెప్తా కాడ్కి, నాకున్ మాన్ పుటంత. ¹⁵ బాబొనగ మన్వలిక్ సమ్మె గిర్ నావంగ్ ఆంతంగ్. అదెన్ సాటి, పవిత్ర ఆత్మ నన వెహ్తొనల్ యేచ్చి వెహంత ఇత్తొన్.

* 16:2 సమాజ్జుల్ గ్రీకు బాసతగ సునగొక్షల్ ఇంజెర్ మందంత. * 16:10 బాబొ బగవంతనగ సొంజి తిన బగ్ల ఉచ్చి రాజ్ తాకుసంతొర్. (హెబ్రి 8:1) ఇహిన్ బగవంతన్ సంగ ఉచ్చి మన్వల్ తరిక వోర్ నియత్నొర్ (1వ యోహాన్ 2:1-2) ఇంజెర్ తొహంత.

దుక్కు సాంజి ఆనంద్ వాయ్వుల్

¹⁶ “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తార్. ¹⁷ ఇద్ గొస్టి కేంచి కహితుర్ సిస్యలిర్, “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్. నన బాబొనగ దాంతోన్” ఇంజెర్ మా సంగ బతతున్ సాటి వెహ్చార్ మంతార్?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కితెర్. ¹⁸ “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె” ఇంజెర్ బతతున్ బారెతె వెహ్చార్ మంతార్? వోర్ వెహ్చార్ గొస్టి మాకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

¹⁹ తనకున్ పూసి కియ్లె ఆయ్యల్ గొస్టితున్ యేసు కరి కీసి, “కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క్ ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్తా గొస్టితున్ బారెతె మీవ మిరట్ బతంగ్ వడ్కిసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ ఉల్ల వూర్కున్ పూసి కీతార్. ²⁰ అని, “మిరట్ దుక్కుతె ఆడంతిట్ బతి, దునియ ఆనంద్ యేతంత. మిరట్ ఆడంతిట్ బతి, మీ దుక్కు మారిసి ఆనంద్ ఆయర్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ²¹ వెయ్యె యేర్ పూర్వల్ గల్కు వాత కాడ్కి, వాతంగ్ నొపిన దుక్కుతున్ బోగె మాంత. బస్కెతె మొడ్డె సెలెకె మొడ్డెన్ జల్మ సీంతయె, అస్కె దునియతె ఉంది జీవతున్ జల్మ సీతోన్ ఇన్వల్ ఆనంద్, తన బోగె మాత దుక్కుతున్ మర్నగంత. ²² అహ్లా మిరట్ ఇంకె దుక్కు యేచ్చెర్ మంతిట్. బతి మీకున్ ఉందుంది జోక సూడంతోన్. అస్కె మీవంగ్ దిల్కెనె మన్వల్ ఆనందున్ బోరె తెండ్సి వాట పరుర్. ²³ అద్ యేలతె మిరట్ నాకున్ బతయ్ పూసి కియ్ లాగో” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

అస్కె యేసు, “మిరట్ నా పొరొడె బాబొన్ బతల్ తల్కెతెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. ²⁴ ఇంకె వేరి మిరట్ నా పొరొడె బతయ్ కోర్కకి. మీ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆయన్ సాటి, తల్కెసెరెన్ మంట్. మీకున్ తప్పక్ సియ్యల్ జర్గంత. ²⁵ ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సంగ నమునన రూప్పె వెహ్తాన్. బతి ఉండె బస్కెనె నమునన రూప్పె వెహ్తాన్. బాబొన్ బారెతె, మత్త తీర్ నన మీకున్ అర్తమ్ ఆనల్ వెహ్చార్ వకత్ వాసెర్ మంత. ^{26–28} నన బాబొనగటల్ ఇద్ దునియతె వాతోన్. ఇంకె దునియతున్ సుటి కీసి బాబొనగ సాంజెర్ మంతోన్. మిరట్ నాకున్ పెర్మ కీసి, నన బగవంతనల్ వాతోన్ ఇంజెర్ బరొస ఇర్త కాడ్కి, బాబొయె మీకున్ లాడ్ కీసెర్ మంతోర్. అద్ వకత్తె నన బాబొన్ మీ సాటి కోర్వల్ జురత్ సెలె. బతి మిరట్ నా పొరొడె బాబొన్ కోరంతిట్. వోర్ మీకున్ సీంతోర్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

²⁹ అస్కె సిస్యలిర్, “ఇచుల! ఇంకె నిమె నమునన రూప్పె ఆయ్య కుల కుల వెహ్చార్ మంతి. ³⁰ బోరె వారొర్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్ జురత్ సెలె. ఇంకె నీకున్ సమ్మి టావ ఇంజెర్ మాకున్ అర్తమ్ ఆత. ఇదెన్ హిందల్ నిమె బగవంతనల్ వాతి ఇన్వడున్ బరొస కీంతోమ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³¹ తె యేసు, “ఇంకె నహ్గ కరల్ బరొస కీసెర్ మంతిట్ కి? ³² సూడట్! నాకున్ వొరొనె సుటి కీసి, మిరట్ బెందుర్ హాకె పరర్ ఆయ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత తెర్ బతి, నన వొరొన ఆయెన్. బాబొ నా సంగ మంతోర్. ³³ నా హిందల్, మీకున్ సాంతి వాయన ఇంజెర్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చార్ మంతోన్. దునియతగ మీకున్ దుక్కుంగ్ అని తకెలిబ్క్ వాంతంగ్. బతి అవ్ సమ్మిన్ నన మెయ్యి మంతోన్. అదెన్ సాటి మిరట్ గటి-దీర్యతె మంట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

యేసు పార్తన కియ్యల్

17 యేసు ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్చి, పొరొ హాబడెకె సూడ్సెర్ ఇహిన్ పార్తన కీతార్: “బాబ! నిమె దునియతుర్ సమ్మిర్ మాయ్లర్ పొరొ నాకున్ అదికార్ సీతి. ఇదెన్ హిందల్, నిమె నాకున్ సీతుర్కున్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ సియ్ పరంతోన్. వొరొనియ్ సతె బగవంతల్ ఆయ్యల్ నీకున్ అని నిమె రొహ్తా వోర్ యేసు కిరిస్తున్ కరి కియ్యలిర్కునె బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. బొమిత్ పొరొ నాకున్ సీత సమ్మె కామున్ బర్పుర్ కీసి, నీకున్ మయ్య తత్తోన్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. నాకున్ నీవ మయ్య వాయుస. ఇద్ తీర్దె నీకున్ నన మయ్య వాయుసంతోన్. ⁵ యే బాబ! ఇద్ కలి గడె మాయ్క్ మునె నన నిహ్గ మనెకె, బాతల్ మయ్య మత్తయె, ఆతలె మయ్య ఇంకె నాకున్ వాయ సీమ్.

యేసు తన్వర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

⁶ “ఇద్ దునియతల్ నాకున్ సీతి వూర్ నీకున్ కరి కీనల్ కీతోన్. వూర్ లోకుర్ నీవుర్ ఆందిర్, బతి నిమె వూర్కున్ నహ్ హుల్లి కీతి. వూర్ నీవ వచన్ పియ్య తాత్తెర్. ⁷⁻⁸ నిమె నాకున్ సీతంగ్ గొస్టిన్ వూర్కున్ వెహ్లాన్. అదెన్ వూర్ వొప్పి, నిమెయ్ నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ బరోస ఇరైర్. నన కరలెనె నిహ్లాట్ వాతోన్ ఇంజెర్ వూర్కున్ కరె మాత. తె నన వడ్మెలె గొస్టింగ్ అని మయ్యతంగ్ కామ్మ కియ్యె సక్తి సమ్మె నిమెయ్ సీతి ఇంజెర్, ఇంకె వూర్కున్ కరె మాత. ⁹ వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతాన్. బతి దునియతుర్ సాటి పార్తన కీసెర్ సెలొన్. నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నీవుర్ ఆత కాడ్కి, వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ¹⁰ నహ్ మన్వలిర్ సమ్మిర్ నీవురె ఆందిర్ అని వూర్కున్ నిమెయ్ నాకున్ సీతి. వూర్ నా పొరొ ఇర్త బరోసతున్ హిందల్ నాకున్ మాన్ పుట్ట. ¹¹ నన ఉండె మునె దునియతగ మనొన్. బతి వీర్ దునియతగన్ మంతెర్. నన నిహ్లా వాసెర్ మంతాన్. పవిత్ర వాలె బాబొ బగవంత! మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వీర్ గిర్ ఉంది ఆసి మనల్, నిమె నాకున్ సీత నీవ పొరొల్త సక్తితె వీర్కున్ కాబాడ. ¹² నన ఇగ మనెకె, నాకున్ సీతి వూర్కున్ నీ పొరొల్త సక్తితె కాబాడ్తాన్. దర్మ-గ్రంత్ న వచన్ పూరె మానల్ నాసెడమ్ ఆయ్యల్ బోర్తె మత్తొరొ, వోరె నాసెడమ్ ఆతోర్. ¹³ ఇంకె నన నిహ్లా వాసెర్ మంతాన్. నావ ఆనంద్ వూర్ బర్పుర్ ఆయన ఇంజెరెన్, నన ఇద్ దునియతగ మనెకెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్లాన్ మంతాన్. ¹⁴ నీవ వచన్ వూర్కున్ వెహ్లాన్. నన ఇద్ దునియతొన ఆయొన్. అహ్నె వూర్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్ ఆయ్య కాడ్కి, ఇద్ దునియతుర్ వూర్కున్ మెచుర్. ¹⁵ ఇద్ దునియతల్ వీర్కున్ వోమ్ ఇంజెర్ నీకున్ పార్తన కీసెర్ సెలొన్. బతి సయ్యన్ ఇన్వల్ కరెబనగట్ వీర్కున్ కాబాడ ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ¹⁶ నన దునియతొన బహనై ఆయొనొ, అహ్నె వూర్ గిరె ఇద్ దునియతుర్ ఆయుర్. ¹⁷ నీవయ్ గొస్టి సతెమ్ ఆంద్. అద్ సత్తె నీవ సేవ కియ్యె, వూర్కున్ అలగ్ కీమ్. ¹⁸ నిమె నాకున్ బద్ తీరె దునియతగ రొహ్తాయొ, అదె తీరె నన వూర్కున్ దునియతగ రొహ్లాన్. ¹⁹ నావ నన అర్చన ఆయ్యడున్ హిందల్, వూర్ కరల్ పవిత్ర ఆసి, నీవ సేవ కియన ఇన్వలె నావ ఇచ.

యేసు సమ్మిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

²⁰ “నన సిరిప్ వీర్ సిస్యలిర్ సాటినె ఆయొ బతి, వీర గొస్టి కేంచి బోర్-బోర్తె నా పొరొ బరోస ఇరంతెరొ, వూర్ సమ్మిర్ సాటి పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ²¹ యే బాబ! నన నిహ్లా, నిమె నహ్లా బహన్ ఉంది ఆసి మంతటొ, అహ్నె బరోస కియ్యలిర్ వూర్ సమ్మిర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతాన్. నిమె నాకున్ రొహ్తా ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కియన ఇత్తెకె, వూర్కున్ మహ్లా మీరి కీమ్. ²²⁻²³ నిమె నహ్లా మంతి. నన నిహ్లా మంతాన్. నాకున్ సీతి అద్ మయ్యతున్ వూర్కున్ సీతోన్. మరట్ ఇంకె ఉంది ఆసి మత్తపె, వూర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన. అస్కెన్ నిమె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ అని నాకున్ లాడ్ కీతపె, వూర్కున్ కీసెర్ మంతి ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కీంతెర్.

²⁴ “బాబ! నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నా బరోబర్ మంజెర్, నాక్ సీత మయ్యతున్ వూర్ సూడన ఇంజెర్ కోర్సెర్ మంతాన్. బారిత్తెకె, కలి గడె మాయ్యక్ మునెతలె నాకున్ లాడ్ కీతి. ²⁵ నియత్సోర్ బాబ! దునియతుర్ నీకున్ కరి కీసెర్ సెలొర్ బతి, నన కరి కీతోన్. నిమెయ్ నాకున్ రొహ్తా ఇంజెర్, వీర్ సిస్యలిర్ కరి కీతెర్. ²⁶ నిమె బోని ఇన్వల్ వూర్కున్ తొహ్చారెన్ మంతాన్ అని ఉండె వెలె తొహంతాన్. నాకున్ నిమె లాడ్ కీతి. అహ్నె వూర్ గిర్ నాకున్ పెర్మ కియన అని వూరంగ్ దిల్కనగ నన కుద్ మందన ఇన్వలె నావ ఇచ” ఇంజెర్ యేసు పార్తన కీతోర్.

యేసున్ పియ్య వోయ్యల్

18 యేసు పార్తన కీత పెజె, తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ కెద్రొను లవ్విత లొదితున్ వీడ్చి సొత్తొర్. అగ ఉంది వాడి మత్త. అద్ వాడిత్ రొపా తన అని వోనుర్ సిస్యలిర్ నేంగైర్. ² యేసు తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ వెలెన్ జోకంగ్

అగ సాంజి మత్తార్. అదెన్ సాటి, యేసున్ దుస్రర కెయ్యె హల్లి కీసి, దోక సియ్యల్ యూదన్ గిర్, అద్ వాడి టావ మత్త. ³ డగుక్ కటాడలిర్ అని పరిసయుల్క్ కహితుర్కున్ ఆచ్చి, యూదన్ సంగ సారి కీతెర్. వూర్ బూర్ బూర్ ఇత్తెకె, యూదల్, కహితుర్ సిపాయిర్ అని మందిర్తగ కేప్పలిర్. వూర్ డిష్టింగ్, కందిల్క్ అని ఆయ్తర్క్ పియ్యి వాతెర్. ⁴ తనకున్ మునె బతల్ జర్గవల్ మంత ఇన్వల్ యేసు కరి కీత కాడ్కి, వూర్ సాంజి, “బోన్ సాటి మహ్మసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁵⁻⁶ అస్కె వూర్, “నజరేత్తోర్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అద్ గొస్తి కేంచి, దోక సియ్యల్ యూదన్ బరొబర్ వూర్ పెజె జర్గసి బూడ్ అర్తెర్. ⁷ ఉందుంది జోక యేసు, “బోన్ సాటి మహ్మసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె వూర్, “నజరేత్తోర్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁸ తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్ ఇంజి, ఇదెన్ మునెనె వెహ్తాన్. మిరట్ నా సాటినె మహ్మసెర్ మత్త కాడ్కి, మెయ్యుర్కున్ సొంద సీమ్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ⁹ బారితెకె, «నిమె నాకున్ సీతుర్గట్ వొరొన్ గిర్ టూటి కియ్యకి» ఇంజెర్ తన వెప్పి మత్త అద్ వచన్ పూరి కియ్యె, యేసు ఇహిన్ వెహ్తార్. ¹⁰ సీమెన్-పేతుర్గ ఉంది లామ్ రూసి మత్త. అదెనె పెర్సార్ కటాడనార్ మల్కు ఇన్వల్ సేవ్కన, తిన కెవితున్ తివుస్తార్. ¹¹ అస్కె యేసు, “సీవ రూసితున్ టోప్రతగ ఇర. బాబొ నాకున్ బోగ మామ్ ఇంజెర్ సీత గండమున్ బోగ మాయ్క్ మన్కయ్?” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ ఇత్తార్. ¹² అస్కె వూర్ సిపాయిర్ అని వూరార్ అదికారి, యూదుల్కన మందిర్తగ కేప్పలిర్ యేసున్ పియ్యి, అన్నల్ ఇన్వల్ పెర్సార్ కటాడనగ మొదొల్ వోతెర్. ¹³ వోర్ అన్నల్ అద్ గట్కతె పెర్సార్ కటాడ-పాన్ కియ్యల్ కయపనార్ కాస్ మామల్ ఆందుర్. ¹⁴ «మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యకెనె, వొరొర్ మాయ్క్ పర్జత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకొట్టు గొస్తి ఆంద్»# ఇంజెర్ యూదుల్కున్ సూచన కీతార్ వోర్ కయపల్ వేరె ఆందుర్.

యేసు టావ సెలార్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్తల్

¹⁵ అహాన్ యేసున్ పియ్యి సానెకె, సీమెన్-పేతురు అని ఉండె వొరొర్ సిస్యల్ వూర్ పెజెయ్ సాత్తెర్. వోర్ సిస్యల్ పెర్సార్ కటాడన్ టావ మత్త కాడ్కి, యేసున్ బరొబర్ పెర్సార్ కటాడన రోత ఆవ్రతున్ రొపా సాత్తార్. ¹⁶ బతి పేతురు పెర్సార్ కటాడన రోత పాటక్కుగ బహి నిల్చి మత్తార్. అదెన్ సాటి, వోర్ సిస్యల్ పెజె మల్చి వాసి, పాటక్ కేప్పల్ పేడిన్ సంగ వడ్కిసి, పేతుర్కున్ రొపా వోతార్. ¹⁷ అద్ పాటక్కుగ కేప్పల్ పేడి, “వోనుర్ సిస్యలిర్గట్ వొరొని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ పూసి కీత. తె పేతురు, “నన ఆయెన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁸ అద్ గట్కతె పీని మత్త కాడ్కి, సేవ్కలిర్ అని మందిర్తగ కేప్పలిర్ తడ్డి మాసి, పీని ఆర్సెర్ మత్తెర్. తె పేతురు గిర్ సాంజి, వూర్ బరొబర్ పీని ఆర్సెర్ మత్తార్.

పెర్సార్ కటాడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్

¹⁹ అదె యేలతె పెర్సార్ కటాడల్ అన్నల్, వోనుర్ సిస్యలిర్ బారెతె అని వోన బోదతున్ బారెతె యేసున్ పూసి కీతార్. ²⁰ తె యేసు, “యూదుల్క్ మీరె మాయ్విక్ సునగోక్కుగ అని మందిర్తగ మన్వలిర్ సమ్మిర్ మునె కుల కుల బోద కీతాన్. మక్తితె బతయ్ బోద కియ్యకి. ²¹ ఇద్ సవల్ నాకున్ బారి పూసి కీంతి? నన బతల్ బోద కీతాన్ ఇన్వల్ కేంజుర్ వూర్కున్ పూసి కీమ్. ఇచుల! నన వెహ్త పీర్కున్ టావయె” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ²² యేసు అహాన్ జవబ్ సీతార్ అస్కె, మందిర్తగ కేప్పలిర్గట్ కరుమ్ నిల్చి మన్వల్ వొరొర్, “వొరొర్ పెర్సార్ కటాడన్ అహాన్ జవబ్ సీంతి కి?” ఇంజెర్ కొర్వితగ పాతార్. ²³ అస్కె యేసు, “నన బతయ్ తప్ వడ్కితెకె వెహ. బరొబరె వడ్కిసి మత్తెకె బారి నాకున్ పాతి?” ఇంజెర్ మందిర్తగ కేప్పన్ పూసి కీతార్. ²⁴ అస్కె అన్నల్, దొహ్తంగ్ నోడెంగ్ రెహ్పాకెనె, ఇంకె మన్వల్ పెర్సార్ కటాడల్ కయపనగ యేసున్ రొహ్తార్.

పేతురు లబడ్ వెహ్ బరొబర్ గొగ్గి కూస్పల్

²⁵ సీమోన్-పేతురు తడ్డితగ పీని ఆర్యేర్ మనెకె, వూర్ సూడ్సి, “కరలెన్ వోనుర్ సిస్యలిర్గటల్ వొరొని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. తె పేతురు, “నన ఆయొన్. వోర్ నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ²⁶ బతి పేతురు బోనతె కెవితున్ కొయ్యెరొ, వోన చుటమ్మెర్ వొరొర్ పెర్వొర్ కటాడనగ సేవ కీసెర్ మత్తార్. వోర్ సేవ్కల్, “యేసున్ సంగ వాడితగ మనెకె, నన నీకున్ సూడ్మకి కి బతల్?” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ ఇత్తార్. ²⁷ అస్సె పేతురు, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక వెహ్తార్. అస్సెనె గొగ్గి కూస్త.

గవర్నర్ పిలాతున్ మునె యేసు నిల్వల్

²⁸ అస్సె ఉజ్జె మాత పెజె, కయపనగటల్ యేసున్ వూర్ రోమ గవర్నర్త మహల్తగ వోతెర్. తమొ అస్టె బస్టె ఆయ్య్కెనె పస్కు సడ్డ జేవున్ కియన ఇంజెర్, అద్ మహల్తన్ రొపా వూర్ నేంగ్కకి. ²⁹ తె పిలాతుయ్ బహి వాసి, “వేర్ మాయ్నన్ పొరొ బద్ కసుర్ వాట్సెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁰ అస్సె వూర్, “వేర్ తప్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, నిహ్ బారి పియ్యి వాందుమ్?” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³¹⁻³² తె పిలాతు, “మిరటె వోన్ వోసి, మీవ దర్మత కానున్ పియ్యి తస్వ కీమ్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. అద్ కేంచి యూదుల్క్, “మీ మోడి దుస్రాన్ మరన్త సిక్స వాట్సల్ అదికార్ మాకున్ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అదెన్ హిందల్, యేసు బాతల్ మరన్ ఆయ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ గొస్తి పూరె మాత.

³³ అస్సె పిలాతు మహల్తగ రొపా సొంజి, యేసున్ కేయుసి, “నిమె యూదుల్క్నొర్ రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁴ తె యేసు, “నిమెయ్ కుద్ ఇహిన్ ఇంతి కి? సెలెకె, దుస్సుర్ బోరె నా బారెతె నీకున్ వెహ్తార్?” ఇంజెర్ ఉల్ల పూసి కీతార్. ³⁵ అదెన్ సాటి పిలాతు, “నన యూదుల్క్న జాతితొన ఆందున్ కి బతల్? నీ లోకుర్ అని డగుక్ కటాడలిరె, నీకున్ నహ్ సారి కీతెర్. నిమె బతల్ కీతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁶ అస్సె యేసు, “నావ రాజ్ ఇద్ దునియతున్ బారెత ఆయొ. ఉంది మోక నావ రాజ్ దునియతున్ బారెత ఆయ్మడ్ ఇత్తెకె, యూదుల్క్ నాకున్ పియ్యి వోయ్య్కెనె, నావూర్ సేవ్కలిర్ లడెయ్ కీందిర్. బతి నావ రాజ్ ఇగట ఆయొ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁷ అద్ కేంచి పిలాతు, “తె నిమె రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నిమెయ్ నాకున్ ‘రాజని ఆంది’ ఇంజెర్ ఇత్తి. ననతె సతున్ బారెతె గవ వెహ్ జల్మ యేత్తాన్. ఇద్ కారన్తున్ హిందలె దునియతె వాతొన్. సతున్ పెర్మ కియ్యలిర్ నా గొస్తి కేంజంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁸ తె పిలాతు, “సతెమ్ ఇత్తెకె బతల్?” ఇంజెర్ చేడి కీసెర్, పూసి కీతార్.

అని బహి మన్వలిర్ యూదుల్క్నగ సొంజి, “వోన్ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. ³⁹ బతి మీవ పస్కు సడ్ జర్గెనెకె, నన జేల్గ అర్చి మన్వలిర్గటల్ వొరొన్ సుటి కియ్యల్ రివజ్ తాక్సెర్ మంత. తె వేర్ యూదుల్క్నొర్ రాజన్ సుటి కియ్యల్ మీకున్ ఇన్టమె కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁴⁰ అస్సె వూర్ జోరై, “వోన్ వటిన్, బతి బరబన్ సుటి కీమ్” ఇంజెర్ కిలితెర్. వోర్ బరబల్ లూటి కీసి జేల్గ అర్చి మత్తార్ ఆందుర్.

యేసున్ మరన్త సిక్స వాట్సల్

19 అస్సె పిలాతు యేసున్ చాట్లన్ పాయుస్తార్. ² సిపాయిర్ చహ్కొన కాందతున్ కిరిటున్ దాత్ గీడి కీసి, యేసున తలదగ కెరుస్తెర్. రాజల్ పొండ్వల్ సాయ్ రంగ్న పాంగుడ్ వోన్ పొండుస్తెర్. ³ అహాన్ పొండుస్తె పెజె వోన్ కరుమ్ వాసి, “యూదుల్క్నొర్ రాజ! నీకున్ జెయ్ జెయ్ కార్” ఇంజెర్ తాప్తంగ్ పాతెర్.

⁴ పిలాతు ఉందుంది జోక బహి పెసిసి, “వేన్ మీ మునె తరంతాన్. బతి కేంజట్! వేన్ సిక్స వాట్సల్, నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ⁵ యేసున్, చహ్కొన కిరిట్ అని అద్ రగల్ రంగ్న పాంగుడ్ పొండుసి, బహి తత్తెర్. అస్సె పిలాతు, “ఇచుల! వేర్ మాయ్నన్ సూడట్!” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶ యేసున్ సూడ్సి, వూర్ డగుక్ కటాడలిర్ అని మందిర్తగ కేప్వలిర్, “వోన్ మొద్దగ మొలనె పాసి జకన! వోన్ జకన!” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె పిలాతు, “వేన్ నాకున్ బదె గల్తి

దిసెర్ సెలె. అదెన్ సాటి మిరటె వేన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకట్” ఇంజెర్ వెహార్. ⁷ అద్ కేంచి, వూర్ యూదుల్క్, “మాకున్ ఉంది కానున్ మంత. బగవంతనోర్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వేర్ ఇత్త కాడ్కి, మావ కానున్తున్ పియ్యి వేర్ తప్పక్ సాయ లాగర్” ఇంజెర్ వెహార్. ⁸ అద్ కేంచి, పిలాతు బెయ్ వెరితోర్.

⁹ అని యేసున్ మహల్తున్ రొపా వోసి పిలాతు, “నిమె బగటల్ వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. బతి యేసు జవబ్ సియ్యుకి. ¹⁰ తె పిలాతు, “నిమె నా సంగ బారి వడ్కివి? నీకున్ సుటి కియుస్లె అని మొద్దగ మోలనె పాసి జకుస్లె గిర్ నాకున్ అదికార్ మంత” ఇంజెర్ యేసున్ వెహార్. ¹¹ అస్కె యేసు, “పొరొ మన్వల్ బగవంతల్ సీసి మత్తెకె తప, నా పొరొ బదె అదికార్ నీకున్ సెలె. అదెన్ సాటి, నాకున్ నిహ్గ హల్లి కియుస్తార్ వోన్, బెయ్ పాప్ లాగంత” ఇంజెర్ వెహార్.

¹² అస్కెడల్ పిలాతు, యేసున్ సుటి కియుసన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతోర్. బతి యూదుల్క్, “తన రాజన ఇంజెర్ వెహ్యల్ హర్ మాయ్ల్, మహ రాజన్ బయ్యున్ ఆతప్ ఆంత. ఉంది మోక వేన్ సుటి కీకితె, నిమె మహ రాజనోర్ దోస్తని ఆయ్యి” ఇంజెర్ కిలితెర్. ¹³ తె పిలాతు ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి, యేసున్ బహి తత్తోర్. తస్వ కీనెకె ఉద్వల్ చవ్తారత్ పొరొడ కుర్చితగ ఉడతొర్. యూదుల్క్ న* బాసతె అద్ జాగతున్, «గబ్బతా» ఇంతెర్. ¹⁴ అద్ పస్క సడ్ల తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. అద్ వకత్తె బార్ దుపరి ఆసెర్ మత్త. తె పిలాతు, “ఇచుల! మీ రాజల్” ఇంజెర్ యూదుల్కున్ వెహార్. ¹⁵ అస్కె వూర్, “వోన్ జకనయె! వోన్ జకనయె! వోన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకన” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె పిలాతు, “మీ రాజన్ మొద్దగ మోలనె పాసి బారి జకనయె ఇంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె డగుక్ కటొడలిర్, “మహ రాజల్ తప, మాకున్ దుస్రార్ బోరె రాజల్ సెలార్” ఇంజెర్ వెహార్. ¹⁶ అస్కె పిలాతు, మొద్దగ మోలనె పాసి జక్లె, వోన్ సిపాయిర కెయ్యె హల్లి కీతోర్. తె వూర్ యేసున్ వోతెర్.

యేసున్ మొద్దగ మోలనె పాసి జక్వల్

¹⁷ యేసు తస్వ మొద్ కాంచుకున్ తల-టోక్తె ఇన్వల్ జాగతగ సాత్తోర్. యూదుల్క్ న బాసతె ఇదెన్, «గొల్గొత» ఇంతెర్. ¹⁸ అగ నడ్డుమ్మ మొద్దగ యేసున్ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. యేసున్ తిన బగ్ల వారాన్ అని డెమ బగ్ల వారాన్ మొద్దగ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. ¹⁹ అస్కె పిలాతు, “నజరేత్తోర్ యేసు యూదుల్క్ నోర్ రాజల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ చెకతగ* లిహి కియుసి, యేసున్ టాంగి కీసి మన్వల్ మొద్దగ పాయుస్తార్. ²⁰ యేసున్ మొద్దగ టాంగి కీత జాగ నగుడున్ కరుమ్ మత్త. అద్ పాటితగ హెబ్రి, లాటిన్ అని గ్రీకు బాసనె* లిహి కియుస్త కాడ్కి, సడ్డున్ సాటి వాతుర్ వెలెటిర్ యూదుల్క్ వాచి కియ పరెర్. ²¹ అస్కె డగుక్ కటొడలిర్, “యూదుల్క్ నోర్ రాజల్ ఆయె బతి, ‘నన యూదుల్క్ నోర్ రాజన ఇత్తోర్’ ఇంజి లిహి కియుసట్” ఇంజెర్ పిలాతునగ సొంజి వెహార్. ²² అస్కె పిలాతు, “లిహి కియుస్తాన్ అగ, లిహి కియుస్తాన్ అహ్నె మని” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

²³ యేసున్ సిపాయిర్ మొద్దగ మోలనె పాత పెజె, వోనంగ్ పాంగుక్ వారాన్ వారాన్ ఉంది ఈస వానల్ నాలుంగ్ ఈసంగ్ కీసి తూస్తెర్. పొరొడ కమిసున్* గిర్ యేత్తెర్. అద్ కమిస్ కొట్వక్ నె లామ్ మత్త. ²⁴ తె సిపాయిర్, “ఇదెన్ సరుస్వట్. బోన పొరొల్ పెసితెకె వోరె యేతన” ఇంజెర్ చిటింగ్ వాడ్డెర్. “వూర్ నావంగ్ కప్టిన్ ఈసంగ్ కీసి తూసి, నావ కమిసున్ యేత్తె, చిటింగ్# వాటంతెర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ లిహి కీత వచన్ పూరి మాయ్లెనె, ఇహిన్ జగ్గిత. అదెన్ సాటినె సిపాయిర్ ఇహిన్ కీతెర్.

²⁵ యేసున్ మోలనె పాత మొదున్ కరుమ్, యేసున అవల్, వోన కాకి, క్లోపన బాయ్కు మరియల్ అని మగ్గలేనె నాట్న మరియల్ నిల్చి మత్తంగ్. ²⁶ యేసు తస్వ అవల్ అని తన్వోర్ లాడ్వోర్ సిస్యల్ కరుమ్ నిల్చి మన్వల్ సూడ్చి,

* 19:13 యూదుల్క్ హెబ్రి అని అరమిక్ బాసంగ్ వడ్కిన్దిర్. * 19:19 బదె తప్ కీతోర్ వోర్ సాప్తె మాతెకె, వోర్ ఉంది మొద్ కాంచి వోయ లాగర్. అస్కె వోన్ మునె వోర్ బతల్ తప్ కీతోర్ అదెన సూచన లిహి కీసి మందంత. అద్ వాచి కీతుర్ వోన్ బతతున్ సాటి మొద్దగ మోలనె టాంగి కీసి పరన్ యేత్వలిర్ మంతెరా కరి కీంతెర్. * 19:20 వెలెటిర్ యూదుల్క్ ఇవ్ బాసనల్ ఉందితెర్ బాస వాచి కియ పర్దిర్. * 19:23 తొలె ఈతంగ్ లామ్ కమిస్సున్ కొట్వక్ నె తయర్ కీందిర్.

19:24 కీరత్న్ నె 22:18

“బెయే ఇమల! నీవోర్ మరి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁷ అని వోర్ సిస్యనెకె సూడ్సి, “ఇమల! నీవ అవల్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అద్ గట్టుతల్ తాన్ తన్వ రోన్ వోసి కాస అవన్ దాత్ సూడ్తార్.

యేసు తన్వ పరన్ సుటి కియ్యల్

²⁸ అద్ ఆత పెజె, తన వాత కామ్ సమ్మె మార్త ఇంజెర్ కరి కీసి, దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీత అద్ జర్గెలె, “నాకున్ వట్కు వస్త”[#] ఇంజెర్ యేసు ఇత్తార్. ²⁹ అగ పులిత ఆంగుర్ రస నిహ్ని ఉంది బుడ్డి మత్త. తె వూర్ తాన్గ దూది నహ్ని, హిస్సాప్ మరత కాందతగ తటుస్తార్ అని యేసున తొడ్డగ అందుస్తార్. ³⁰ అస్కె యేసు, అద్ రసత సవద్ సూడ్సి, “నన వాత కామ్ మహ్తాన్” ఇంజెర్ తల వరుసి, తన్వ పరన్ సుటి కీతార్.

³¹ అద్ పస్క సడ్డ తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. దుస్రా నేటి, బెయ్ నేకిత ఆరమ్మ దివోస్* మత్త కాడ్కి, అవ్ మేందొల్క్ మొద్దున్ పొరా టాంగె మాసి మన్వల్ యూదుల్కున్ ఇన్వమ్ సెలె. అదెన్ సాటి, “వూరంగ్ కాల్క్ ఉరుసి,* అవ్ మేందొల్కున్ బూడ్ రెహుస” ఇంజెర్ పిలాతున్ పూసి కీతె. ³² తె సిపాయిర్ వాసి, యేసున్ బరొబర్ మొద్దున్గ టాంగి కీసి మన్వలిర్ ఇవిరంగై కాల్క్ ఉరుస్తార్. ³³ బతి వూర్ యేసునగ వాసి, అదెన్ మునెనె వోర్ సాసి మత్త సూడ్సి, వోనంగ్ కాల్క్ ఉరుస్తూకి. ³⁴ బతి వూర్గటల్ వొరొర్ సిపాయి యేసున డొకతున్ గొర్కతె కొట్తార్. యెంటనె నెతుర్ అరిక్ యేర్ పొంగ్. ³⁵ మిరట్ గిర్ బరొస ఇర్నల్, ఇద్ సూడ్తార్ వోర్ గవ వెహ్తార్. వోన గవ కరల్ ఆంద్. వోర్ సతెమ్ వెహ్తార్ మంతార్ ఇంజెర్ వోస్ టావ. ³⁶⁻³⁷ “వోనంగ్ బొకనల్ ఉంది బొక గిర్ ఉర్నొంగ్”[#] అని ఉండె ఉంది జాగ, “వోన్ కొట్టూర్ వూర్ వోన్ బాజ్ సూడంతెర్”[#] ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్నగ లిహి కీసి మత్తంగ్ అవ్, గొస్టింగ్ పూరె మాయ్లెనె ఇహిన్ జర్గెత.

యేసున కూర్దున్ నారిత బండత బుయరితగ ఇర్నల్

³⁸ అరిమతయ చహర్తార్ యోసెప్ ఇన్వల్ యూదుల్కున వెరెతె, యేసున బక్తి మక్తితె కీందుర్. బతి ఇంకె పిలాతునగ సాంజి, “యేసున కూర్దున్ వోయ సీమ్” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె పిలాతు వొప్త కాడ్కి, యేసున కూర్దున్ వోతార్. ³⁹ వేర్ యోసెపున్ సంగ ఉంది దియ రాత్తె యేసునగ వాసి, బేటె మాయ్వల్ నికొదేమ్ గిర్ మత్తార్. నికొదేమ్ తన్వ సంగ లగ్-బగ్ తీస సియుంగ్ (35) కిలొంగ్ బోలమ్ అని అగర్ ఇన్వలిక్ గమ గమ గాడి సియ్యలిక్ చీజ్క్ కూర్దున్ సోక్తె తత్తార్. ⁴⁰ ఇవ్ చీజ్కున్ వూర్ ఇవిర్ ఆసి, యూదుల్కున నేకి తీర్ యేసున కూర్దున్ సోక్తెర్ అని అద్ కూర్దున్ బారిత పూన కాది కపిడె గూండి కీతె. ⁴¹ యేసున్ మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగి కీత జాగతగ ఉంది వాడి మత్త. అగ ఉంది నార్కుసీత బండత పూన వీచ్చ బుయరి మత్త. అస్కె వేరి, అదెనగ బదె కూర్దున్ ఇర్నకి. ⁴² అద్ నేటి యూదుల్కున పస్క సడ్డ తయరి కియ్యల్ మత్త కాడ్కి, లహ్క వర్చి యేసున కూర్దున్ అద్ కరుమ్ మన్వల్ బుయరితగన్ ఇర్తె.*

యేసు సాసి-నేండ్యల్

20 వారమ్మ మొదొడ దివోస్ ఆయ్తవర్తున్ నేటి సక్రె బయ్ బయ్ ఆనెకెన్ మగ్దలేనె నాట్సు మరియల్ యేసున కూర్ ఇర్త బుయరితగ సొత్త. తె అద్ బుయరితున్ అడ్డమ్ ఇర్త బండ కూడుసి దిస్త. ² అదెన్ సాటి, అద్ మరియల్, సీమొన్-పేతుర్గ అని యేసు లాడ్ కియ్యల్ ఉండె వొరొర్ సిస్యనగ విచ్చెర్ సాంజి, “పర్బున కూర్దున్ అద్

* 19:31 ఆరమ్మ దివోస్ యూదుల్కున ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడ్రెక్నల్ సురు ఆంత అని సన్వర్ పోడ్రెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్యి అద్ దివొస్కుగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్యక్నె బహి మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యల్ మత్త. * 19:31 మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగె మాసి మన్వల్ తన్వంగ్ కాల్కున్ అహ్ని నేస్క పరంతార్. బతి బస్కెతె వోనంగ్ కాల్క్ ఉరుసంతెరొ, అస్కె నేస్క వాయ్య కాడ్కి, వెయ్యె పరన్ సుటి కీంతార్. * 19:42 యూదుల్కున ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడ్రెక్నల్ సురు ఆంత అని సన్వర్ పోడ్రెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్యి అద్ దివొస్కుగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్యక్నె బహి మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యల్ మత్త.

19:28 కీర్తన్స్-న 69:21 # 19:36-37 బహి పెసివల్ 12:46; ఇసాబ్బ 9:12; కీర్తన్స్-న 34:20 # 19:36-37 జెకర్య 12:10

వీళ్లు బుయరెతల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇరైరెయ్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్. ³ తె పేతురు అని వోన్ సంగ మన్వల్ సిస్యల్ బుయరెతగ సూడ్లె పెసితెర్. ⁴ వూర్ ఇవిర్ మీరె మాసి విచ్చెర్ మనెకె, వోర్ సిస్యల్ పేతుర్తున్ తెర్ మునె విచ్చెర్ సాంజి, వీళ్లు బుయరెతగ యెవ్తార్. ⁵ అని బహిడలె వరిసి సూడ్లెర్. తె అగ సిరిప్ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కష్టింగ్ వోన్ దిస్తంగ్. బతి వోర్ రొపా నేంగ్కె. ⁶⁻⁷ అస్కెన్ సీమెన్-పేతురు అగ యెచ్చి, రొపా వీళ్లు బుయరెతగ నేంగ్కె. కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ కష్టింగ్ అగ మత్తంగ్. యేసున తలతున్ గూండి కీత కష్టి గడి కీసి, మెయ్తంగ్ కష్టినల్ అలది మన్వల్ సూడ్లెర్. ⁸ అస్కె వీళ్లుగ మొదొల్ యెవ్తార్ వోర్ సిస్యల్ రొపా నేంగ్కె, సూడ్లె బరొస కీతార్. ⁹ అస్కె గిర్, “కిరిస్తు సాసి తప్పక్ నేండంతోర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్ నగ మన్వల్ గొస్తి వూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్లెకె మత్త. ¹⁰ అస్కె వూర్ ఇవిర్ మల్లి, తమ్మంగ్ సాత్తెర్.

యేసు మగ్దలేనె నాట్న మరెయన్ దిస్యల్

¹¹ బతి మగ్దలేనె నాట్న మరెయల్ బుయరెతున్ బహి నిల్లి ఆడ్సెర్ మత్త. అహన్ ఆడ్సెర్ బహిడలె వరిసి సూడ్లె. ¹² అస్కె బెయ్ ద్రవలిక్ కష్టింగ్ పోండ్తుర్ ఇవిర్ బగవంతనుర్ దూతలిర్ దిస్తెర్. వూర్ యేసున కూర్ మత్త అద్ జాగతగ తలవడ్ల వొరార్ అని కాల్యడ వొరార్ ఉచ్చి మత్తెర్. ¹³ వూర్, “బాయి! బారి ఆడంతి?” ఇంజెర్ తాన్ పూసి కీతెర్. తె అద్, “పర్బున కూర్దున్ బుయరెతల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇరైరెయ్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ మరెయల్ వెహ్. ¹⁴ అహన్ వెహ్, పెజె తిరిత. అస్కె యేసు నిల్లి మన్వల్ సూడ్లె బతి, వోరె యేసు ఇంజెర్ వొడ్కె మాయ్కె. ¹⁵ అస్కె యేసు, “బాయి బారి ఆడంతి? అని బోన్ సాటి మహ్కెసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె మరెయల్, వోన్ వాడితగ మన్వల్ గడియల్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, “దాద! నిమె పర్బున కూర్దున్ వోసి మంద్కెతె, బగ ఇర్తియో వెహ. నన సాంజి కూర్దున్ వోంతోన్” ఇంజెర్ పూసి కీత. ¹⁶ తె యేసు, “మరెయ!” ఇంజెర్ తాన్ కేయ్తెర్. అస్కె మరెయల్ వోన్ బాజున్ మల్లి హెబ్రి బాసతె, “రబుని!” ఇంజెర్ కేయ్. «బోద గురు» ఇంజెర్ ఇదెన అర్తమ్. ¹⁷ యేసు తాన్ సంగ, “నన పొరొ బాబొనగ సాంద లాగర్. నాకున్ పియ్ మన్మ. బతి నా తమ్మక్కుగ సాంజి, ‘నా బాబొయె మీ బాబొ ఆందుర్. నా బగవంతలె మీ బగవంతల్ ఆందుర్. పొరొ బగవంతనగ నన సాంజెర్ మంతోన్’ ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ” ఇంజి తాన్ వెహ్తార్. ¹⁸ తె మగ్దలేనె నాట్న మరెయల్ సిస్యలిర్గ సాంజి, “నన పర్బున్ సూడ్లెన్. పర్బు మీకున్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ ఇత్తోర్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్.

¹⁹ అంటిత్కె* పోద్రెక్ సిస్యలిర్ యూదుల్కునుర్ అదికారిక్కున్ వెరిసి, తమె మీరె మాసి మత్త రోతంగ్ కావక్ కెహ్, గొల్స్ వాట్సి రొపా మత్తెర్. అస్కె యేసు వూర్ నడ్డుమ్ పావె మాసి, “మీకున్ సాంతి వాయి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁰ అహన్ వెహ్ పెజె, తన్వంగ్ కెయ్కున్ అని డొకతున్ తొహ్తార్. తె వూర్ సిస్యలిర్ పర్బున్ వొడ్కి పియ్, వెలె ఆనంద్ యేత్తెర్. ²¹ అస్కె యేసు ఉండె ఉంది జోక, “మీకున్ సాంతి వాయి! బాబొ నాకున్ దునియతగ రొహ్త తీర్, నన గిర్ మీకున్ దునియతె రొహంతోన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తార్. ²² ఇహిన్ వెహ్, “పవిత్ర ఆత్మ యేతట్” ఇంజెర్ వూర్ పొరొ హూకుర్ ఉహ్కెతార్.# ²³ అని “మిరట్ బోనంగ్ పాప్కెతె మాపి కీంతిటొ, వూర్కున్ మాపి పుటంత. బోనంగ్ పాప్కెతె మాపి కియ్టొ, వూర్కున్ మాపి పుటొ” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

యేసు తోమన్ దిస్యల్

²⁴ యేసు వాసి మత్తార్ అస్కె, బార జన్క్ సిస్యలిర్గటల్ యేమల్ ఇన్వల్ తోమల్ సెలె మత్తార్. ²⁵ అదెన్ సాటి సిస్యలిర్, “మమెట్ పర్బున్ సూడ్లెమ్!” ఇంజెర్ తోమన్ వెహ్తార్. బతి తోమల్, “నన కుద్ పర్బునంగ్ కెయ్కునగ మొలనె

* 20:19 యూద దర్మత నేకితున్ పియ్, సనివార్తున్ ఆరమ్మ దివొస్ ఇంతెర్. అద్ వారమున్ అద్ సనివార్ ఆక్రిత దివొస్. ఆయ్లెవర్ పూన వారమ్మ మొదొడ దియ్ అంత.

20:22 పుట్గడ్డి 2:7

పాతంగ్ అవ్ గద్దీన్ సూడ్చి, అవెనగ బొటనె ఇట బీగర్ అని గొర్కతె కొట్ట డొకతగ కెయ్ ఇర బీగర్, నన నమ్మొన్ ఇత్తెకి నమ్మొన్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

²⁶ అహాన్ ఇంజి ఆట్ రోజ్క ఆత పెజె, తోమల్ అని మెయ్యుర్ సిస్యలిర్ ఉంది రోన్ కావడ్ కెహ్చి, గొల్చ వాట్సి మత్తెర్. తెర్ బతి, యేసు వూర్గ పావె మాతోర్. అని “మీకున్ సాంతి వాయి!” ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ²⁷ అహాన్ ఇత్త పెజె తోమన్, “నీవంగ్ బొటనె నా కెయ్యున్ ఇట్టి సూడ. అని నీవ కెయ్ చహ్చి, నా డొకతగ ఇర్చి, బరొస సెలొర్ వోన్ మోడి ఆయ్యుక్నె, బరొస వాలెని ఆసి మన్” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ²⁸ అస్కె తోమల్, “హో, నా బగవంత! నా పర్బు!” ఇంజెర్ యేసున్ జవబ్ సీతోర్. ²⁹ తె యేసు, “నిమె నాకున్ సూడ్చి బరొస కీతి. సూడ్చుక్నె బరొస కియ్యులిర్కున్ వెలె ఆసిర్వాద్కొ పుటంతంగ్” ఇంజెర్ తోమన్ వెహ్తోర్.

ఇద్ పుస్తక్ న బావ్

³⁰ ఇవె ఆయ్యు, యేసు సిస్యలిర్ మునె దుస్రాక్ వెలె మయ్యుతంగ్ కామ్మొ కీతోర్. అవెన్ ఇద్ పుస్తక్ నగ లిహి కియ్యుకి. ³¹ బతి యేసుయె, బచి కియ్యల్ కిరిస్తు* అని వోరె బగవంతనొర్ మరి ఆందుర్ ఇంజి నమ్మిట్తె, బస్కెట్ పిస్వల్ జిన్గని మీకున్ పుటన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ లిహి కియ్యల్ జర్గిత.

యేసు యేడ్వీర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్

21 అద్ ఆత పెజె, యేసు ఉండె ఉంది జోక గలిలయ సమ్మర్త* డర్దితగ సిస్యలిర్కున్ ఇద్ తరికతె దిస్తొర్: ² సీమొన్-పేతురు, యేమల్ ఇన్వల్ తోమల్, గలిలయ యేరియత కాన చహర్తోర్ నతనియేల్, జెబెదయినుర్ మర్క్ అని యేసునుర్ సిస్యలిర్గటల్ ఉండె ఇవిర్ మీరె మాసి మత్తెర్. ³ అస్కె సీమొన్-పేతురు, “నన మీన్స్ పియ్యె దాంతొన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తోర్. తె వూర్, “మమెట్ గిర్ నీ సంగ వాంతొమ్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. అని సాంజి రూకతగ ఉడతెర్ బతి, అద్ రాతున్ వూర్ బతంగె పియ్యుకి.

⁴ పోడ్డె పెసినెకె, యేసు డర్దితె నిల్చి మత్తోర్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ వోన్ వొడ్కె మాయ్యుకి. ⁵ అస్కె యేసు, “దాదలిర్చిల్! తిన్లె మీన్స్ పియ్యట్ కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్ “పియ్యుకి” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. ⁶ తె యేసు, “రూకత తిన బగ్ల మీవ జార్ వాటట్. అస్కె మీన్స్ అరంతంగ్” ఇంజెర్ వెహ్తోర్. తె వోర్ వెహ్త తీర్ జార్ వాడ్డెర్. అస్కె బెయ్ వెలె మీన్స్ అర్తంగ్. తె అద్ జార్దున్ రూకత్ పారొ తహ పర్బుకి. ⁷ అస్కె యేసు లాడ్ కియ్యల్ సిస్యల్, “వోర్ పర్బు ఆందుర్!” ఇంజెర్ పేతుర్తున్ వెహ్తోర్. తె అద్ గొస్టి కేంజ్ బరొబర్, వోర్ డూండ్కొల మత్త కాడ్కి, ఆంగ్లె కెర్తోర్ అని డర్దితె సాన్లె సమ్మర్తగ డెయ్యెర్. ⁸ మెయ్యుర్ సిస్యలిర్ డర్దితల్ రండ్ నుహ్కొ (200) కూటంగ్ లంగ్ మత్త కాడ్కి, మీన్స్ అర్చి మన్వల్ జార్ ఊమ్మెర్ అదె రూకతె వాతెర్.

⁹ రూక డర్దితె యెవ్త పెజె, వూర్ రెయ్యెర్. అస్కె వూర్కున్ ఇచుంగ్ సారింగ్ అని గొకన్ పారొ వాట్సి మన్వలిక్ మీన్స్ దిస్తంగ్. ¹⁰ అస్కె యేసు, “మిరట్ ఇంకె పియ్యంగ్ మీన్స్ నగటల్ ఇచుంగ్ పియ్య వరట్” ఇంజెర్ ఇత్తోర్. ¹¹ తె సీమొన్-పేతురు రూకతగ సాంజి, నోడె పియ్య యేతల్ జార్దున్ డర్దితె ఊమ్మెర్. అద్ జార్ నూట పనస్ మూండ్ (153) డగుక్ మీన్స్ నె నించి మత్త. తెర్ బతి అద్ జార్ సర్బుకి. ¹² అస్కె యేసు, “వాసి తింట్!” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ కేయ్యెర్. తె వోర్ పర్బు ఇంజి కరె మాత కాడ్కి, «నిమె బోని ఆంది?» ఇంజెర్ బోరె వోన్ పూసి కియ్యుకి. ¹³ తె యేసు సారింగ్ అని మీన్స్ వూర్కున్ తూసి సీతోర్. ¹⁴ యేసు సాసి-నేండ్త పెజె సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్ ఇద్ మూడవ జోక ఆంద్.

* 20:31 బచి కియ్యల్ కిరిస్తు హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్బతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్కొ సూడ్చెర్ మత్తెర్. * 21:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

పేతుర్త బహ్కా మాత బరొసతున్ యేసు సుద్రి కియ్యల్

¹⁵ పూర తిన్వల్ ఆత పెజె యేసు, “యోహాన్తార్ మరి సీమెన్! వీర్గటల్ తెర్ అదిక్ నాకున్ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ సీమెన్-పేతుర్తన్ పూసి కీతార్. తె “హో పర్బు! నన పెర్మ కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పేతురు ఇత్తార్. తె యేసు, “నా గొరె పిలన చొకొట్-వాయుట్ సూడ”[#] ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁶ ఉండె ఉంది జోక యేసు, “యోహాన్తార్ మరి సీమెన్! నాకున్ కరల్ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె, “హో పర్బు! నన పెర్మ కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పేతురు ఇత్తార్. తె యేసు, “నా గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁷ మూడవ జోక యేసు, “యోహాన్తార్ మరి సీమెన్! నాకున్ కరల్ పెర్మ కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. «నాకున్ పెర్మ కీంతి కి?» ఇంజెర్ మూడవ జోక పూసి కీత కాడ్కి, పేతురు దుక్కుతె, “హో పర్బు! మీకున్ సమ్మి టావయె. నన నీకున్ పెర్మ కీంతాన్ ఇంజెర్ గిర్ టావయె” ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, “నా గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ పేతుర్తన్ వెహ్తార్. ¹⁸ అని “ఇద్ సతెమ్ ఆంద్. డియెని మనెకె నీవ నిమె నడి అన్ని కీసి, నీకున్ పసంద్ వాత జాగతగ దాంతి. బతి బుడియని ఆత పెజె, నిమె కెయ్క చహ్చ మనెకె, ఉండె వొరార్ నీకున్ దొహ్చి, పసంద్ సెలె అద్ జాగతె వొంతార్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్. ¹⁹ పేతురు బాతల్ మరన్ ఆసి, బగవంతన్ మయ్మ తరంతార్ ఇన్వల్ తొహ్లా, యేసు ఇహిన్ వెహ్తార్. అహన్ వెహ్త పెజె, “నా బక్తి పియ్పు తాక” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

²⁰ పస్క సడ్డ జేవున్ కీనెకె, పర్బునగ ఉండె ఇచుర్ కరుమ్ ఉర్నగె మాసెర్, «పర్బు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?» ఇంజెర్ పూసి కీతార్ వోర్, యేసు లాడ్ కియ్యల్ సిస్యల్, తమ్మ పెజెయ్ వాసెర్ పేతుర్తన్ దిస్తార్. ²¹ తె వోన్ సూడ్సి పేతురు, “పర్బు! వేన్ బతల్ జర్గంత?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ²² తె యేసు, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి. సిరిప్ నిమె నా బక్తి పియ్పు తాక” ఇంజెర్ పేతుర్తన్ వెహ్తార్. ²³ అదెన్ హిందల్, వోర్ సిస్యన మరన్ ఆయె ఇన్వల్ గొస్తి బక్తలిర్ నడ్డుమ్ కప్త. బతి యేసు లాడ్ కియ్యల్ సిస్యన్ బారెతె, అహన్ వెహ్కాకి. సిరిప్, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసంద్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

అక్రిత గొస్తి

²⁴ యేసు లాడ్ కియ్యల్ వేర్ సిస్యలె ఇవ్ గట్నన్ సూడ్సి, గవ వెహ్లా, ఇవ్ సమ్మెన్ లిహి కీతార్. వేన గవ సతెమ్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ²⁵ యేసు బొమిత్ పొరొ కీతంగ్ కామ్మ ఉండె వెలె మంతంగ్. అవెనల్ హర్ ఉందితున్ పోడి కీసి లిహి కీతెకె, అవ్ పుస్తకున్ ఇర్లె, ఇద్ దునియత జాగ యెవో ఇంజెర్ నన సొంచ్ కీంతాన్.

యాకొబ్

యాకొబ్ లిహి కీత చిటి

ఇద్ చిటితున్ బారెత గొస్తి

లిహి కీతాన పొరొల్: యాకొబ్

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ లగ్-బగ్ చాలిస్ సియునలై పనస్ (45-50) సాల్కున్ నడ్డుమ్ లిహి కియ్యల్ జర్గత. ముకె గొస్తి: అద్ గట్కతె యాకొబ్ ఇన్వల్ పొరొల్ వెలెటిర్కున్ మత్త. వీర్గటల్ వేర్ యాకొబ్ యేసునార్ తముర్ ఆందుర్. యేసు పిసి మనెకె, వేర్ యాకొబ్ వోన్ బరొస ఇర్మకి బతి, సాసి-నేండ్త పెజె, వోర్ యేసు కరలెన్ బగవంతనార్ మరి ఆందుర్ ఇంజెర్ సూడ్చి, కరి కీసి బరొస ఇర్మార్.

మరట్ తక్లిబ్కనంగ్ పరిక్సన్ వోర్చి మునె తాక్తెకె, బగవంతన్ పొరొ కరల్ బరొస మంత ఇన్వల్ దుస్రుర్కున్ కరె మాంత. చర్చితుర్ సంగ అని బహిడుర్ లోకుర్ సంగ మన్వల్ తరిక సూడ్చి, కరల్ బరొసతున్ బారెతె కరి కియ వచొ. కియ్యలిక్ కామ్మ అని వడ్కెవలిక్ గొస్తిన్ హిందల్, కరల్ బరొస మంత కి సెలె ఇంజెర్ మాకున్ కరె మాంత. కరల్ బరొసతున్ బహన్ కరి కియన ఇన్వడున్ బారెతె ఇద్ చిటితగ మంత.

1 బగవంతల్ అని యేసు కిరిస్తు పర్బునార్ సేవ్కల్ యాకొబ్బ ఆందున్. దునియ పూరొ పగ్గె మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ బక్తలిర్కున్* దండొస్ దొసి, ఇద్ చిటి లిహి కీసెర్ మంతొన్.

బరొస అని బుది-గియన్

²⁻³ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! మీకున్ తక్లిబ్క అని దుక్సంగ్ వాలెకె గిర్ మిరట్ వెలె ఆనంద్నె మంట్. బరొసతె అవ్ తక్లిబ్క అని దుక్సన్ మెయ్యి మునె సొత్తెకె, మీకున్ ఉండె ఇచుర్ వోర్చివల్ గున్ అబ్బంత ఇంజెర్ మీకున్ టావయె. ⁴ మిరట్ వోర్చివల్ గున్తగ బడె మాసి గట్ ఆతెకెన్, చొకొటె బరొసతగ గట్ ఆసెర్ బే-కసుర్ వాలిర్ ఆయ పరంతిట్.

⁵ మిహ్గటల్ బోనె బుది-గియన్ సెల్వెకె వోర్ బగవంతన్ కోరన. అహన్ కోర్తొర్ వోన్, రాంగి సియ్యక్నె కోర్తతున్ తెర్ అదిక్ సియ్యల్ బగవంతల్ ఆందుర్. ⁶ బతి బగవంతన్ కోర్వెకె, సీంతొరొ సియ్యెరొ ఇంజెర్ అనుమానమ్మ బరొసతె తల్క్మట్. అనుమానమ్మె తల్క్మల్ సమ్మర్తంగ్ హెల్వంగ్ బహన్ వడిదె తేదంతంగా అహన్ మందంతార్. ⁷⁻⁸ ఆతొర్ రండీ తీర్క్నె సోంచ్ కియ్యల్ మాయ్మల్ తన్వ సర్దగ బస్కెన్ బరొబర్ తాక పరొర్. అదెన్ సాటి పర్బునగటల్ తనకున్ ఉండె బతయ్ పుట్మడ్ మందర్ ఇంజెర్ ఆతొర్ ఆస కియ్య.

గరిబ్ అని దనెవంతల్

⁹ గరిబ్ బక్తలిర్ తమకున్ బగవంతల్ సీత డగుర్-పొన్దున్ పియ్య, ఆనంద్నె మంద లాగర్. ¹⁰ బతి దనెవంతలిర్ బక్తలిర్ తమకున్ బగవంతల్ సీత చుడుర్-పొన్దున్ పియ్య, ఆనంద్నె మంద లాగర్. బారితెకె వూర్ గిర్ జాడిత పుంగడున్ దాత్ సాయ లాగర్. ¹¹ పోడ్డీ పెసియంత, అద్ యెదితె జాడి వతంత ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. జాడి పుంగడ సోబత రూప్ కరబ్ ఆంత. అహ్నె దనెవంతలిర్ బక్తలిర్ గిర్ తమ్వంగ్ కామ్మ కీసెర్, మనెకెన్ నాసెడమ్ ఆంతెర్.

* 1:1 బగవంతనుర్ బక్తలిర్కున్ ఇత్తెకె, బార కాందనుర్ యూదుల్కన జాతితుర్ లోకుర్ ఇంజెర్ గ్రీకు బాసతె మంత.

కరబ్ గున్క్ బగవంతనల్ వాయొంగ్

¹² దుక్సంగ్ వానెకె అవెన్ వోర్చి మెయ్యి, మునె సొన్వలిర్ బక్తలిర్ ఆసిర్వాద్ యేతంతెర్. తనకున్ పెర్మ కియ్యలిర్కున్ బగవంతల్ వాగ్దన్ సీతొర్ అద్ జీవత కిరిట్* దుక్సంగ్ వానెకె, బరొసతగ గట్ నిల్తుర్కున్ పుటంత. ¹³ బోనయ్ ఆయి కసుర్ కియన్ సాటి మన్ విత్తెకె, బగవంతలె నావ మన్దున్ వితుసెర్ మంతొర్ ఇంజెర్ ఇన్వ. బారితెకె బగవంతల్ తన్వ మన్దున్ కసుర్ కియన్ సాటి వితుసార్ అని మీవ మన్దున్ ఆతల్ బుది పుటుసార్. ¹⁴ బతి హర్ మాయ్ తన్వ కసుర్ కియన్ ఇన్వల్ బుదితె, నియతున్ బహ్క మాసి కరబ్ ఆసతగ కోండె మాంతొర్. ¹⁵ ఆతల్ కరబ్ ఆస పిండమున్ దాత్ బడె మాసి, పాప్ ఇన్వడున్ జల్మ సీంత. అద్ పాప్ బెర్చనచార్ బెర్చి, ఆత్మత సాప్తున్ జల్మ సీంత.

¹⁶ నాపుర్ లాడ్పుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! మిరట్ పసె మాయ్. ¹⁷ హర్ ఉంది చొకొట్టు అని పూరొ బర్పుర్ వాలె వస్తు, స్వర్గ్ నగ మన్వల్ బగవంతనల్ వాసెర్ మంత. వోరె బాబొ హాబడగ వేడ్చి సియ్యలిక్కున్ నిద్ది కీతొర్. అన్ వస్తున వేడ్చితె దడ్చి మారియంత, బతి బగవంతల్ బస్కెట్కె మారియెర్. ¹⁸ బగవంతల్ తన్వ సతె గొస్తితున్ హిందల్ తన నిద్ది కీత కలితగ మరట్ పంటత మొదొడ ఈసతున్ దాత్* మందన ఇంజెర్ మియెర్.

సతె గొస్తితున్ కేంచి అద్ గొస్తి తీర్ కామ్ కియ్యల్

¹⁹ నాపుర్ లాడ్పుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! ఇద్ గొస్తితున్ కరి కీప్. హర్ మాయ్ కేంజె తయర్ మందన అని వడ్కినెకె సోంచ్ కీసి జోక్చి వడ్కున. వెయ్యె సోంగున్ వాయ్. ²⁰ బారితెకె మాయ్ సోంగ్ బగవంతల్ ఇచ కియ్యల్, నియత్త సరి తాకుస పరొ. ²¹ అదెన్ సాటినె మిహ్గ మన్వల్ కరబ్-పాన్దున్ అని బగడ్-నియతున్ సుటి కీసి తాకట్. మీవ మన్-దిల్తున్ రొపా బగవంతల్ ఇర్త అద్ గొస్తితున్ పియ్యి తాకట్. ఇద్ గొస్తి మీకున్ బచి కియ పరంత.

²² బగవంతన వచన్ సిరిప్ కేంజ్వలె ఆయె బతి, అద్ వచన్ వెహ్త తీర్ తాకన. అహన్ తాక్వెకె మీవ మిరట్ మోసెమ్ కీతుర్ ఆంతిట్. ²³⁻²⁴ బగవంతన గొస్తి కేంచి, అద్ గొస్తి తీర్ కియెర్ వోర్ మాయ్ ఆర్పతగ తన్వ మొకొమ్ సూడ్చి, తన బహన్ మంతొరొ ఇన్వల్ బహి సొంజి, యెంటనె మరుంగ్వన్ దాత్ మందంతొర్. ²⁵ బతి బగవంతన వచన్తున్ దిహన్తె సూడ్చెకె తాన్గ బతయ్ కమి సెలె. పర్జతున్ అద్ మోక్తా సుటి కియస పరంత. అదెన్ సాటి బోరై మాయ్ అద్ వచన్తున్ కేంచి, అద్ వెహ్త తీర్ కీంతొరొ, అద్ వచన్తున్ వోర్ బస్కెన్ మర్నగొర్. బతి అద్ వెహ్త తీర్ పిసంతొర్. ఆతొర్ మాయ్ బద్ కామ్ కీతెకె గిర్ బగవంతల్ వోన్ ఆసిర్వాద్ సీంతొర్. ²⁶ బోరై తన్వ తనయ్ బక్తన ఇంజెర్ వెహ్చర్, తన్వ వెంజెడున్ జరబ్బె ఇర పరొరొ, వోర్ తన్వ తనకున్ మోసెమ్ కియ్యల్ ఆంతొర్. వోన బక్తి బతతునె కామి సియె. ²⁷ రాండె వెయ్యెకున్ అని పోసటి మరి-మియడున్ తక్లిబ్ మనెకె, వూర్కున్ మదత్ కియ్యల్ బక్తితునె బగవంతల్ కోర్సెర్ మంతొర్. అహ్న ఇద్ దునియత పాప్ తనకున్ తుండ్యక్నె సుదుడ్ మన్వల్ బక్తితున్ గిర్ బగవంతల్ కోర్సెర్ మంతొర్. ఇహిన్ కల్చి సెల్వక్నె మన్వల్ బక్తియె కరల్ బక్తి ఆంద్.

చుడుర్-పాన్తె సూడ్చ

2 నాపుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! మయ్యతె జగ జగ మిడ్చెర్ మన్వల్, యేసు కిరిస్తు పర్పున్ పొరొ బరొస ఇర్వలిర్ మిరట్, బోనె బేద్-బావై సూడ్చట్. ² నమునతున్ వొరొర్ మాయ్ సోనెతంగ్ ముదంగ్ అని బారితంగ్ కష్టింగ్ కెర్చి అని ఉండె వొరొర్ మాక్తె మాతంగ్ కష్టింగ్ కెర్చి, మిరట్ మీరె మాయ్ రోతగ వాతెర్ ఇంటు. ³⁻⁴ అస్కె మిరట్ బారితంగ్ కష్టింగ్ కెర్చి సజె మాసి వాతొన్ సంగ, “దాద! నిమె ఇద్ చొకొట్టు కుర్చితగ ఉద” ఇంజెర్ వెహ్చి, గరిబున్ సంగ, “నిమె అగ నిల సెలెకె ఇగె బూడ్ ఉద” ఇంజెర్ వెహ్తెకె, మిరట్ బేద్-బావ్ తొహ్చ, కరబ్ బుదితె తన్వ కీతుర్ ఆంతిట్.

* 1:12 జీవత కిరిట్ ఇత్తెకె స్వర్గ్ నగ బస్కెట్ మన్వల్ జీవ సెలెకె మోక్సెమ్. బగవంతనయ్ ఆంద్.

* 1:18 యూదుల్క్ పండుస్త పంటత మొదొడ ఈస

⁵ నావుర్ లాడుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! ఇద్ గొస్టి కేంజట్. ఇదెన్ మునెన్ తనకున్ పెర్మతె బక్తి కియ్యలిర్కున్ తన్వ రాజ్ సీంతాన్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వాగ్దాన్ సీతార్. అదెన్ సాటి బగవంతలె దునియతుర నదుడున్ మునె గరిబ్ మన్వలిర్కున్ బరోసతగ దనెవంతలిర్ కీంతార్. అని వోరె తన్వ రాజ్ ఈస యేతన ఇంజెర్ వూర్కున్ నేమి కీతార్. ⁶ మిరట్ వీర్ గరిబ్ లోకుర హిజత్ వోసెర్ మంతిట్. బతి మీ పొరొ అదికార్ తాకుసెర్, మీకున్ కోట్కనగ* హల్లి కియ్యలిర్ వీర్ దనెవంతలిరె ఆందిర్ కి ఆయుర్? ఒహో, వీరె ఆందిర్! ⁷ మిరట్ బక్తి కియ్యల్ కిరిస్తున చొకొట్టు పొరొడున్ రెప్పొ వడ్కవలిర్ వీరె దనెవంతలిర్ ఆందిర్ కి ఆయుర్? ఒహో, వీరె ఆందిర్!

⁸ “నీవ నీకున్ పెర్మ కీతపె నీ ఆజు-బాజుతుర్కున్ గిర్ పెర్మ కియన” ఇన్వల్ దర్మ-గ్రంత్న ముకె హుకుమున్ మిరట్ పియ్యి తాక్తె, అద్ చొకొట్టుయ్ గొస్టి ఆంద్. ⁹ బతి ఉంది మోక మిరట్ బేద్-బావ్ తొహ్కాట్తె, దర్మత కానుస్తంగ్ హుకుమున్ పియ్యి బయ్యున్ ఆసి పాపిర్ ఆంతిట్. ¹⁰ బారితెకె బోరె ఆయి అద్ కానుస్తగ మన్వలిక్ సమ్మె హుకుమున్ పియ్యి తాక్సెర్, ఉంది హుకుమున్ టూటి కీసి తాక్తె గిర్, వోర్ పూరొ దర్మత కానుస్తంగ్ హుకుమున్ పియ్యి తాక్కుకి ఇన్వల్ బద్దమ్ ఆంతార్. ¹¹ బారితెకె “పీర్ కియ్య” ఇంజెర్ వెహార్ వోరె, “బోనయ్ జీవ గిర్ యేత్వ” ఇంజెర్ వెహార్. అదెన్ సాటి వొరొర్ మాయ్నల్ పీర్ కియ్యెకె గిర్ ఉంది మోక బోనయ్ జీవ యేత్తెకె, వోర్ అద్ కానుస్తంగ్ హుకుమున్ బయ్యున్ ఆసి తాక్తార్ ఆంతార్.

¹² అదెన్ సాటి మాకున్ మోక్డ సుటి కియ్యల్ కానుస్తన్ పియ్యి, వడ్కతతున్ హిందల్ అని కామ్ కీతతున్ హిందల్ బగవంతల్ తన్వ కియ్యల్ మంతార్ ఇంజెర్ దిహన్తె తాకన. ¹³ బారితెకె దుస్సుర్ పొరొ దయ తొహుర్ వూర్కున్ బగవంతల్ తన్వ కీనెకె, వూర్ పొరొ గిర్ దయ తొహార్. బతి బూరె దుస్సుర్ పొరొ దయ తొహంతెరొ, బగవంతల్ తన్వ కియన్ నేటి వూర్ వెలె సంతాస్ అని ఆనంద్నె మందంతెర్.

బరోస అని కామ్ కీసి తొహ్వాల్

¹⁴ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్లిట్! “నాకున్ యేసు కిరిస్తున్ పొరొ బరోస మంత” ఇంజెర్ వొరొర్ మాయ్నల్ వెహార్ ఇంటు బతి, అద్ బరోస మత్త తీర్ కామ్ కియ్యెకె, ఆతల్ బరోస బతతునె కామి సియె. ఆతల్ బరోస మాయ్నన్ బచి కియ పరంత కి బతల్? బచి కియ పరొ. ¹⁵ నమునతున్ వొరొర్ దాదలె ఆయి, సెలెకె ఉంది బాయియ్ ఆయి, తిన్లె తిండి సెల్వక్ సెలెకె, పొండె కష్టింగ్ సెల్వక్ మత్తెర్ ఇంట్. ¹⁶ అస్కె మిరట్ వోర్ దాదన్ సెలెకె, అద్ బాయిన్ బతయ్ మదత్ కియ్యకెనె, వూర్ సంగ, “సాంతిలె సాంజి, పెటిమెన్ తింటు అని మేందోల్-మెన్ కష్టింగ్ పొండట్. అస్కె మీకున్ గర్మి వాంత. ఇవ్ సమ్మె మీకున్ బగవంతల్ సీంతార్” ఇంజెర్ సిరిప్ గొస్టినెన్ వెహార్ బతయ్ పాయ్ పుటొ. ¹⁷ అదె తీర్దె బరోస మంత ఇంజెర్ వెహ్చి, బరోస మత్త తీర్ కామ్ కియ్యెకె గిర్ ఆతల్ బరోస వొంటరి ఆసి సాంత.

¹⁸ బతి నమునతున్ బోరె నా సంగ, «నాకున్ యేసున్ పొరొ బరోస మంత» ఇందనురె, అస్కె నన, «నావ బరోసతున్ చొకొట్టుంగ్ కామ్ కీసి తొహంతాన్» ఇంజెర్ వోన్ వెహ్చి, «నీవ బరోసతున్ కామ్ కియ్యకెనె తొహ పర్కి కి బతల్?» ఇంజెర్ పూసి కీంతాన్. ¹⁹ బగవంతల్ వొరొరె మంతార్ ఇంజెర్ నిమె బరోస కియ్యల్ చొకొటె బతి, బతల్ పాయ్? అహన్ బూత్క్ గిరె బరోస కీసెర్, వెరిసి తర తర ఆసెర్ మంతంగ్.

²⁰ ఎహె పిసటి! కామ్ కీసి తొహ్వాక్నె మన్వల్ బరోస బతతునె కామి సియె ఇన్వడున్ గవ పహె కి బతల్? ²¹ మా తొత్తార్ బాబొ అబ్రాహమున్ హేతు కీమ్. వోర్ తన్వోర్ మరి ఇసకున్ బలిదాన్ సియ్యల్ బొల్లత్ పొరొ బలి సియ్యె ఆనెకెకె, బగవంతల్ వోన కార్యతున్ సూడ్చి, వోన్ నియత్నార్ ఇంజెర్ వొప్తార్ కి సెలె? ²² వోన బరోసతున్ కెయ్యె కీసి తొహ్వాల్ మిరట్ కరి కీంతిట్ కి సెలె? వోర్ తన్వ బరోస బాతల్ ఇన్వల్ కెయ్యె తొహ్చార్. ²³ “అబ్రాహమ్ బగవంతన్ పొరొ బరోస ఇర్తార్. అదెన్ హిందలె వోన్ నియత్నార్ ఇంజి బగవంతల్ వొప్తార్” ఇన్వల్ దర్మ-గ్రంత్న వచన్ పూరె మాత. అద్ తరికెకె అబ్రాహమున్ బగవంతనార్ సోప్తల్ ఇన్వల్ పొరొల్ వాత. ²⁴ ఇద్ సూడ్చి, మాయ్నల్ సిరిప్ తన్వ

* 2:6 సెలెకె పంచడ్కనగ.

బరొసతున్ హిందల్ ఆయె బతి, తన్వంగ్ కామ్మున్ హిందల్, నియత్తోర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వొప్తార్ ఇన్వల్ మిరట్ కరి కీంతిట్.

²⁵ అదె తీర్దె, రాహబు[#] ఇన్వల్ లంజె వెయ్లె ఇజయేల్ దేస్సుర్ కబ్రియలిర్కున్ తన్వ రోన్ మకుసి, సమ్మె మాన్-మర్బద కీసి దుస్రా సరియ్ సారి కీత. అద్ చొకొట్టు కామ్మున్ హిందల్, «నియత్తు వెయ్లె» ఇంజెర్ బగవంతల్ వొప్తార్. ²⁶ బహన్తె పరన్ సెలె అద్ మేందొల్ సాత లెకతె వాంతయె, అహ్నె చొకొట్టు కామ్ కీసి తొహుర్ వూర బరొస గిరె సాత లెకతెన్ వాంత.

మీవ వెంజెడున్ జరబ్బె మనల్ కరుసట్

3 నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! మిహ్గట్ వెలెటిర్ బోద వెహ్వలిర్ ఆయ్మట్. బారితెకె బోద వెహ్వలిర్ మాకున్ వెలె కటింత తన్వ మందంత ఇన్వల్ మీకున్ టావయె. ² మరట్ సమ్మిర్ గిరె బచొంగొ గల్తింగ్ కీంతట్. తన వడ్కేవలిక్ గొస్టింగ ఉంది గిర్ తప్ కియెర్ వోర్ బర్బుర్ గున్ వాలె మాయ్లల్ ఆంతోర్. ఆతోర్ మాయ్లల్ తన్వ పూరా మేందొడున్ జరబ్బె ఇర పరంతోర్. ³ మరట్ తాకుస్త తీర్ తాకన అని మావ జరబ్బె మందన ఇంజెరెంతె కొందన్* వేసుని దొహంతట్. ⁴ అహ్నె డగుర్ రూకత నమున యేత్తె గిర్, బెయ్ జోరై వడి వాసి తాన్ దుర్సెర్ వొంత. బతి తాన్ తాకుస్వల్ మాయ్లల్ అద్ రూకతున్ పెజె మన్వల్ చుడుసి కటెతున్* తిరుస్తెకె, తన బేకె సొందన ఇత్తెకె హకె తాన్ మలుస పరంతోర్. ⁵ అహ్నె వెంజెర్ మావ మేందొడగ చుడుసి బాగమ్ ఆంద్. బతి అద్ బెయ్ డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వడ్కంత. అదె తీర్దె, చుడుసి మిన్గుల్ డగుర్ కేడతున్ బచొర్-బహన్ డుండుసంతయె సోంచ్ కీమ్మె.

⁶ మావ వెంజెర్ గిరె ఉంది తడ్మిత్ దాత్తయ్ ఆంద్. కరబ్బె నించి మన్వల్ మావ మేందొడగ ఉంది బాగమ్ ఆసి మంత. అద్ వెంజెర్ కరబున్ పూరా మేందొడగ పగ్గి కీసి, మాయ్లన జిన్గితున్ తడ్మిత్ దాత్ లావి కీంత. అహన్ లావి కియ్లల్ సక్తితున్ అద్ వెంజెర్ పాతడ్డల్* యేతంత. ⁷ సమ్మి జన్వర్కున్, పిటె-పురడున్, పుర్గ్-బుసితున్, సమ్మర్తగ మన్వలిక్ జిప్రస్ సమ్మెతున్ ఇదెన్ మునె అని ఇంకె గిర్ మాయ్లల్ జరబ్బె ఇర్రెరెన్ మంతోర్. ⁸ బతి వెంజెడున్ ఇంకె వేరి బోరె తన్వ జరబ్బె ఇర పర్మకి. అద్ వెంజెర్ జీవ తెండల్ విక్సె నించి అవివక్సె కరబ్ కీసెరెన్ మందంత.

⁹ ఇద్ వెంజెడెన్ మరట్ పర్బు ఆయ్లల్ బాబొ బగవంతన్ డగుర్-పాన్ సీంతట్. ఇదె వెంజెడె బగవంతన రూప్సె పుట్టార్ మాయ్లన్ సాపెన సీంతట్. ¹⁰ ఆసిర్వాద్ అని సాపెన ఉందియ్ తొడ్డల్ బహి వాసెర్ మంతంగ్. నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! అహన్ మరట్ మన్వ. ¹¹ సొవార్ యేర్ అని చొకొట్టు యేర్ బస్కెట్కె ఉంది జలతల్ పూటె మాయెంగ్. ¹² నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! అంజురి మరతున్ మర్క పండింగ్* బస్కెట్కె సాదొంగ్. అహ్నె ఆంగుర్ వేలితున్ అంజురి పండింగ్ బస్కెట్కె సాదొంగ్. అదె తరికతె, సొవార్ యేత జలతల్ చొకొట్టు యేర్ పూటె మాయె.

బుది-గియన్ వాలిర్

¹³ బుది-గియన్ వాలిర్ అని సమజ్దార్క్ మీ రొపా బోరె మంతెర్ కి? అహన్ మత్తెకె వూర్ సతె-పాన్దె తాక్సెర్, బుది-గియన్ సీత అద్ చుడుర్-పాన్డున్ పియ్, వూరంగ్ కార్యన్ తొహట్ ఇంట్. ¹⁴ ఉంది మోక మీవ దిల్లగ కుట కుట అని లాల్పల్ గున్తె మంజి, డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వెహ్వర్ సతున్ మకుసియ్మట్. ¹⁵ మిహ్గ మన్వల్ ఈతల్ బుది-గియన్ స్వర్గ్నల్ రెయ్లె వాయ్మకి. ఇద్ మీకున్ దునియతల్ వాత బుది-గియన్ ఆంద్. ఈతడగ బావ్-బక్తి సెలె. ఇద్ సయ్తన్ద బుది-గియన్ ఆంద్. ¹⁶ బహన్ ఇత్తెకె బగతె కుట కుట అని లాల్పలిక్ గున్క్ మందంతంగొ, అగ జగడంగ్ లొలింగ్ అని సమ్మె తీర్క్నంగ్ కరబ్ కామ్మె మందంతంగ్.

* 3:3 గ్రీకు బాసతె ఇహిన్ లిహి కీసి మంత: కోడత ముస్కరితున్ లగమ్ దొహంతట్. * 3:4 తెలుగుతె అద్ చుడుసి కటెతున్ «మక్కాని» ఇంతెర్. * 3:6 పాతడ్డల్ సెలెకె సయ్తన్దల్ ఇంజెర్ మందంత. * 3:12 గ్రీకు బాసతె ఒలివ పండింగ్ ఇంజెర్ మంత.

¹⁷ బతి స్వర్గనల్ వాయ్యల్ బుది-గియన్ వెలె పవిత్ర ఆంద్. అద్ బుది-గియన్ సాంతితున్ పెర్మ కీంత. అద్ బోనె బతయ్ ఇన్వక్ సాదు ఆసి మందంత. అద్ బుది-గియన్ వెహ్త తీర్ కేంజంత అని దయతె సూడంత. అని అద్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మ కీసెర్ బేద్-బావ్ తొహ్వాక్ మందంత. అద్ బుది-గియన్ సతెమున్ పియ్యి తాకంత. ¹⁸ సతె-పాన్దె అని సాంతితె తాక్సలిర్ అద్ విజతున్ వీచ్ చి, సత్తు అని సాంతిత పంటతున్ కొయంతెర్.

బగవంతన్ కరుమ్ వరట్

4 మిహ్ జగ్గంగ్ అని లడెయ్క బతతున్ హిందల్ జర్గసెర్ మంతంగ్? మీవ దిల్లగ పుట్టలిక్ ఆసన్ ఉందితున్ ఉంది అర్చి వాయ్య సాంజినె ఇవ్ జర్గసెర్ మంతంగ్. ² మిరట్ ఆస కీకిట్ బతి, అద్ మీకున్ పుటొ. అద్ కుట కుట గున్త ఆసతున్ సాటి మాయ్న జకంతిట్. జగ్గంగ్ అని లడెయ్క కీంతిట్ బతి, ఆస కీకిట్ అద్ మీకున్ పుటొ. మిరట్ కోర్త అద్ మిహ్ మనొ. బారితెకె బగవంతన్ మిరట్ తల్కవిట్. ³ మిరట్ బగవంతన్ తల్కతెకె గిరె అద్ మీకున్ పుటొ. బారితెకె మీవ సుక్-బోగున్ సాటి కర్చి కియ్లె కరబ్బ ఆసతె తల్కంతిట్.

⁴ ఇద్ దునియతంగ్ సుక్-బోగున్ సంగ దోస్తన్ కీతెకె, బగవంతన్ పెర్మ కీతప్ ఆయె బతి, పీర్ కీతప్ అంత ఇన్వల్ టావ సెలె కి బతల్? ఇద్ దునియతుర్ సంగ దోస్తన్ కీక ఇన్వల్, బగవంతన్ పగ-దారల్ అంతొర్. ⁵ “బగవంతల్ మా సమ్మిర్కున్ సీత, అద్ అత్తతె మరట్ తన్వయ్ బక్తి కియన్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంత్ నగ, వటి ఆగమె లిహి కీసి మంత ఇంతిట్ కి బతల్? ⁶ బగవంతల్ మాకున్ వెలె పెర్మత-దయతె సూడ్సెర్ మంతొర్. అదెన్ సాటినె దర్మ-గ్రంత్ నగ,

“బగవంతల్ గర్వతె మన్వలిర్కున్ ఉల్ల తిరియంతొర్.

బతి కమి-పాన్దె మన్వలిర్ పొరొ పెర్మత-దయ తొహంతొర్”#

ఇంజెర్ లిహి కీసి మంత.

⁷ అదెన్ సాటి, బగవంతన్ మునె చుడుర్-పాన్ కీసి మంట్. సయ్నదున్ ఉల్ల తిరియట్. అస్కె వోర్ సయ్న మిహ్టల్ పరర్ అంతొర్. ⁸ బగవంతన్ కరుమ్ వరట్. అస్కె బగవంతల్ మీ కరుమ్ వాంతొర్. పాపెస్తలిర్నిట్! మీవంగ్ పాపున్ నొరట్. బహ్క మాతుర్నిట్! మీవంగ్ దిల్కున్ సుదుడ్-పాన్ కీమ్మ. ⁹ పాపెస్తలిర్నిట్! విచరై అని దుక్సతె మంట్. జోరై ఆడట్. కవ్ వడున్ బద్లి ఆడ్సెర్ అని ఆనందున్ బద్లి దుక్సతె మంట్. ¹⁰ పర్బున నదుడున్ మునె మీవ మిరట్ చుడుర్-పాన్ కీసి మంట్. అస్కె పర్బు మీకున్ డగుర్-పాన్ సీంతొర్. ¹¹ దాదలిర్-బాయిక్కిట్! మీవ మిరట్ వొరొన్ వొరొర్ బయ్యున్తె రాంగ్మట్. తన్వోర్ సోప్తన్ రాంగి సీతెకె ఆయి సెలెకె వోన్ పొరొ తస్స కీతెకె ఆయి, వోర్ మాయ్నల్ దర్మత కానున్తన్ బయ్యున్ అతొన లెకతె వాంతొర్. మీవ కామ్ సిరిప్ అద్ కానున్తన్ పియ్యి తాకన. అద్ కానున్ చొకొట్టు సెలెకె వాయుట్టు ఇంజెర్ తస్స కియ్యల్ మీకున్ హక్ సెలె. ¹² పర్బతున్ పొరొ నాయ్ల తస్స కియ్యల్ అని దర్మత కానున్తగ హుకుమ్మ లిహి కియుస్సల్ వొరొరె బగవంతల్ అందుర్. పర్బతున్ బచి కియ్యల్ అని నాసెడమ్ కియ్యల్ గిర్ వోరె అందుర్. తె ఆజు-బాజుతుర్ పొరొ సిక్స వాటట్ ఇంజెర్ వెహ్లా నీకున్ బోర్ అదికార్ సీతొర్?

డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వెహ్లాట్

¹³ కేంజట్! “నేండే సెలెకె నాడి బత్తెర్ ఉంది చహర్దె సాంజి, అగ ఉంది సాల్ వేరి మందంతొమ్. వరట్! అగ బేపరి కీసి కొతంగ్ వెలె కమయ్ కీకట్” ఇంజెర్ వెహ్లిర్నిట్ కరి కీమ్మ. ¹⁴ నాడి బతల్ జర్గంతయె మీకున్ టావ సెలె. మీవ జీవతున్ బారెకె సోంచ్ కీమ్మ. మిరట్ జులుక్ దిసి ఉండె జులుక్సె మయడ్ ఆసి సొన్వల్, పోయత దుహర్తున్ దాత్తుర్ అందిట్. ¹⁵ అహన్ ఇన్వడున్ బద్లి మిరట్, “పర్బు జీవతె ఇరైకె, ఇద్ కీకామ్ అద్ కీకామ్” ఇంజెర్ వెహన. ¹⁶ బతి మిరట్ అహన్ కియ్యట్. లాండి-లబడ్ డగుక్ డగుక్ గొస్టింగ్ వెహ్చెర్ గల్తింగ్ కీంతిట్. ¹⁷ అదెన్ సాటి చొకొట్ కియన ఇన్వల్, టావ మంజి గిర్ చొకొట్ కియెర్ వోన్ పాప్ లాగంత.

దనెవంతలిర్కున్ దమ్మి సియ్యల్

5 యే దనెవంతలిర్కున్, కేంజట్! మిరట్ దుక్కుతె ఆడ్సెర్ కిలియట్. బారితెకె మీకున్ గాచర్-గండల్క్ వాయ్యలిక్ మంతంగ్. ² మీవ దన్-దల్లత్ కడియంత అని మీవంగ్ పాంగుక్ వెలుమ్ పియంతంగ్. ³ మిహ్గ మన్వల్ సోనె అని కూర చిలిమ్ పియంత. అద్ చిలిమ్ మీ పొరొ ఉల్ల గవ వెహ్, మీవంగ్ మేందొల్కున్ తడ్మిత్ దాత్ డుండుసంత. ఇవ్ ఆక్రితంగ్ దివొస్కనె గిరె మిరట్ వెలె దన్-దల్లత్ న డీగ్ వాడ్సెర్ మంతిట్. ⁴ కేంజట్! మీ వహుక్కుగ కామ్ కియ్యలిర్ బూయ్యలిర్కున్, మిరట్ బూతి సియ్యక్నె పసి కీతిట్. వూరంగ్ బూతింగ్ మీ పొరొ పిరది కీసెర్ మంతంగ్. వూర్ బూయ్యలిర ఆడ్వల్ స్వర్గన్ దలమ్మెర్ పర్బునంగ్* కెప్పున్ కేంజ వాత. ⁵ బొమిత్ పొరొ మీకున్ పసంద్ వాత తీర్ సుక్-బోగ్నె పిసెర్, కొయ్యల్ దినమున్ సాటి, మీవంగ్ దిల్కున్ కొడ్కుసి తయర్ కీసెర్ మంతిట్. ⁶ మిరట్ నియత్తె తాక్కులిర్కున్ సిక్కు వాట్సి, వూర్కున్ జక్తిట్ బతి, వూర్ మీకున్ మర్ల బడ్కుకి.

సమ్మెతున్ వోర్చి మునె దాయన

⁷ అదెన్ సాటి దాదలిర్-బాయిక్సిట్! పర్బు మల్చి వానల్ వేరి, మిరట్ వోర్చి చొకొటె సూడ్సెర్ మంట్. బహన్ ఇత్తెకె, వొరొర్ కేతిదారల్ తన్వ బొమితగ వాట్వల్ చొకొట్ట పంటతున్ సాటి, బహన్ సూడ్సెర్ మందంతొరొ దిహన్తె కరి కీమ్మి. వోర్ కేతిదారల్ మొదొడ పిర్ వాసి* పంట పిరంత అగటల్తె బెర్సి, పంట కొయ్యె వానల్ వేరి వోర్చికున్ చొకొటె సూడ్సెర్ మందంతొర్. ⁸ మిరట్ గిర్ మన్దన్ గట్ కీసి, వోర్చి సూడ్సెర్ మంట్. బారితెకె పర్బున మల్చి వాయ్యల్ వకత్ కరుమ్ వాసెర్ మంత. ⁹ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! వొరొన్ పొరొ వొరొర్ చహ్దంగ్ వెహ్మట్. అహన్ వెహ్మర్కున్ పర్బు సిక్కు వాటంతొర్. కేంజట్! వోర్ నాయ్ తన్వ కియ్యల్ అదికారి వెయ్యె వాయ్యల్ మంతొర్.

¹⁰ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! పర్బున్ బారెతె వెహ్మర్ పర్వత్తలిర్ తక్లిల్బ్, బోగ్ మాతెర్. వూర్ పర్వత్తలిర నమున యేచ్చి మిరట్ తాకట్. ¹¹ తక్లిల్బ్ వోర్చి బరొసతె తాక్తుర్కున్ ఆసిర్వాద్ యేత్తుర్ ఇంతట్. యోబున వోర్చివల్ గున్తున్ బారెతె కేంచి మంతిట్. పర్బు వోన్ ఆక్రిత్ బాతల్ ఇనమ్ సీతొర్ ఇన్వల్ మిరట్ సూడ్తిట్. పర్బు వెలె దయ అని కివుల్ వాలె ఆందుర్. ¹² నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! సమ్మిన్ తెర్ ముకె బతల్ ఇత్తెకె, స్వర్గన్ పొరొడెన్ ఆయి, బొమిత పొరొడెన్ ఆయి, ఉండె దుస్రా బతతయ్ పొరొడెన్ ఆయి, మిరట్ వోట్ వాట్వ. సిరిప్ బతల్ మంత అద్ వెహట్. అహన్ మత్త తీర్ వెహ్తెన్ బగవంతల్ మీకున్ సిక్కు వాటొర్.

¹³ మిహ్గటల్ బోరె ఆయి తక్లిల్బ్ నగ అర్చి మత్తెకె, వోర్ పార్తన కియన. ఆనంద్మె మత్తొర్ వోర్, బగవంతన్ పార్తన-వింతి కీసెర్ పాటంగ్ వారన. ¹⁴ మిహ్గటల్ బోరె ఆయి యెడ్కి-దుక్సె మత్తెకె, చర్చితుర్ పెదొల్కున్ వోర్ కేయుసన. వూర్ వాసి పర్బున పొరొడె నియ్ సోక్సి, వోన్ సాటి పార్తన కియన. ¹⁵ అహన్ బరొసతె వూర్ పార్తన కీతెకె, వోర్ దుకెలల్ చొకొట్ ఆంతొర్. పర్బు వోన్ చొకొట్ కీంతొర్. ఉంది మోక వోర్ పాప్క్ కీసి మత్తెకె, వోనంగ్ పాప్పున్ పర్బు మాపి కీంతొర్. ¹⁶ అదెన్ సాటి బవె పాప్క్ కీసి మన్కిట్తె, బోనంగ్ వొహ్ పాప్క్ మీ నడ్డుమ్ మిరట్ వొపట్ అని వొరొన్ సాటి వొరొర్ పార్తన కీమ్మి. ఇదెన్ హిందల్, మీవ తబియత్ చొకొట్ ఆంత. నియత్తొన పార్తన వెలె సక్తితె మంజి బచొరొ చొకొట్ కియ పరంత.

¹⁷ యేలియల్ మా దాత్తోరె సాదరన్ మాయ్యల్ ఆందుర్. పిర్ అర్వ ఇంజెర్ తన్వ మన్దె పార్తన కీతొర్. తె సడె మూంద్ సాల్క్ వేరి, బొమిత్ పొరొ పిర్ అర్మకి. ¹⁸ అద్ ఆత పెజె పిర్ అరన ఇంజెర్ మర్ల పార్తన కీతొర్. అస్కె హోబర్ పిర్దున్ అరుస్త అని బొమి తన్ ఉర్గ్తంగ్ పంటంగ్ పండుస్త.

* 5:4 స్వర్గన్ దలమ్మెర్ పర్బునంగ్ ఇత్తెకె సక్తి వాలె బగవంతల్. * 5:7 అద్ జాగతగ ఉర్చన్ వకత్తె జరసి పిర్ వాంత అని పంట కొయన్ మునె బెయ్ పిర్ వాంత.

¹⁹ నావుర్ దాదలిర్-బాయిక్సిట్! మిహ్గటల్ బోరె ఆయి సతె సర్దున్ బహ్కా మాతెకె, వోన్ మల్సి సత్తగ తత్తెకె ఇద్ గొస్టితున్ కరి కీష్ట్. ²⁰ పాపెస్తన్ పాప్స సరితల్ సతె సర్దె మలుస్తార్ వోర్, పాపిన ఆత్మతున్ మరన్తల్ తపుసి, బచి కియుస్తార్ ఆంతోర్. ఇదె ఆయ్ పాపినంగ్ పాప్కున్ బగవంతన కెయ్దె వోర్ మాపి కియుస్తార్ ఆంతోర్.